

การศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู

ปริญญานิพนธ์

ของ

กมลภัทร์ พุทธสันติธรรม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

เมษายน 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู

- ๑๐๖๖๖๖๖๖
- ๑๐๖๖๖๖๖๖
- ๑๐๖๖๖๖๖๖

บทคัดย่อ

ของ

กมลภัทร์ พุทธสันติธรรม

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

เมษายน 2545

๒ ๑๔๗๖๖

กมลภัทร์ พุทธรสันติธรรม. (2545). การศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และ
เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชุดการสอน
รายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตาม
คู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รศ.ดร. เสาวลักษณ์
รัตนวิชัย, รศ. อัจฉรา สุขารมณ.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้
ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตาม
คู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) แขวงคลองเตย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 95 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มทดลอง
ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1)
และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 21 คาบ ๆ ละ 45 นาที
และใช้เนื้อหาที่มีเนื้อความตามอรรถลักษณะของภาษา (Genre) เฉพาะที่มีเนื้อความชนิดวิธีการ
(Procedure Genre) จำนวน 3 เรื่อง คือ How to make ham sandwiches , How to make a
chocolate drink และ How to make a car jigsaw puzzles ในการทดลอง โดยใช้แบบแผน
การทดลองแบบ Randomized Control-Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และ
แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t-test แบบ
Independent และ แบบ Dependent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อ
การเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการเรียน
ภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY ON MATHAYOM SUKSA I STUDENTS' ENGLISH PERFORMANCE AND
ATTITUDE TOWARD ENGLISH LEARNING THROUGH MINI-COURSE PROGRAMS
BASED ON CONCENTRATED LANGUAGE ENCOUNTER ACTIVITY-BASED
INSTRUCTION (MODEL I) AND THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT

BY

KAMONPAT PUTTASANTITHAM

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

April, 2002

Kamonpat Puttasantitham. (2002). *A Study on Mathayom Suksa I Students' English Performance and Attitude Toward English Learning Through Mini-course Programs based on Concentrated Language Encounter Activity-Based Instruction (Model I) and The Teacher's Manual*. Master of Education, M.Ed. (Secondary Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Saowalak Ratanavich, Assoc. Prof. Ashara Sucaromana.

The purpose of this study was to compare the performance and attitude in learning English of Mathayom Suksa I through instruction using mini-course programs based on concentrated language encounter activity-based instruction (Model I) and the teacher's manual.

The samples were 95 Mathayom Suksa I at the secondary Demonstration school of Srinakharinwirot University, during the second semester of the 2001 academic year. They were randomly assigned into the experimental and control groups. Minicourse programs based on concentrated language encounter activity-based instruction (Model I) was taught in the experimental group ; whereas an instruction based on the teacher manual was taught in the control group. It took each group twenty-one 45 minutes – teaching periods. The research design of the study was the randomized control group pretest-posttest. English performance tests and questionnaires on attitude in learning English were used as research instruments in the study. T-test independent and t-test dependent were statistically used for data analysis.

The results of the study indicated that the English performance and attitude in learning English of the experimental group were significantly higher than those of the control group at the .01 level. The English performance and attitude in learning English of the experimental group and the control group, between the pre and the post experiment, were significantly different at the .01 level.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู

ของ
นาง กมลภัทร์ พุทธสันติธรรม

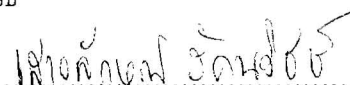
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

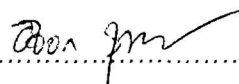
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)

วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2545

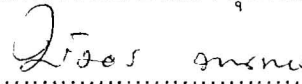
คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บังอร พานทอง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ อรพรรณ สัมมาพันธ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและการให้คำปรึกษาแนะแนวทางในการทำการวิจัยจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช อาจารย์สุภาภักตร์ ปริมาธิกุล อาจารย์ภัสสร ผิวขาว Mr.Brady Beaubien Mr.Stuart Thomason และ Miss Larni P. Eaminguel ที่กรุณาช่วยตรวจ แก้ไขข้อบกพร่องและให้คำแนะนำในเรื่องแผนการสอนที่ใช้ชุดการสอน รายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์หมวดภาษาอังกฤษ และอาจารย์ทุกท่านของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่ได้อำนวยความสะดวกในการทดลองหาคุณภาพเครื่องมือ และดำเนินการทดลองในการวิจัย

ขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการหาคุณภาพเครื่องมือ และดำเนินการทดลองในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณ คุณพ่อเสถภูมิ บุตรเนียร (ผู้ล่วงลับไปแล้ว) ผู้เป็นแบบอย่างที่ดี และคุณแม่จันทร์ทอง บุตรเนียร ที่ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจและความพยายาม สมาชิกในครอบครัวทุกคน และเพื่อนเอกรวมมัธยมศึกษาที่ให้การช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ บิดา มารดา ครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

กมลภัทร์ พุทธสันติธรรม

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	5
	ตัวแปรที่ศึกษา	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนรายวิชาย่อย	11
	ความหมายของชุดการสอนรายวิชาย่อย	11
	วิวัฒนาการของแนวคิดชุดการสอนรายวิชาย่อย	12
	คุณลักษณะของชุดการสอนรายวิชาย่อย	14
	ขั้นตอนการสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย	16
	สัมฤทธิ์ผลในชุดการสอนรายวิชาย่อย	19
	ประโยชน์ของชุดการสอนรายวิชาย่อย	21
	แนวทางในการพัฒนาชุดการสอนรายวิชาย่อย	21
	การศึกษาเฉพาะกรณีและการประยุกต์ใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย ในประเทศไทย	22
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย	22
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	25
	ความเป็นมาของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	25
	หลักการและแนวทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	26
	เป้าหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์	27
	บทบาทของผู้สอน	27
	บทบาทของผู้เรียน	28
	แนวทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	29
	อรรถลักษณะของภาษา	34
	ประโยชน์ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	42
	การจัดบทเรียนหรือหน่วยการเรียนรู้สำหรับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	43
	ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

การเตรียมความพร้อมของผู้เรียน	50
การจัดชั้นเรียน	50
การสอนซ่อมเสริม	51
จุดมุ่งหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	51
แนวทางการประเมินผลการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	52
งานวิจัยในประเทศ	52
งานวิจัยต่างประเทศ	54
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ	55
ความหมายของเจตคติ	55
องค์ประกอบของเจตคติ	57
การก่อรูปเจตคติ	59
แนวการสร้างและการพัฒนาเจตคติต่อการเรียน	59
เจตคติต่อการเรียนภาษาต่างประเทศหรือภาษาอังกฤษ	60
การเปลี่ยนแปลงเจตคติ	61
ประโยชน์ของเจตคติ	62
หลักการวัดเจตคติ	62
มาตราวัดเจตคติ	63
งานวิจัยเกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ	64
งานวิจัยต่างประเทศ	64
งานวิจัยในประเทศ	65
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	65
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	67
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	67
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	80
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	93
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า	93
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	97
อภิปรายผล	98
ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	114
ประวัติย่อผู้วิจัย	168

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ขั้นตอนทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ.....	17
2 เกณฑ์การให้คะแนนระดับความสามารถพฤติกรรมในการพูด 5 ด้าน	73
3 เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความ.....	76
4 แบบแผนการทดลอง.....	79

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 วงจร I-P-O	18
2 วงจร I-P-O ในชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1).....	18
3 วงจร I-P-O รวมของโปรแกรมชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษา ชนิดวิธีการ(รูปแบบที่ 1).....	19
4 ตัวแปรต่างๆของวงจร I-P-O ในชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษา ชนิดวิธีการ(รูปแบบที่ 1).....	19
5 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1	44
6 องค์ประกอบของเจตคติ.....	57
7 การก่อรูปของเจตคติ	59
8 แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษา.....	61

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยกำลังเปลี่ยนทิศทางการกระแสนการเปลี่ยนแปลงของโลก ภาษาอังกฤษมีความจำเป็น และมีบทบาทมากขึ้นในการแสวงหาความรู้ ติดตามความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ ภาษาอังกฤษ สามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น จากความสำคัญของภาษาอังกฤษดังกล่าวนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่คนไทยจะต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อติดต่อสื่อสารกัน และในการตอบสนองความเป็นภาษาสากล ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงตระหนักถึงความจำเป็นและเล็งเห็นความสำคัญในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อสามารถใช้ภาษาอังกฤษเข้าสู่สังคมวัฒนธรรม สามารถสื่อความโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้องตามหลักภาษา เหมาะกับสถานการณ์การใช้ตลอดจนสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยสู่สังคมโลกได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 3)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้ภาษาอังกฤษ เป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2541 ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม และเพื่อการประกอบอาชีพ การเรียนภาษาต่างประเทศ จะช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษา และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา สามารถสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมั่นใจ นอกจากนี้ยังสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของไทย (กระทรวงศึกษาธิการ , กรมวิชาการ. 2541 : 47) ทั้งยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาฯ ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ที่กล่าวว่า ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเน้นการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นทักษะ กระบวนการมีส่วนร่วม การแสดงออก การปฏิบัติและประกอบอาชีพระหว่างเรียน กิจกรรมกลุ่ม การจัดบรรยากาศประชาธิปไตย การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการสอดแทรกกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ พัฒนาลักษณะนิสัยอย่างกลมกลืน (กระทรวงศึกษาธิการ , กรมสามัญศึกษา. ม.ป.ป. : 20) ส่วนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 ยังได้เน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ , สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 13)

ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน สรุปได้ว่า ครูที่สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่จะดำเนินการสอนตามแผนที่สร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาอังกฤษและ

ศึกษานิเทศก์ โดยมีขั้นตอนการสอนศัพท์ โครงสร้างหรือกฎเกณฑ์ทางภาษาก่อน จึงจะให้ฝึกอ่านและเขียนซึ่งแตกต่างจากแนวโน้มของหลักการเรียนรู้ภาษาในปัจจุบันที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผสมทักษะต่าง ๆ ให้นักเรียนเกิดการรับรู้ โดยไม่จำเป็นต้องรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาก่อน แต่กฎเกณฑ์ทางภาษาจะเรียนรู้ได้ในภายหลัง หลังจากที่มีการแก้ไขข้อผิดพลาดจากสิ่งที่นักเรียนสร้างขึ้นมา ในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย ในช่วงเกือบทศวรรษยังอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ ปีการศึกษา 2538 กรมวิชาการได้จัดการ ประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายระดับประเทศดังนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ " ปรับปรุง " คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 34.74 และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นร้อยละ 36.22 (กรมวิชาการ. 2538 : 41,47) และกรมวิชาการได้ทำการประเมินคุณภาพการศึกษาในปี 2540 พบว่าความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 13 (กรุงเทพฯ) อยู่ในเกณฑ์พอใช้ 12.03% อยู่ในเกณฑ์ดี 20.34% และอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง 17.62 % (กรมวิชาการ. 2540 : 108) จากรายงานดังกล่าวข้อมูลชี้ให้เห็นว่าการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้มีสาเหตุเนื่องมาจากกระบวนการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับหลักทางภาษาศาสตร์ คือ การเรียนการสอนไม่เป็นไปตามธรรมชาติ การสอนทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนยังไม่สัมพันธ์กัน (วนิดา เพ็ญกิ่งกาญจน์. 2528 : 10-12)

นอกจากนั้นปัญหาและความต้องการทางการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนเน้นการท่องจำมากกว่าการใช้ทักษะ กระบวนการเรียนยังไม่เป็นศูนย์กลางของการจัดการและไม่เน้นการฝึกปฏิบัติการควบคู่ไปกับการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนไม่เอื้อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ เพราะไม่สามารถพัฒนาคุณลักษณะบางประการที่จำเป็นได้ชัดเจนเท่าที่ควร (กระทรวงศึกษาธิการ , กรมสามัญศึกษา. ม.ป.ป. : 36)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวครูควรใช้อุปกรณ์และเทคนิคที่น่าสนใจและควรเอานวัตกรรมทางการศึกษาเข้ามาใช้ประกอบการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตร สร้าง และหารูปแบบของหลักสูตรเพื่อเป็นกระบวนการทัศน์ใหม่ในนวัตกรรมหลักสูตร (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2542 : 10) เพื่อให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลตามต้องการ นวัตกรรมดังกล่าวมีหลายรูปแบบ เช่น การจัดศูนย์การเรียนรู้ บทเรียนโมดูล บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอนรายวิชาย่อย เป็นต้น

นอกจากนี้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียนประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษได้ ต้องอาศัยวิธีการสอน และคุณภาพการสอนของครู ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ดังที่ ฟินอคคิโอโรและมิเชล (Finocchiaro and Michael. 1973 : 35-37, 404)

ได้กล่าวว่า หากครูยังคงสอนแบบเก่าที่เน้นให้นักเรียนท่องจำกฎเกณฑ์ต่างๆ ก็จะเป็นผลให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนไม่ดีเท่าที่ควร แนวโน้มในการสอนปัจจุบันนี้จะเน้นการสอนที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และพัฒนา การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ ผู้สอนจะมีหน้าที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือให้กำลังใจและเตรียมการจัดรูปแบบ และสถานการณ์ทางภาษาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติทักษะทางภาษาด้วยตนเอง ได้เน้นการนำภาษาไปใช้ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน สิ่งสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนจะเน้นการให้ความหมายของภาษาแก่ผู้เรียน โดยการเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิมและจากสื่อการสอน (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2531: 73) และ แครชเชน (Krashen. 1982: 32-35) ได้ให้ความเห็นว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัย กฎเกณฑ์ซึ่งทำหน้าที่เหมือนเป็นตัวควบคุมเป็นการตรวจสอบเท่านั้น การรับรู้ต้องเกิดขึ้นในสภาพของสถานการณ์ต่างๆ กันในฐานะเป็นปัจจัยป้อน (Input) ซึ่งผู้เรียนจะได้รับปัจจัยป้อนเหล่านี้ จะต้องเป็นที่เข้าใจ (Comprehensible) น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของผู้เรียนในบริบททางภาษาต่าง ๆ ในปริมาณที่เหมาะสม

ชุดการสอนรายวิชาย่อยเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่มีคุณลักษณะที่ควรนำมาใช้ในระบบการศึกษาของไทย กล่าวคือ ชุดการสอนรายวิชาย่อยเป็นชุดการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะเป็นชุดการสอนที่สอนตามความต้องการเฉพาะเรื่อง มีความสมบูรณ์ในตัวเอง และสร้างขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะทางการศึกษา หรือการฝึกอบรม ในระยะเวลาอันสั้น โดยใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาประกอบชุดการสอนรายวิชาย่อยจนสมบูรณ์ในตัวเองไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับรายวิชาอื่นๆ ในระยะเวลานั้น ไม่ควรใช้เวลาเกิน 1 วัน ควรใช้เวลาประมาณ 4-8 ชั่วโมง ในแต่ละชุดการสอน อาจแบ่งเป็นระยะเวลาย่อยๆ เช่น สอนครั้งละ 2 ชั่วโมง หรือ 4 ชั่วโมง จนกว่าจะครบชั่วโมงตามที่กำหนด มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสามารถประเมินผลได้ภายในเวลาที่กำหนด ชุดการสอนรายวิชาย่อยมุ่งฝึกทักษะ การจัดกิจกรรมกลุ่มย่อยการใช้คำถามในชั้นเรียน การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ หรือการวางรูปแบบการประเมินการสอน เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน กิจกรรมในชุดการสอนมีหลายรูปแบบ ใช้กลวิธีการสอนหลายรูปแบบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายได้ในระยะเวลานั้น ๆ การจัดกิจกรรมอาจจัดได้หลายลักษณะ เช่น การระดมพลังสมองการศึกษาจากสื่อต่างๆ การจัดกลุ่ม และเปลี่ยนกลุ่มผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีการใช้สื่อการสอนหลายประเภท (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2535 : 579) การจัดกิจกรรมมีหลายรูปแบบ แต่ละกิจกรรมสร้างขึ้นโดยอาศัยรูปแบบการวิเคราะห์เชิงระบบ (System Approach) มีวงจรเป็นปัจจัยป้อน กระบวนการและผลผลิต (Input – Process – Output) เป็นลูกโซ่ต่อเนื่องกันไป มีการใช้สื่อหลายรูปแบบ ให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองสิ่งที่เร้าได้อย่างคล่องตัวและสนองกลับได้ทันที (Feedback) (Meyer. 1978 : 1-2) ประกอบกับมีผู้ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนรายวิชาย่อยในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไว้หลายท่าน ซึ่งผลจากการวิจัยสามารถนำมาแก้ปัญหาได้

(อภิรุณ วรสัตยาภรณ์. 2529 : 2; วิโรจน์ คล้ายลี. 2533 : 116 ;ศุภลักษณ์ สัตยวณิช. 2538 : 92)

จากการเรียนรู้ดังกล่าว สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 1 (Concentrated Language Encounter Approach, Model I) ซึ่งเป็นวิธีการที่มุ่งเน้นการให้ปัจจัยป้อนและกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลวิธีต่างๆ ที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทั้ง การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนอย่างต่อเนื่องเป็นบูรณาการด้วยตนเองจากการพัฒนาความเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา โดยยึดสื่อการเรียนและกิจกรรมภาษาพัฒนาขึ้นอย่างมีเป้าหมาย ด้วยการนำรูปแบบภาษาของผู้เรียนในการรับรู้และเรียนรู้ ตามธรรมชาติ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างระดับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสติปัญญาของผู้เรียน นอกจากนี้ยังส่งผลไปถึงการมีเจตคติในทางบวก มีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเอง จากงานวิจัยของ พรพิมล ประสงค์พร. (2535) ; นวลจันทร์ แซ่เท้น. (2538) และ ศุภลักษณ์ สัตยวณิช. (2537) ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2 ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู และนอกจากนี้พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2 แรงจูงใจ เจตคติ ความรับผิดชอบและความสนใจในการเรียนแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ริชาร์ด วอลด์เกอร์ เบรนต์ บาร์ทเลท และเสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (1984 : 58) พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบประสบการณ์ภาษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

จากรูปแบบการสอนดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาที่จะนำมาจัดโปรแกรมการเรียนการสอนในรูปแบบชุดการสอนรายวิชาย่อย โดยจัดตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 1 ผู้วิจัยเชื่อว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวจะทำให้ เกิดความชัดเจนในกระบวนการเรียนการสอนมากขึ้นและจะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพบรรลุผลมากขึ้น และผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเจตคติต่อการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย ที่ยึดการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นหลักด้วย ซึ่งถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีแล้ว น่าจะทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพขึ้น และจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับ การสอนตามคู่มือครู

2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับ การสอนตามคู่มือครู

3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อน การทดลองและหลังการทดลอง

4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อน การทดลองและหลังการทดลอง

5. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

6. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะได้โปรแกรมชุดการสอนรายวิชาย่อยซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษในการที่จะปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาการสร้างสื่อการสอน เพื่อสนองตอบความต้องการ ความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างตามเอกลักษณ์ของผู้เรียน

2. ได้แนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษที่ตรงกับความต้องการ และเจตคติทางบวกของผู้เรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) แขวงคลองเตย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ที่เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษหลัก 6 (อ 012) จำนวน 6 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 287 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) แขวงคลองเตย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ซึ่งได้มาโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนประชากร 6 ห้องเรียน จับสลากได้กลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียนๆ ละ 48 คน แล้วจึงจับสลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

ระยะเวลาในการทดลอง

การศึกษาทดลองในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้นรวม 21 คาบ คาบละ 45 นาที เป็นเวลา 5 สัปดาห์ โดยใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 4 คาบในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาที่มีเนื้อความตามอรรถลักษณะของภาษา (Genre) เฉพาะที่มีเนื้อความชนิดวิธีการ (Procedure Genre) จำนวน 3 เรื่อง โดยแยกเป็น 3 ประเภท คือ 1. ประเภทอาหาร (เรื่อง How to make ham sandwiches) 2. ประเภทเครื่องดื่ม (เรื่อง How to make a chocolate drink) 3. ประเภทสิ่งประดิษฐ์ (เรื่อง How to make a car jigsaw puzzle) โดยนำมาจาก หนังสือ วารสาร นิตยสาร ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน (Authentic Materials) ที่จัดทำเป็นโปรแกรมชุดการสอนรายวิชาย่อย โดยพิจารณาถึงวัตถุประสงค์รายวิชา อ 012 ให้มีความง่าย จำนวนคำศัพท์ สำนวน โครงสร้างไวยากรณ์ ตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศซึ่งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้เนื้อหาเดียวกัน และเนื้อความทั้ง 3 เรื่อง ได้มาจากการสำรวจจากแบบสอบถามตามความถนัดและความสนใจของนักเรียนในกลุ่มประชากร โดยนำเนื้อหาที่จะสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีสอน ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธี
 - การสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1)
 - การสอนตามคู่มือครู
2. ตัวแปรตาม ได้แก่
 - ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
 - เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนภาษาอังกฤษแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1 หมายถึง การสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นการให้ปัจเจกบุคคลและกระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างต่อเนื่องเป็นบูรณาการด้วยตนเอง จากการพัฒนาความเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา โดยยึดสื่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นอย่างมีเป้าหมายในการนำรูปแบบภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบกับคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างระดับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสติปัญญาของผู้เรียนกลวิธีในการสอน จะยึดหลักการภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistics) ภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) และจิตวิทยาในการเรียนรู้ (Learning Psychology) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการทางความคิด ซึ่งจะนำไปสู่จุดปลายทางที่ต้องการคือความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะตลอดจนมีเจตคติที่ดีในการเรียนรู้ภาษา (เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์. 2531 : 23-27) โดยมีขั้นตอนการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนาอภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง อ่านออกเสียง เล่นบทบาทสมมติ

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

ขั้นที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

ขั้นที่ 5 เล่นเกมและกิจกรรมเสริมทางภาษาเพื่อทบทวนและฝึกย้ำความแม่นยำ

(กิจกรรมเสริมทางภาษา หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการทบทวนและฝึกความแม่นยำในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยใช้เกมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานเช่น เขียนเรื่องจากภาพ เรียงคำให้เป็นประโยคหรือเนื้อเรื่อง เรียงประโยคที่คัดออกจากข้อความเดิม)

2. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาด้วยอรรถลักษณะแบบวิธีการ (Procedure Genre) หมายถึง การสอนภาษาโดยใช้เนื้อความเฉพาะเนื้อความแบบวิธีการ ซึ่งจะเป็นเนื้อความเกี่ยวกับการเขียนแนะนำการปฏิบัติ จะกล่าวถึงวิธีการ กระบวนการ หรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความต้องมีจุดมุ่งหมายในการเขียนที่แน่นอนให้รายละเอียดของวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ และเรียงลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ ส่วนลักษณะของภาษาเป็นประโยคคำสั่ง ใช้คำกริยาที่บ่งบอกการปฏิบัติ ใช้ภาษาเป็นกลาง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจง ไม่อ้างอิงตัวบุคคล/ซึ่งมีขั้นตอนการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูแนะนำวัสดุต่างๆ ที่จะใช้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำ แล้วสาธิตเกี่ยวกับการทำสิ่งต่างๆ ทีละขั้นตอนอย่างช้า ๆ และชัดเจน

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนเล่าวิธีการทำสิ่งต่าง ๆ ที่ครูสอนไปแล้วตามลำดับขั้นตอนการทำ พูดซ้ำตามครูถึงขั้นตอนในการทำ ทดลองปฏิบัติ

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องที่ทำร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน โดยให้นักเรียนช่วยกันเขียนเรื่องที่ทำลงในกระดาษแผ่นใหญ่ ครูทำหน้าที่เจรจาหาข้อตกลงร่วมกัน

ขั้นที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่ โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและช่วยกันเขียนข้อความต่าง ๆ ตามสิ่งที่เขียนในขั้นที่ 3 ลงเป็นเล่ม เพื่อทำหนังสือเล่มใหญ่

ขั้นที่ 5 เล่นเกมและกิจกรรมเสริมทางภาษาอื่น ๆ โดยใช้หนังสือเล่มใหญ่ที่ทำเสร็จแล้วเป็นแหล่งในการเรียนรู้กันว่า

การประเมินผลในทุกขั้นตอนของการสอน จะมีการประเมินผลการเรียนของนักเรียน จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น สังเกตการอภิปราย การสนทนา การอ่านออกเสียง ตลอดจน การตอบคำถามและการตรวจงานทั้งที่เป็นงานกลุ่มและงานส่วนบุคคล

3. ชุดการสอนรายวิชาย่อย หมายถึง ชุดการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สอนเนื้อหาใด เนื้อหาหนึ่ง นำมาจัดเรียงลำดับขั้นตอนให้เป็นระบบและรัดกุมจบสมบูรณ์ในตัวเอง การเรียน การสอนมุ่งเน้นการฝึกทักษะและการฝึกกิจกรรมเป็นกลุ่ม และปกติการเรียนรู้จะใช้สื่อ หลายอย่าง มีการกำหนดเวลาและจุดประสงค์ไว้อย่างชัดเจน ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมาย ทางการเรียนรู้ในระยะเวลาอันสั้นภายในเวลา 2-3 วัน หรือ 4-8 ชั่วโมง โดยพื้นฐานการสร้างจากรูปแบบเทคโนโลยีทางการศึกษาไม่จัดเป็นชุดหรือ กลุ่มเพื่อการเรียนอิสระ ผู้เรียนจะทำกิจกรรมเหมือน ๆ กัน ด้วยวิธีวิเคราะห์ระบบ ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน และปรับปรุงการสอนและสร้างชุดการสอน

ชุดการสอนรายวิชาย่อย สร้างขึ้นตามวิธีทฤษฎีวิเคราะห์ระบบซึ่งมีวิธีการดังนี้

1. หลักการและเหตุผล คำแนะนำ โครงสร้างและแผนการสอน
2. กิจกรรมผู้เรียน
3. กิจกรรมผู้สอน
4. การประเมินผล
5. เนื้อหาเสริม
6. เอกสาร จุลสาร สื่อ แผนภูมิ อุปกรณ์ช่วยสอนอื่น

4. ชุดการสอนรายวิชาย่อย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) หมายถึง ชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอนวิชาภาษาอังกฤษหลัก 6 (อ 012) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มทดลองโดยใช้เนื้อหาตามอรรถลักษณะแบบวิธีการ (Procedure Genre) จำนวน 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 ประเภทอาหาร (เรื่อง How to make ham sandwiches) ใช้เวลาสอน

7 คาบ

ชุดที่ 2 ประเภทเครื่องดื่ม (เรื่อง How to make a chocolate drink) ใช้เวลาสอน

7 คาบ

ชุดที่ 3 ประเภทสิ่งประดิษฐ์ (เรื่อง How to make a car jigsaw puzzle) ใช้เวลาสอน

7 คาบ

ในแต่ละชุดการสอนมีการจัดเนื้อหาที่จะสอนใหม่ให้สั้นกระชับ กำหนดเวลาการจัดกิจกรรมชัดเจน ซึ่งสร้างขึ้นตามหลักทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ และการจัดการเรียนการสอนใช้ขั้นตอนการสอนภาษาอังกฤษแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) กล่าวคือ

ขั้นที่ 1 ครูแนะนำวัสดุต่างๆ ที่จะใช้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำ แล้วสาธิตเกี่ยวกับการทำสิ่งต่างๆ ที่ละขั้นตอนอย่างช้า ๆ และชัดเจน

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนเล่าวิธีการทำสิ่งต่าง ๆ ที่ครูสอนไปแล้วตามลำดับขั้นตอนการทำพูดซ้ำ ตามครูถึงขั้นตอนในการทำ ทดลองปฏิบัติ

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องที่ทำร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนช่วยกันเขียนเรื่องที่ทำลงในกระดาษแผ่นใหญ่ครูทำหน้าที่เฝ้าหาข้อบกพร่องร่วมกัน

ขั้นที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่ โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและช่วยกันเขียนข้อความต่าง ๆ ตามสิ่งที่เขียนในขั้นที่ 3 ลงเป็นเล่ม เพื่อทำหนังสือเล่มใหญ่

ขั้นที่ 5 เล่นเกมและกิจกรรมเสริมทางภาษาอื่น ๆ โดยใช้หนังสือเล่มใหญ่ที่ทำเสร็จแล้วเป็นแหล่งในการเรียนรู้ค้นคว้า

5. การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การสอนภาษาอังกฤษตามแผนการเรียนการสอนตามจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษหลัก 6 (อ 012) สำหรับกลุ่มควบคุม ซึ่งใช้เนื้อหาเดียวกับกลุ่มทดลอง โดยใช้ขั้นตอนการสอนตามคู่มือครูของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจให้นักเรียนเกิดความตั้งใจจดจ่อต่อบทเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยครูอาจใช้วิธีการพูดเร้าใจ สนทนา ชักถามทนายปัญหา หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์โดยเฉพาะเจาะจงลงไป เพื่อให้นักเรียนมองเห็นประโยชน์ของบทเรียน และทราบจุดประสงค์ปลายทางของการสอน

ขั้นที่ 3 กระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงการเรียนรู้พื้นฐานจำเป็น จะต้องนำมาใช้โดยการกระตุ้นให้ นักเรียนแสดงความสามารถหรือประสบการณ์พื้นฐานของนักเรียนที่จะนำไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้นั้น เพื่อพิจารณาว่านักเรียนมีความพร้อมมากน้อยเพียงใดซึ่งครูอาจใช้วิธีชักถาม สนทนา หรือให้นักเรียนปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่โดยใช้สื่อกระตุ้น โดยครูเริ่มกิจกรรมของบทเรียนใหม่ด้วยวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการพูดอธิบายชักถามให้ตัวอย่างหรือการจัดให้นักเรียนได้กระทำกิจกรรมโดยครูยึดจุดประสงค์นำทางเป็นหลัก

ขั้นที่ 5 ให้แนวทางการเรียนรู้ โดยครูบอกแนวทางให้นักเรียนสามารถกระทำกิจกรรมด้วยตัวของเขาเอง ครูอาจแนะวิธีทำกิจกรรม แนะนำแหล่งค้นคว้า ให้คำถามเป็นการนำทางหรือให้แนวทางไปคิดเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นปฏิบัติ ครูให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 7 การให้ข้อมูลย้อนกลับ ครูแสดงให้นักเรียนเห็นว่า ผลการปฏิบัติหรือกิจกรรมที่นักเรียนแสดงออกนั้นมีปัญหาหรือไม่อย่างไร โดยการให้คำชม คำแนะนำ รวมทั้งแสดงความยินดีในผลงานของนักเรียน

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการปฏิบัติ ครูทำการวัดหรือประเมินว่าพฤติกรรมหรือผลงานที่นักเรียนทำนั้นได้ตามจุดประสงค์ของบทเรียนนั้นเพียงใด โดยวิธีการประเมินหรือใช้เครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงการเรียนการสอนในบทเรียนต่อไป

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำ และการถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยการสรุปย่อ ทบทวน การเรียนที่ผ่านมา เพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมหรือการเรียนรู้ที่ฝังแน่นขึ้น โดยให้แบบฝึกหัดเสริมหรือการให้กิจกรรมเพิ่ม การให้การบ้าน เป็นต้น

6. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ ในบริบทต่าง ๆ เพื่อสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งการใช้คำ ประโยค การจับใจความ การบอก รายละเอียดการลำดับความ และการวิเคราะห์ความของนักเรียน ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ จำนวน 3 ฉบับ คือ แบบทดสอบฉบับที่ 1 (แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะการฟัง – พูด) ใช้แบบทดสอบปากเปล่า (Oral Test) แบบทดสอบฉบับที่ 2 (แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะการอ่าน) เป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก และ แบบทดสอบฉบับที่ 3 (แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะการเขียน) เป็นแบบทดสอบการเขียนเรียงความ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

7. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียน ทั้งในด้านดีหรือในทางบวก และด้านไม่ดีหรือในทางลบเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษในด้านเนื้อหา การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนการสอน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิควิธีการสอน และประโยชน์ที่ได้รับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแนวของลิเคิร์ท (Likert) โดยแบ่งระดับความเข้มออกเป็น 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ จากหนังสือเทคนิคการวิจัยทางการศึกษาของ ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2538 : 183-186) และหนังสือวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ ของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538 : 106-108) โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และหาคุณภาพแล้ว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแยกตามหัวข้อดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนรายวิชาย่อย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษ
4. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนรายวิชาย่อย ความหมาย วิวัฒนาการของแนวคิด และคุณลักษณะของชุดการสอนรายวิชาย่อย

ความหมายของชุดการสอนรายวิชาย่อย

นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับชุดการสอนรายวิชาย่อย ได้ให้ความหมายของชุดการสอนรายวิชาย่อย ไว้ดังต่อไปนี้

ไมเยอร์ (Meyer. 1978: 45) อาจารย์ประจำศูนย์พัฒนาการสอนแห่งมหาวิทยาลัยแมคควอรี (Center for Advancement of Teaching, Mcquarie University) ประเทศออสเตรเลีย อธิบายชุดการสอนรายวิชาย่อย ว่า เป็นโครงการเรียนที่มีเนื้อหาจบในตัวเองสามารถใช้ได้กับผู้เรียนเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล โดยทั่วไปการเรียนในชุดการสอนรายวิชาย่อย อาศัยสื่อและยุทธวิธีหลายแบบ มีจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ชัดเจนและรัดกุม ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนได้ในระยะเวลาอันสั้น ปกติใช้เวลาเพียง 1 วัน หรือน้อยกว่านี้

ยูเนสโก (UNESCO. 1982: 4) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนรายวิชาย่อย ไว้ว่าชุดการสอนรายวิชาย่อย คือรายวิชาย่อยที่ยืดหยุ่นได้และเนื้อหาจบสมบูรณ์ในตัวเอง หรือเป็นการฝึกงานเป็นกลุ่มการเรียนรู้ใช้สื่อและยุทธวิธีหลายอย่างพร้อมกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการเรียนได้ในระยะเวลาอันสั้นภายใน 2-3 วัน หรือน้อยกว่านี้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ม.ป.ป. : 1) กล่าวว่า ชุดการสอนรายวิชาย่อย คือชุดการอบรมที่มีความยืดหยุ่นและเบ็ดเสร็จในตัวเองอย่างสมบูรณ์แบบ ซึ่งใช้กับผู้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยทั่วไปจะใช้สื่อและยุทธวิธีหลายประการ มีวัตถุประสงค์ชัดเจนสามารถบรรลุได้ในระยะเวลาอันสั้น ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา มิได้จัดเป็นกล่องให้ศึกษาอย่างอิสระ และ

ไม่สร้างเป็นหน่วยย่อยประกอบวิชาหนึ่งวิชาใดเป็นการเฉพาะและจบในตัวเอง สิ่งสำคัญคือ ชุดการสอนรายวิชาย่อย เน้นที่กลุ่มสัมพันธ์มากกว่าศึกษาเป็นรายบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว

กล่าวโดยสรุปชุดการสอนรายวิชาย่อย หมายถึง ชุดการสอนรายวิชาที่ยืดหยุ่นได้มีเนื้อหาจบสมบูรณ์ในตัวเองหรือเป็นการฝึกงานเป็นกลุ่ม ปกติการเรียนรู้จะใช้สื่อหลายอย่าง กำหนดจุดประสงค์ไว้อย่างชัดเจน ผู้เรียนสามารถบรรลุได้ในระยะเวลาอันสั้น ภายใน 2-3 กลุ่ม เพื่อการเรียนรู้อิสระและไม่เป็นหน่วยย่อยของการเรียนวิชาใดโดยเฉพาะ (UNESCO.1982: 4) โดยมีส่วนประกอบดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน ม.ป.ป: 5)

1. หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดมุ่งหมาย จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โครงสร้าง และแบบแผนการสอนชุดการสอนรายวิชาย่อย

2. กิจกรรมผู้เรียน เน้นที่การทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม เช่น การแบ่งกลุ่มฝึกทักษะแต่ละทักษะ โดยให้ ผู้เรียนมีบทบาทมากที่สุดในการเรียน

3. กิจกรรมครู ครูจะมีหน้าที่เพียงแต่จัดชุดการสอนรายวิชาย่อย ให้พร้อมทั้งทางด้านเวลา สื่อ กิจกรรม ฯลฯ แล้วทำหน้าที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่นักเรียน

4. การประเมินผล ใช้วิธีการสังเกต การทำแบบฝึกหัดของนักเรียน การตอบคำถาม การสรุปการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นต้น

5. เนื้อหาเสริม เพื่อให้เพิ่มเติมความรู้ให้แก่นักเรียนในเนื้อหาบางตอน ครูก็จะแจกเอกสารให้อ่าน นักเรียนศึกษาจากเอกสาร

6. เอกสาร จุลสาร สื่อ แผนภูมิ ฯลฯ ที่ครูให้ประกอบการเรียนการสอน ขั้นตอนนี้เป็นหน้าที่ของครูที่จะจัดเตรียมไว้อย่างดี ตลอดชุดการเรียนการสอนในแต่ละชุด

โดยทั้ง 6 ส่วนนี้ จัดไว้ในแฟ้มอย่างเป็นระบบ โดยครูนำมาใช้ได้อย่างสะดวก ซึ่งรายละเอียดของส่วนประกอบแต่ละส่วนนั้นอธิบายไว้อย่างละเอียดในแต่ละชุด

วิวัฒนาการของแนวคิดชุดการสอนรายวิชาย่อย

ชุดการสอนรายวิชาย่อย เป็นการพัฒนามาจากความคิดของบทเรียนในโมดูล โดยมีลักษณะที่สำคัญ คือใช้เวลาในการเรียนการสอนในเวลาอันสั้น ใช้สื่อและยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะเกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างรอบคอบ และจุดประสงค์เหล่านี้เป็นแนวทางในการใช้ยุทธวิธีและสื่อการเรียนการสอนให้บังเกิดประโยชน์เหมาะสมที่สุด ส่วนที่ต่างไปจากบทเรียนโมดูลก็คือ ชุดการสอนรายวิชาย่อยไม่ได้สร้างขึ้นเพื่อการเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสามารถสรุปลำดับขั้นการพัฒนาแนวคิดของชุดการสอนรายวิชาย่อย จากการถ้อยแถลงแนวคิดรายวิชาปกติ (Conventional Course) มาเป็นชุดการสอนรายวิชาย่อย ได้ดังนี้

1. รายวิชาเรียนปกติที่เป็นแบบแผน :

ก่อนปี 1960 โปรแกรมการสอนวิชาต่าง ๆ จะใช้วิธีการบรรยายหน้าชั้นเรียนประชุมปฏิบัติการและการสอนแบบกวดวิชา

2. รายวิชาเรียนแบบสอนประกอบการใช้เครื่องโสตทัศนูปกรณ์อย่างมีแบบแผน

ต้นและกลางปี 1960 การสอนแบบบรรยายหน้าชั้นเรียน การประชุมปฏิบัติการและการสอนแบบกวดวิชานั้นได้รวมกันกลายเป็นการสอนประกอบการใช้เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบกึ่งโปรแกรมและต่างคนต่างเรียนด้วยตนเองได้โดยการใช้เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนและมุ่งให้บรรลุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

3. รายวิชาแบบสอนโดยใช้บทเรียนโมดูล ซึ่งจัดลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ไว้แล้ว ประกอบกับการใช้เครื่องโสตทัศนูปกรณ์

ปลายปี 1960 แนวการสอนมีการวางโปรแกรมให้รายวิชาสอนปกติเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการสอนประกอบเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ และในแต่ละสัปดาห์รายวิชาการสอนปกติจะต้องมีรายละเอียดจุดมุ่งหมายทางการเรียนที่เฉพาะแน่นอนเป็นเอกเทศ แต่ต้องมีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายรวมของรายวิชานั้นๆ ซึ่งการเรียนการสอนแบบนี้ ก่อให้เกิดแนวความคิดว่า งานของโมดูลแต่ละสัปดาห์เป็นเอกเทศด้วย และก็เป็นขั้นตอนหนึ่งของโมดูลบทต่อไปด้วย

4. รายวิชาเรียนแบบสอนโดยใช้บทเรียนโมดูล ซึ่งไม่ได้จัดลำดับไว้ก่อนประกอบกับการใช้เครื่องโสตทัศนูปกรณ์

ปลายปี 1960 และต้นปี 1970 วิวัฒนาการขั้นต่อไปคือ การพัฒนาโมดูลแต่ละบทเพื่อให้เป็นเอกเทศจากโมดูลบทอื่นๆ อย่างแท้จริง จากแนวความคิดนี้ผู้เรียนสามารถจัดลำดับบทเรียนต่าง ๆ ตามพื้นฐานและความสนใจของตนได้ การเปลี่ยนแปลงขั้นต่อไปคือ การจัดบทเรียนโมดูลเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเฉพาะที่ตนเองสนใจ โดยพยายามหลีกเลี่ยงวิชาอื่น ๆ ที่มีเวลาเรียนตรงกัน ดังนั้นการบรรลุตามจุดมุ่งหมายก็จะแตกต่างกันออกไปตามบทเรียนโมดูลที่ผู้เรียนแต่ละคนเลือกเรียน

5. บทเรียนโมดูลอิสระ

ต้นปี 1970 มีการพัฒนาสร้างบทเรียนโมดูลที่เป็นอิสระแยกจากกัน โดยสร้างให้เป็นบทเรียนแบบเบ็ดเสร็จสมบูรณ์ในตัวเองและรูปแบบการสอนที่ใช้โสตทัศนูปกรณ์ประกอบบทเรียน ซึ่งเป็นแบบแผนเคร่งครัดกว่าก็ค่อยคลายลง บทเรียนโมดูลที่มีรูปแบบและใช้สื่อต่างๆ มากขึ้น ตั้งแต่สิ่งพิมพ์ง่าย ๆ ไปจนถึงระบบการสื่อสารที่ซับซ้อนยุ่งยากที่สำคัญคือโมดูลแต่ละบทจะเน้นที่รูปแบบการเรียนรู้แบบกึ่งโปรแกรม ซึ่งให้ผู้เรียนต่างคนต่างพัฒนาตามบทเรียนของตน

6. ชุดการสอนรายวิชาย่อย

กลางปี 1970 วิวัฒนาการขั้นสุดท้ายเกิดขึ้นเมื่อมีการศึกษากันใหม่ถึงบทเรียนโมดูลอิสระแต่ละบทว่ามีการวางแผนอย่างรอบคอบที่สุดแล้วอาจจะสร้างชุดการสอนที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง มีลักษณะเป็นโมดูลซึ่งมีคุณค่าในตัวเองได้ และมีการศึกษากันต่อไปว่า การเรียนรู้แบบที่ให้ผู้เรียนต่างคนต่างพัฒนาตนเองเป็นยุทธวิธีที่มีประโยชน์มาก และบางครั้งการทำงานกลุ่มหลาย ๆ ขนาดตั้งแต่กลุ่มที่มี 2 คน จนถึงกลุ่มที่ประกอบด้วยผู้เรียน 40 คนนั้น ก็เป็นลักษณะการศึกษาที่ดี และอาจจะดำเนินการในรูปแบบโมดูลได้ ในช่วงนี้เองจึงได้เกิด " Miniature Course " ซึ่งหมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ใด ๆ ก็ตามที่ดำเนินการภายในระยะเวลาสั้น ๆ (UNESCO 1982 : 1-3)

กล่าวโดยสรุป วิวัฒนาการของแนวคิดชุดการสอนรายวิชาย่อยนั้น พัฒนามาจากบทเรียนโมดูล แต่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นการทำงานกลุ่ม ใช้สื่อที่เป็นสื่อทัศนูปกรณ์และสื่อชนิดต่าง ๆ มากขึ้น

คุณลักษณะของชุดการสอนรายวิชาย่อย

ชุดการสอนรายวิชาย่อย (อภิรุณ วรสัตยาภรณ์. 2529: 15-17) มีคุณลักษณะ ดังนี้

1. ตอบสนองความต้องการเฉพาะเรื่อง (Responsive to Need) ชุดการสอนรายวิชาย่อยแต่ละชุดสร้างขึ้นมาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะเรื่อง ซึ่งความต้องการเหล่านี้เกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ภายหลังจากการกำหนดวางตัวบุคลากร การกำหนดสถานที่ในการเรียนการสอน หรือได้รับการสนับสนุนจากนโยบายของโรงเรียน ที่มีอิสระในการเรียนการสอนด้วยตนเอง

2. จบสมบูรณ์ด้วยตนเอง (Self- contained) ชุดการสอนรายวิชาย่อย แต่ละชุดจะจบสมบูรณ์ในตัวเอง และจะไม่เกี่ยวข้องกับชุดการสอนรายวิชาย่อย ชุดอื่น ๆ ลักษณะที่เป็นอิสระของชุดการสอนรายวิชาย่อย นี้ สามารถทำให้ครูดำเนินการสอนไปได้ทันที ซึ่งตรงกับความต้องการของผู้เรียน

3. ใช้ระยะเวลาสั้น (Short Duration) ชุดการสอนรายวิชาย่อยไม่ควรใช้เวลาในการเรียนมากกว่า 1 วัน และในแต่ละชุดควรให้เกิดการเรียนรู้ภายใน 8 ชั่วโมง บางครั้งอาจแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ๆ ละ 4 ชั่วโมงก็ได้ ระยะเวลานี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมได้แต่ไม่ควรเกิน 8 ชั่วโมง

4. มีวัตถุประสงค์การเรียนการสอนที่ชัดเจน (Clear Objectives) ด้วยเหตุที่ชุดการสอนรายวิชาย่อยแต่ละชุดใช้เวลาเพียง 8 ชั่วโมง ดังนั้นจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของวิชาที่ชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญมาก และจะต้องสามารถบรรลุได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

5. มุ่งการฝึกทักษะ (Skills Orientation) รูปแบบของชุดการสอนรายวิชาย่อย เหมาะกับการฝึกทักษะต่าง ๆ ทักษะเหล่านี้จะรวมถึงการทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ การใช้คำถาม การใช้ โสตทัศนูปกรณ์ หรือการใช้โปรแกรมประเมินค่า

6. มีการเข้าร่วมกิจกรรมโดยทั่วถึง (Wide Participation) ลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของชุดการสอนรายวิชาย่อย คือ ผู้เรียนมีโอกาสดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันจากกิจกรรมต่าง ๆ

7. มีกิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบ (Variety of Learning Activities) ชุดการสอนรายวิชาย่อยแต่ละชุดจะใช้ยุทธวิธีการสอนหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ในระยะเวลาอันสั้น ควรมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมในการเรียนการสอนบ่อย ๆ ซึ่งอาจจะใช้วิธีการแบ่งกลุ่มและมีการเปลี่ยนใหม่เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันไป

8. ใช้สื่อหลายประเภท (Variety of Media) ชุดการสอนรายวิชาย่อยเกือบทุกชุดจะใช้สื่อหลายประเภท เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ เทป โทรทัศน์ สไลด์ ภาพยนตร์ สไลด์เทป โสตทัศนูปกรณ์ และสิ่งอื่น ๆ

9. กำหนดขั้นตอนแน่นอน (Structured Programme) ในทุกกิจกรรมจะใช้ยุทธวิธีและสื่อต่าง ๆ โดยใช้เวลาประมาณ 15-30 นาที ในแต่ละกิจกรรม ชุดการสอนรายวิชาย่อยแต่ละชุดจะกำหนดขั้นตอนไว้เป็นลำดับอย่างละเอียด เพื่อให้สัมพันธ์กับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

10. ใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ (Creative Activity) ชุดการสอนรายวิชาย่อยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์แบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดที่อิสระ

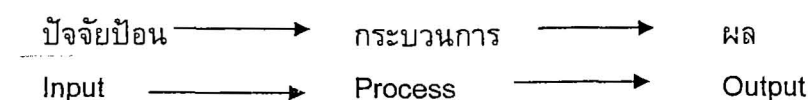
11. มีกลวิธีที่จะนำไปสู่การเรียนการสอนอย่างกว้าง (Strategies Media Overt) เนื่องจากชุดการสอนรายวิชาย่อยเป็นการพัฒนาการสอนของครู และเป็นการพัฒนาทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้น ชุดการสอนทุกชุดจึงเปิดโอกาสให้มีการทบทวนและวิเคราะห์วิธีใช้ในชุดการสอน

12. มียุทธวิธีที่สามารถนำมาใช้ได้ (Exemplary Strategies) ชุดการสอนรายวิชาย่อยจะรวมยุทธวิธีต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการสอนได้ ดังนั้นชุดการสอนนี้จึงเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นความต้องการของผู้เรียน

13. มีการประเมินผล (Evaluation) จะต้องมีการศึกษาข้อมูลย้อนกลับเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของชุดการสอนรายวิชาย่อย และเป็นประโยชน์ในการที่จะวางแผนงานต่อไป

14. มีการติดตามผล (Follow – up) จะมีบริการให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกรุ่นที่อาจจะต้องความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในสิ่งที่ปัญหา

15. มีการออกแบบ (Design) ชุดการสอนรายวิชาย่อยแต่ละชุด สร้างขึ้นโดยใช้พื้นฐานเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ระบบและแต่ละกิจกรรมจะจัดเป็นวงจร

สรุป คุณสมบัติของชุดการสอนรายวิชาย่อยที่ดีต้องตอบสนองความต้องการเฉพาะเรื่อง
 จบสมบูรณ์ในตัว ใช้ระยะเวลาสั้น มีจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนที่ชัดเจน มุ่งฝึกทักษะและ
 การเข้าร่วมกิจกรรมอย่าง ทัวถึงของผู้เรียน มีกิจกรรมหลายรูปแบบ ใช้สื่อหลากหลาย มี
 กำหนดขั้นตอนที่แน่นอน มีกิจกรรมสร้างสรรค์ มีกลวิธีการนำไปสู่การเรียนการสอนอย่าง
 กว้างขวาง มีการประเมินผลการศึกษาข้อมูลย้อนกลับเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของ
 ชุดการสอนรายวิชาย่อย มีการติดตามผล และการออกแบบชุดการสอนนั้นสร้างขึ้นโดยใช้
 พื้นฐานทางเทคโนโลยีใช้วิธีวิเคราะห์ระบบ

ขั้นตอนการสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย

ชุดการสอนรายวิชาย่อย มีพื้นฐานการสร้างมาจากรูปแบบเทคโนโลยีทางการศึกษา
 โดยมีขั้นตอนในการสร้าง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน ม.ป.ป : 7-8) ดังตาราง ต่อไปนี้

ตาราง 1 ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินตามขั้นตอนทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ ดังนี้

กระบวนการและขั้นตอนตามระบบของ ทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ	คำอธิบายประกอบ
1. กำหนดความต้องการและความจำเป็น	- ความต้องการและความจำเป็นคือ สิ่งที่ได้ จากความต้องการ และเหตุผลของโครงสร้าง ของชุดการสอนรายวิชาย่อย
2. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย	- กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้รับบริการของ รูปแบบนี้ ได้แก่ ผู้รับการอบรม ผู้เรียนและ ผู้ประสงค์หาความรู้เพิ่มเติม
3. กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป	- แม้ว่าจะเรียกว่าวัตถุประสงค์ทั่วไป แต่ต้อง เป็นวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง และชัดเจน ตรงกับความต้องการ และความจำเป็น
4. กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ	- วัตถุประสงค์เฉพาะทุกข้อต้องเป็น วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถปฏิบัติ และวัดได้
5. สำนวจความเป็นไปได้ของทรัพยากร	- ทั้งนี้ เนื่องจากชุดการสอนรายวิชาย่อย

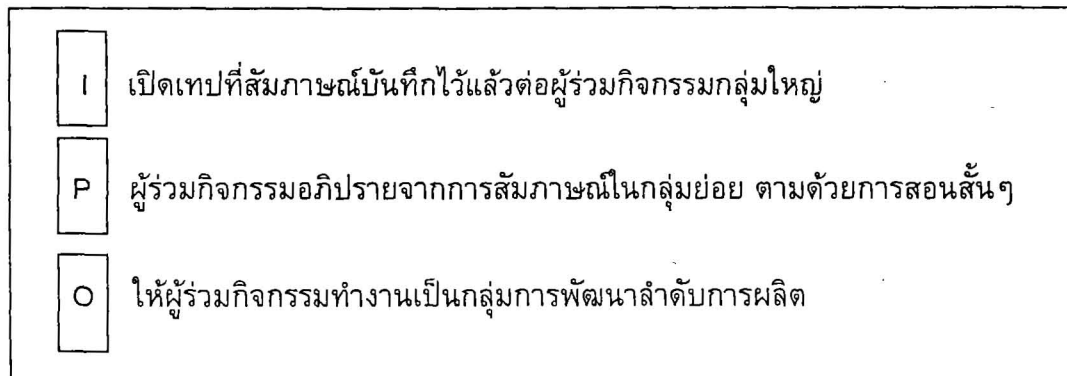
ตาราง 1 (ต่อ)

สื่อและข้อมูล	มีโครงการที่แน่นอนใช้ระยะเวลาสั้น และหวังผลสัมฤทธิ์สูง ฉะนั้นทรัพยากร สื่อข้อมูล และเอกสารประกอบต่างๆ จึงมีความจำเป็นที่สุด
6. การเขียนโครงสร้าง	- โครงสร้างจะต้องมีกำหนดเวลาที่แน่นอน แต่ละกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุ แต่ละข้อมีครบวงจรต่อเนื่องกันไป
7. การพัฒนากิจกรรมและสื่อประกอบตามโครงสร้าง	- ในการพัฒนากิจกรรมตามโครงสร้างควรประกอบด้วย 1. คำอธิบายวิธีใช้ 2. คู่มือดำเนินกิจกรรมสำหรับผู้สอน 3. คู่มือดำเนินกิจกรรมสำหรับผู้เรียน 4. เอกสารประกอบการเรียนรู้ 5. การประเมินผลและเครื่องมือ 6. สื่อที่ใช้ประกอบ
8. การทดลอง	- เนื่องจากกลุ่มผู้เรียนมาจากที่ต่างกัน การทดลองควรทำหลายครั้ง เพื่อจะได้ข้อมูลที่เชื่อมั่นได้พอสมควร
9. การปรับปรุงแก้ไข	- ขั้นตอนนี้เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก แต่จำเป็นต้องทำอย่างยิ่งเพื่อการพัฒนาคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจึงควรอยู่ในลักษณะสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตลอดเวลา

ขั้นที่ 2 ของการสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย คือ ใช้พื้นฐานของเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรม ทุกโปรแกรมการเรียนรู้จะเสนอกิจกรรมในลักษณะของปฏิกิริยาลูกโซ่ การเร้าและการตอบสนอง (Stimulus Response Chains) โดยการตอบสนองแต่ละครั้งทำให้เกิดแรงเสริม เช่น ความพอใจต่อตนเอง การยอมรับในกลุ่มและอื่น ๆ

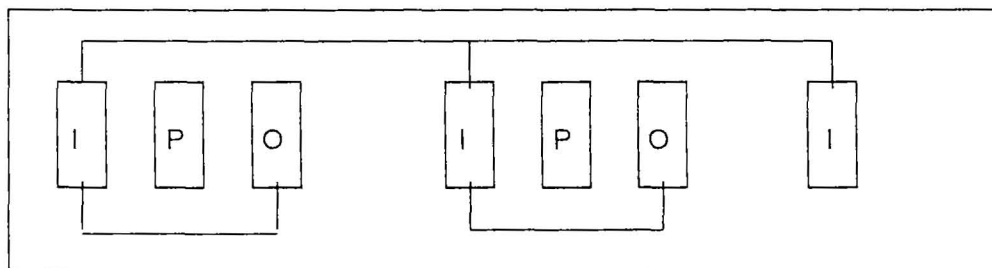
ขั้นที่ 3 พื้นฐานทางเทคโนโลยีทางการศึกษาที่พัฒนาชุดการสอนรายวิชาย่อย คือ
 รูปแบบ ปัจจัยป้อน → กระบวนการ → ผล (Input → Process
 → Output)

เป็นคุณสมบัติของชุดการสอนรายวิชาย่อย เช่น การเล่นและใช้การบันทึกเสียง ดังภาพประกอบ
 ต่อไปนี้

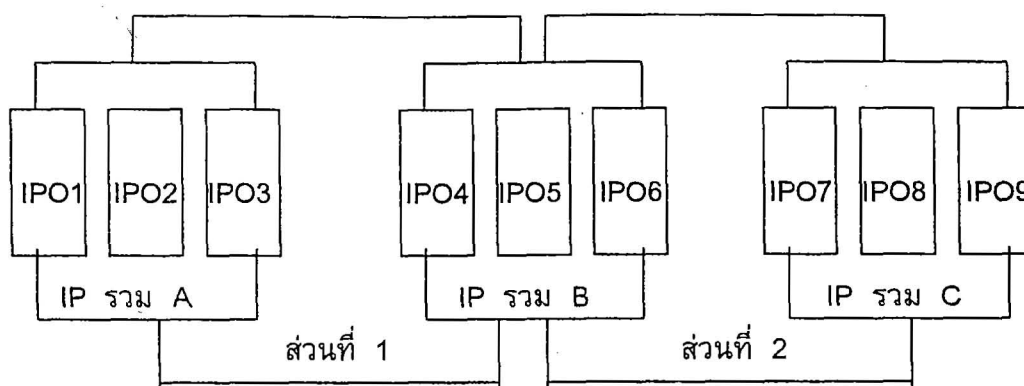
ภาพประกอบ 1 วงจร I - P - O

วงจรปัจจัยป้อน → กระบวนการ → ผล เชื่อมโยงกันเป็นเส้นตรง
 แต่ครั้งจะมีผลกับ Input ในยุคนั้นและในวงจรต่อไป ดังภาพประกอบ ต่อไปนี้

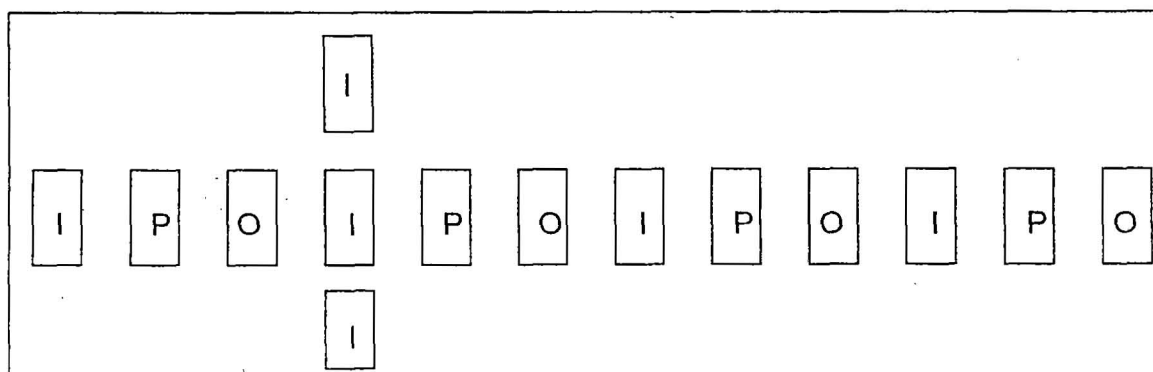
ภาพประกอบ 2 วงจร I - P - O ในชุดการสอนรายวิชาย่อย

รูปแบบ IPO อาจซับซ้อนขึ้น เรียกว่า “วงจรพิเศษ” โดยในแต่ละวงจรเป็นตัวเชื่อมโยง
 ไปใน IO (อาจเท่ากับปฏิกิริยาถูกใช้ เร้า - สนอง) แต่ละโปรแกรมดังภาพประกอบ ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 วงจร I - P - O รวมของโปรแกรมชุดการสอนรายวิชาย่อย

ในบางโปรแกรม วงจรหนึ่งอาจมี “ กระบวนการ IPO ” ตั้งแต่ 2 หรือมากกว่าก็ได้
ดังภาพประกอบ ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 4 ตัวแปรต่างๆ ของวงจร I - P - O ในชุดการสอนรายวิชาย่อย

ชุดการสอนรายวิชาย่อยส่วนใหญ่ ประกอบด้วย 4 - 5 วงจร I - P - O ในเวลา 8 ชั่วโมง แต่ไม่น้อยกว่า 4 ชั่วโมง และไม่เกิน 9 ชั่วโมง

สัมฤทธิ์ผล ประโยชน์และแนวทางในการพัฒนาชุดการสอนรายวิชาย่อย

สัมฤทธิ์ผลในชุดการสอนรายวิชาย่อย

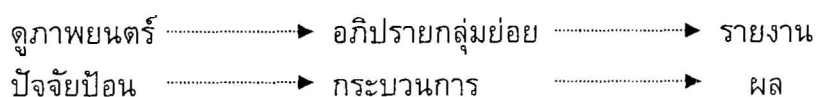
เมเยอร์ (Meyer. 1978 : 1 - 2) พบว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนสามารถสนองต่อสิ่งเร้าได้อย่างคล่องแคล่วและรับข้อมูลย้อนกลับได้ทันที ชุดการสอนรายวิชาย่อย จึงถูกสร้างขึ้นด้วยหลักการนี้ กฎเกณฑ์สำคัญที่ผู้เรียนจะสัมฤทธิ์ผลในการเรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยได้ก็คือ พยายามที่จะตอบสนองต่อกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด

โอกาสที่จะตอบสนองดังกล่าวนี้ได้หลายรูปแบบ ผู้เรียนก็ได้พบกับรูปแบบหนึ่งมาแล้วจากการอ่านรายละเอียดของขอบข่าย วัตถุประสงค์ และกิจกรรมของชุดการเรียนการสอน ผลที่ได้จากการอ่านนี้ ผู้เรียนอาจจะทำให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้นโดยการจดข้อความสั้นๆ ตามขอบกระดาษ เพื่อช่วยให้ตัวผู้เรียนเองเกิดความกระจำขึ้นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ

ชุดการสอนรายวิชาย่อย และผู้เรียนควรใช้เวลาเล็กน้อยสังเกตว่าวัตถุประสงค์ด้านใดของชุดการสอนรายวิชาย่อย มีความสำคัญที่สุดสำหรับตน วิธีการเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้เกี่ยวกับแบบแผน และการจัดลำดับของตัวเอง พร้อมกันนั้นยังทำให้ผู้เรียนเข้าใจในกิจกรรมต่างๆ ของชุดการสอนรายวิชาย่อย ได้พฤติกรรมตอบสนองที่บรรยายมาข้างต้นนี้อธิบายให้เห็นชัดเจนสั้นๆ ได้ว่า “ การตอบสนองที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ในทันที ” และสามารถใช้ได้กับทุกขั้นตอนในคู่มือนี้ เสมือนกับเป็นกิจกรรมแบบหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างและเพิ่มพูนการเรียนรู้ได้ เพื่อที่จะให้เกิดการตอบสนองนั้น กิจกรรมต่างๆ ของชุดการสอนรายวิชาย่อย จะมีโครงสร้างตามรูปแบบต่อไปนี้

การสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยชุดหนึ่งอาจเริ่มต้นด้วยการฉายภาพยนตร์ ซึ่งใช้เวลาประมาณ 25 นาที กิจกรรมต่อไปก็อาจจะเป็นการอภิปรายกลุ่มย่อย วิเคราะห์ภาพยนตร์ว่ามีอะไรบ้าง แล้วกลุ่มทั้งหมดก็มารวมประชุมอีกครั้งหนึ่ง ต่อจากนั้นกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มรายงานผลการวิเคราะห์ต่อที่ประชุม ซึ่งจะมีการสรุปย่อยและแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายรวมอีกครั้ง ดังแผนผังแสดงให้เห็นถึงกระบวนการตามแบบ ดังนี้

ในขณะที่ภาพยนตร์ฉายอยู่ กระบวนการสนองตอบก็คือผู้เรียนจะมุ่งความสนใจไปที่ภาพยนตร์ ต่อจากนั้นผู้เรียนก็จะสนองตอบต่อสิ่งเร้านั้น โดยการพูดคุยเกี่ยวกับภาพยนตร์กับผู้อื่น เพื่อให้ทราบเรื่องราวกระຈ้างขึ้นและที่สำคัญที่สุดก็คือ เพื่อแสดงท่าทีและความคิดเห็นที่ผู้เรียนมีต่อภาพยนตร์

ในที่สุดผลของกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เรียนจะถูกรายงานต่อกลุ่มอภิปรายรวม การที่ภายในกลุ่มมีการสนองตอบในทันทีนั้น นอกจากจะเกิดประโยชน์ต่อกลุ่มเองแล้ว ยังเกิดประโยชน์ต่อไปอีก คือ ผู้เรียนภายในกลุ่มสามารถแสดงให้บุคคลอื่นเห็นว่ากลุ่มมีความคิดและทัศนคติที่สอดคล้อง ได้รับประโยชน์และประทับใจในด้านใดและถึงระดับใด

จะสังเกตได้ว่าชุดการสอนรายวิชาย่อยส่วนมากเป็นเรื่องของปฏิริยาต่อกันของกลุ่มเป็นสำคัญ และถ้าหากผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับวิธีการสอนแบบเก่าๆ ผู้เรียนก็จะประหลาดใจในความวุ่นวายและความกระตือรือร้นที่เกิดขึ้นในการวางแผนการทำกิจกรรมต่างๆ คนส่วนใหญ่มักจะสนใจต่อปฏิริยาโต้ตอบของกลุ่ม เช่น การคัดค้าน ความวุ่นวายกุกกิบ ความพึงพอใจมากกว่าวิธีการสอนที่มีแต่ข้อล้กับกับการอธิบายของครู ตามแบบที่ปฏิบัติกันมา

ผู้เรียนจะได้ประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่มในชุดการสอนรายวิชาอย่างมากที่สุด เมื่อผู้เรียนสามารถโต้ตอบได้อย่างทันทีทันควัน และสามารถกระตุ้นให้ผู้อื่นได้ตอบอย่างทันทีทันใดเช่นกัน และเมื่อสมาชิกภายในกลุ่มทุกคนตั้งใจฟังเรื่องจากผู้อื่นอย่างจริงจัง แล้วนำความคิดของตนหรือนำแนวความคิดของบุคคลอื่นมาใช้ประโยชน์ในการสร้างความคิดอื่นๆต่อไปได้นั้น คุณภาพของกลุ่มก็จะปรากฏผลร่วมกัน

ไม่ว่าผู้เรียนจะทำงานคนเดียว หรือทำงานเป็นกลุ่มก็ตาม ผู้เรียนควรจะเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในการที่จะทำให้เกิดการตอบสนองที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้และความสนุกสนานที่ได้จากประสบการณ์ในชุดการสอนรายวิชา

จากแนวคิดของนักการศึกษาในเรื่องสัมฤทธิ์ผล ในชุดการสอนรายวิชา พอสสรุปได้ว่า หลักการของการจัดทำชุดการสอนรายวิชา จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ซึ่งสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนอง เพราะการตอบสนองจะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ได้ดี กิจกรรมของชุดการสอนรายวิชา จะต้องมีการสร้างที่ประกอบด้วย ปัจจัยป้อน กระบวนการ และผลผลิต จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการตอบสนองการเรียนรู้ได้

ประโยชน์ของชุดการสอนรายวิชา

การนำชุดการสอนรายวิชา มาใช้นั้นมีประโยชน์ตามหลักการต่อไปนี้คือ

1. หลักการของชุดการสอนรายวิชา ยืดหยุ่นได้ จบในตัวเอง แต่ละหน่วยสามารถเชื่อมต่อกันได้ตามลำดับ และเป็นรูปแบบเพื่อสนองความต้องการต่างๆ
2. ชุดการสอนรายวิชา ประหยัดเวลาและทรัพยากร ผู้เรียนร่วมกิจกรรมเพียง 8 หรือ 10 ชั่วโมง ในแต่ละชุด
3. ชุดการสอนรายวิชา สามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้
4. ชุดการสอนรายวิชา สามารถถ่ายโยงได้
5. ชุดการสอนรายวิชา สามารถปรับปรุงให้ทันตามความต้องการ และการเปลี่ยนแปลงได้

สรุป ประโยชน์ของชุดการสอนรายวิชา สามารถยืดหยุ่นได้ จบสมบูรณ์ในตัวเอง แต่ละหน่วยสามารถเชื่อมต่อกันได้ตามลำดับ ประหยัดเวลาและทรัพยากร ใช้เวลาในการร่วมกิจกรรม 8 – 10 ชั่วโมง ชุดการสอนรายวิชา แต่ละชุดสามารถใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

แนวทางในการพัฒนาชุดการสอนรายวิชา

1. การวางรูปแบบเบื้องต้น สิ่งที่สำคัญสำหรับชุดการสอนรายวิชา คือ รูปแบบที่ใช้เวลาสั้นเป็นหน่วยเอกเทศ เนื้อหาจบในตัวเอง การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ประกอบด้วย I – P – O ตามลำดับ โดยแต่ละขั้นตอนอาจเปลี่ยนหรือขยายเพิ่มความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

2. การพัฒนาชุดการสอนรายวิชาย่อย การตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงตามความต้องการแต่ละแห่งควรให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์และระดับของวิธีการเรียนที่ใช้โดยมีส่วนต่างๆ ของชุดการสอนรายวิชาย่อยคือ

- บทนำ (พร้อมจุดประสงค์)
- กิจกรรม
- การประเมินผล
- พื้นฐานและการอ่านเสริม
- เอกสารของผู้เฝ้ากลุ่ม
- ขั้นตอนการลงทะเลเบียน
- แหล่งทรัพยากร

การศึกษาเฉพาะกรณีและการประยุกต์ใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย ในประเทศไทย

นักการศึกษาไทยหลายคนมีความเห็นว่าชุดการสอนรายวิชาย่อย เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการศึกษาของประเทศไทย เพราะสามารถประยุกต์ใช้ได้หลายลักษณะเนื้อหา อาทิ เช่น

1. การศึกษาในระบบโรงเรียน ได้แก่

1.1 ชุดการสอนบรมครูประจำการ ครูจำเป็นต้องได้รับการเสริมแรงและขยายแนวคิด และการฝึกปฏิบัติเพิ่มขึ้นในการสอนแต่ละวัน เนื้อหาวิชาต่างๆ สามารถนำมาวิเคราะห์และจัดแนวคิดให้ได้ทั้งรูปบุคคลหรือเป็นกลุ่ม เช่น การอบรมการสอนภาษาอังกฤษ เป็นต้น

1.2 การสอนซ่อมเสริม ปัญหาการสอนซ่อมเสริมเป็นปัญหาที่กำลังศึกษาในประเทศไทย การพัฒนาชุดการสอนรายวิชาย่อย เพื่อแก้ปัญหาเนื้อหาวิชาที่ยาก สามารถทำได้ในโรงเรียนจำนวนมาก ในประเทศ โดยอำนวยความสะดวกแก่ครูและทำให้ยกมาตรฐานการศึกษาได้สูงขึ้น

2. การศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่

2.1 โครงการส่งเสริมการอ่าน

2.2 การศึกษาอาชีพของผู้ใหญ่

2.3 โครงการวิทยุศึกษา

2.4 การเรียนโดยโปรแกรมการเรียนปลายทางเปิด

2.5 การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3, 4

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย

งานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนรายวิชาย่อย มีดังต่อไปนี้

เคท (Kate. 1975 : 218 – A) ได้สร้างและหาความเที่ยงตรงของชุดการสอนรายวิชาย่อย ที่ใช้กับครูระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าครูที่ได้รับการอบรมโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย พัฒนาทักษะสูงขึ้น 5 ทักษะ ที่ระดับความเชื่อมั่น .95 และ นักเรียนที่เรียนจากครูที่ได้รับการอบรมด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยมีความสามารถในการใช้คำเกี่ยวกับการพรรณนาได้ดีขึ้นที่ระดับความ เชื่อมั่น .96

เวสส์ (Weiss. 1975 : 2005 – A) ได้ศึกษาเจตคติของนักเรียนผิวขาวที่เลือกเรียนชุดการสอนรายวิชาย่อย เรื่องประวัติศาสตร์ของคนผิวดำเปรียบเทียบกับเจตคติของนักเรียนที่เรียนประวัติศาสตร์อเมริกาทั่วไป โดยผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายว่านักเรียนที่เลือกเรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของคนผิวดำ จะมีเจตคติต่อคนผิวดำดีกว่านักเรียนที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์อเมริกาทั่วไป โดยทำการทดลองกับนักเรียนผิวขาว 60 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในชุดการสอนรายวิชาย่อย และจำนวน 90 คน ที่เรียนโดยบทเรียนของแผนการสอนตามคู่มือครูเรื่องประวัติศาสตร์อเมริกาทั่วไปพบว่า นักเรียนผิวขาวที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย เรื่องประวัติศาสตร์คนผิวดำมีเจตคติต่อคนผิวดำในทางที่ดีขึ้น ปีเดียวกันนี้ เคอร์ (Kerr. 1975 : 33256 – A) ศึกษาพฤติกรรมด้านจิตพิสัย (Affective) ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ลงทะเบียนเรียนในชุดการสอนรายวิชาย่อย และในรายวิชาปกติ ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยมีเจตคติที่ดีต่อครูสูงกว่านักเรียนที่เรียนในกลุ่มปกติ โดยที่การเข้าชั้นเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน สำหรับครูที่สอนในชุดการสอนรายวิชาย่อยมีเจตคติต่อนักเรียนและวิชาชีพครูสูงกว่ากลุ่มปกติ

นอกจากนี้ มิลโซว (Milzow. 1976 : 7165 – A) ได้ศึกษาปฏิกริยาระหว่างผู้เรียนกับครูในโครงการเรียนชุดการสอนรายวิชาย่อย ระหว่างปี ค.ศ. 1973 – 1978 ในโรงเรียนเคนเนดี จูเนียร์ ไฮสกูล (Kennedy Junior High School) รัฐมิชิแกน จากผลการวิจัยที่พบคือ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อชุดการสอนรายวิชาย่อย ไม่แตกต่างกันในทุกระดับความสามารถของนักเรียน คือ ระดับสูง กลาง ต่ำ และนักเรียนทุกระดับดังกล่าวชอบกลวิธีการสอนในชุดการสอนรายวิชาย่อยมากกว่าการสอนแบบเดิม

สุรัตน์ ยุทธเสรี (2527 : 92) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย กับการสอนตามคู่มือการสอนภาษาอังกฤษเยส กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก จำนวน 120 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน กลุ่มทดลองที่ 1 เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย ใช้เวลา 10 คาบ กลุ่มทดลองที่ 2 เรียนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย ใช้เวลา 14 คาบ กลุ่มควบคุม 40 คน เรียนโดยการสอนตามคู่มือการสอนภาษาอังกฤษเยส ใช้เวลาเรียน 14 คาบ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเรื่อง Pronouns และ Comparison of Adjectives ของกลุ่มทดลอง 2 (ชุดการสอนรายวิชาย่อย 14 คาบ) กับกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากกลุ่มทดลอง 1 (ชุดการสอนรายวิชาย่อย 10 คาบ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงในกลุ่มทดลอง 2 กับกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงในกลุ่มทดลอง 2 กับกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มทดลอง 2 กับกลุ่มทดลอง 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำในกลุ่มทดลองทั้งสอง กับกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วนิดา ศิริมาลา (2528 : 63) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย กับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ พบว่า

1. นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย และเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย และเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย และเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ ก่อนและหลังการทดลอง มีความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

อภิรุณ วรสัตยาภรณ์ (2529 : 61 – 71) ได้ทำการศึกษาถึงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย กับที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครู พบว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อย กับที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง ปานกลาง และต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปได้ว่า ผู้ทำการวิจัยการพัฒนาชุดการสอนรายวิชาย่อย ที่ใช้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในการพัฒนาชุดการสอนรายวิชาย่อยผู้เรียนและผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สัมฤทธิ์ผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการสอนตามคู่มือครูแล้วชุดการสอนรายวิชาย่อย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า

2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช (2531 : 18 – 19) ได้เรียบเรียงไว้ในหนังสือการพัฒนาการอ่านแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 1 ดังนี้

ความเป็นมาของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters หรือ CLE) ได้รับการพัฒนามาจากนักภาษาศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่าน ได้แก่ ไบรอัน เกรย์ ดร.ริชาร์ด วอล์คเกอร์ และ ดร.เนีย ดอร์ จากประเทศออสเตรเลีย โดยเริ่มมีการทดลองการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ในโครงการเทรเกอร์ พาร์ค (Traeger Park Projet) กับนักเรียนพื้นเมืองชาวออสเตรเลียเป็นครั้งแรก ที่โรงเรียน เทรเกอร์ พาร์ค ในประเทศออสเตรเลีย เนื่องจากพบว่า การจัดโปรแกรมภาษาในโรงเรียนนี้ ไม่ประสบความสำเร็จ ประสิทธิภาพยังไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน และยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาทางภาษาของนักเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ให้เป็นที่น่าพอใจได้ โดยพบว่า นักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนแห่งนี้มีประสบการณ์ในการอ่านและเขียนน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านประสบการณ์เกี่ยวกับความคิดรวบยอดของตัวอักษร เนื่องจากเนื้อหาบริบท (Context) ที่จัดไว้ในหนังสือให้ประสบการณ์แก่นักเรียนยังไม่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการอ่าน การเขียน และการสื่อสารที่จะช่วยให้เขาสามารถสื่อสารทางภาษาได้อย่างมั่นใจในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียนและในชุมชนของตน

ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเทรเกอร์ พาร์ค ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนอย่างละเอียดโดยได้กระทำกันหลายรูปแบบ เช่น การสังเกตการวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครู และการเรียนของนักเรียน ตลอดจนการศึกษากระบวนการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนของนักเรียน รวมทั้งศึกษาปัญหาทางการอ่านของนักเรียนด้วย จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ต่างๆ ทำให้กลุ่มครูผู้สอนภาษาอังกฤษเหล่านั้น ตกลงใจจัดวางเป้าหมายและสร้างโครงการสอนทางภาษาที่เป็นไปตามธรรมชาติขึ้น โดยให้การเรียนรู้ภาษาผ่านประสบการณ์การใช้ภาษา ทุกด้าน หรือการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ผลการทดลองการสอนภาษาอังกฤษด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาของโครงการ เทรเกอร์ พาร์ค ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดียิ่ง นักเรียน

ชาวพื้นเมืองเกือบ 100% สามารถอ่าน เขียน ฟัง และพูดภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี จากนั้น การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจึงได้แพร่หลายออกไปทั่วประเทศออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา แคนาดา และประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สำหรับประเทศไทยในปี พ.ศ. 2527 ได้เริ่มมีการทดลองการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษาเป็น ครั้งแรก ในวิชาภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ที่โรงเรียน ประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดย ดร.ริชาร์ด วอล์คเกอร์, ดร.เบรนต์ บาร์ทเลท และดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย ได้จัดตั้งศูนย์การอ่าน ณ โรงเรียน ประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อทดลองการสอนดังกล่าว ผล การทดลองสอนประสบความสำเร็จ นักเรียนสามารถอ่าน เขียน และพัฒนาทักษะการฟังและ การพูดได้ดี การทดลองการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิชาภาษาอังกฤษ ยังคงดำเนิน ต่อมาโดยการใช้หนังสืออ่านประเภทต่าง ๆ ผลของการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์เป็นที่น่าพอใจ ตลอดมา และในปี พ.ศ. 2528 ได้เริ่มมีการประชุมปฏิบัติการหนังสือวิชาภาษาไทย สำหรับใช้ สอนด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ณ โรงเรียน ประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แล้วนำมาใช้ทดลองวิชาภาษาไทย ผลการทดลองการสอนปรากฏว่านักเรียนสามารถ อ่าน เขียน ฟัง และพูด เรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว เป็นที่น่าพอใจ นักเรียนมีความกระตือรือร้น และสนุกสนานใน การเรียนทุกขั้นตอน

จากผลการทดลองดังกล่าว ทั้งในวิชาภาษาอังกฤษและวิชาภาษาไทย ดร.ริชาร์ด วอล์คเกอร์ จึงเสนอโครงการพัฒนาการอ่านในประเทศไทยกับทางโรตารีสากล และได้รับอนุมัติ ให้ทำเป็นโครงการนำร่องกับนักเรียนไทยที่มีปัญหาทางภาษา ณ จังหวัดสุรินทร์ เมื่อปี การศึกษา 2530 ผลของการทดลองโครงการใน โรงเรียนนำร่อง พบว่านักเรียนในกลุ่มโรงเรียน ทดลองสามารถอ่าน เขียน ฟังและพูดภาษาไทย ได้ผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนในโรงเรียน กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสนใจในการอ่านและ สามารถทำคะแนนวิชาอื่นๆ ในกลุ่มมวลประสบการณ์ เช่น คณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพได้สูงกว่านักเรียน กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2531)

หลักการและแนวทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา หมายถึง การสอนภาษาที่มุ่งเน้นการให้ปัจจัยป้อน และกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลวิธีต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และได้ประสบการณ์ตรงใน การใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างต่อเนื่องเป็นบูรณาการด้วยตนเอง จากการพัฒนาความเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา โดยยึด สื่อการเรียนและการจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นอย่างมีเป้าหมายในการนำรูปแบบภาษาไปใช้สื่อสาร ได้ในชีวิตประจำวันเป็นหลัก และให้สอดคล้องกับการพัฒนา คุณภาพชีวิตในแต่ละชุมชนของ

ผู้เรียน ลำดับของกระบวนการเรียนการสอนจะจัดตามหลักการพัฒนาภาษาของผู้เรียนในการรับรู้และเรียนรู้ตามธรรมชาติ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างระดับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสติปัญญาของผู้เรียน กลวิธีในการสอนจะยึดหลักการทางภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistics) ภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) และจิตวิทยาในการเรียนรู้ (Learning Psychology) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการทางความคิดและมีเจตคติทางบวกในการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ คือความสามารถของผู้เรียนใช้ภาษาโดยการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างอิสระ และถูกต้องเหมาะสมตามกาลและเทศะ

เป้าหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์

เป้าหมายหลักของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา คือ การให้ผู้เรียนได้รู้จักเทคนิคกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางภาษา เช่น การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน มีเจตคติในการใช้ภาษาในทางบวก เช่น รักการอ่าน รักการเขียน เข้าใจความรู้สึกนึกคิดจากการสื่อความหมายของภาษา พร้อมทั้งมีความรู้สึกรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การรู้จักประชาธิปไตย และมีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเอง

บทบาทของผู้สอน

ผู้สอนที่สอนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องปฏิบัติภารกิจในการสอนดังต่อไปนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย หลักการและวิธีการของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาให้ต้องแท้เสียก่อน เพื่อการเตรียมตัวการวางระบบงานสอนให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ
2. เตรียมงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามรูปแบบการสอน ซึ่งมีขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนที่จัดไว้ให้เหมาะสมกับความสามารถและวัยของผู้เรียน
3. ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะและให้รูปแบบภาษาที่ถูกต้อง เหมาะสมแก่ผู้เรียนในบริบทภาษาต่างๆ
4. ทำหน้าที่เป็นแหล่งความรู้ โดยพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้เรียนทุกคนที่ต้องการข้อมูลทางภาษาเมื่อมีปัญหาและข้อสงสัย หรือการขยายความเพิ่มเติม การให้ข้อมูลอาจจะกระทำในกลุ่มของผู้เรียน หรือแยกเดี่ยวเป็นรายบุคคล
5. ทำหน้าที่เป็นผู้วางแผนและจัดกลุ่มกิจกรรมการสอน รวมทั้งการจัดชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยเข้าใจระดับความแตกต่าง ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนทุกคน
6. มีความกระตือรือร้นในการดำเนินการสอน และติดตามผล

7. คอยให้กำลังใจแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
8. คอยสังเกตการพัฒนาทางภาษาของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและแสดงทักษะทางภาษาของตนเองให้มากที่สุด ผู้สอนจะคอยเป็นผู้ช่วยเหลือเท่านั้น
9. พยายามช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการสื่อความหมายที่ตนต้องการทุกครั้ง ผู้สอนจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็กด้วย โดยเฉพาะการช่วยเสริมต่อการเรียนรู้ โดยให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนเมื่อติดขัด หรือมีปัญหาในการใช้ภาษา
10. มีความอดทนและใจเย็นที่จะรอคอยการแสดงออกทางความคิดของผู้เรียน

บทบาทของผู้เรียน

ผู้เรียนในชั้นเรียนที่มีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติและเป็นผู้ศูนย์กลางในการเรียนอยู่เสมอ บทบาทดังกล่าวจะเป็นไปตามลำดับการพัฒนาภาษาดังต่อไปนี้

1. ในระยะแรก ผู้เรียนจะตอบสนองการให้รูปแบบภาษา หรือการให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายของผู้สอน โดยมีส่วนร่วมในการโต้ตอบสนทนา ใช้ความคิดหาเหตุผลแสดงออกทางกาย เช่น การแสดงท่าทาง บ่งบอกความรู้สึก การเล่นบทบาทสมมติ ฯลฯ ในระยะนี้ผู้เรียนส่วนใหญ่จะรับรู้การให้ปัจจัยป้อนของผู้สอน และใช้เวลาในการคิดจินตนาการ หาเหตุผลเปรียบเทียบข้อแตกต่างและคล้ายคลึงของภาษาที่ได้รับ และสร้างความคุ้นเคยกับรูปแบบภาษาใหม่นั้นๆ การเรียนจะใช้กระบวนการกลุ่มเป็นหลักและการปฏิบัติทางภาษา
2. ในระยะกลาง ผู้เรียนจะใช้ความสามารถแสดงออกทางทักษะภาษาต่างๆ ด้วยตนเอง โดยมี ผู้สอนคอยช่วยเหลือ คอยให้กำลังใจและให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ความพยายามในการลองผิดลองถูกทางภาษาของตนประสบความสำเร็จได้ เช่น การช่วยกันสรุปเรื่องที่อ่าน เขียนเรื่องร่วมกัน ฯลฯ ผลสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาต่างๆ จะช่วยทำให้เกิดกำลังใจ และเป็นแรงจูงใจภายในสำหรับผู้เรียนเอง ที่จะให้ความสนใจกับบทเรียนต่อไปในการเรียน และการปฏิบัติทางภาษาจะใช้กระบวนการกลุ่ม และฝึกการทำงานเชิงปฏิบัติการ (Workshop)
3. ในระยะสุดท้าย ผู้เรียนจะแสดงความสามารถทางทักษะของตนเองได้อย่างอิสระทั้งการฟัง การอ่าน และการเขียน พร้อมทั้งสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ทางการใช้ภาษา ในลักษณะต่างๆ ตามความสนใจได้ เช่น แต่งประโยคปากเปล่า เขียนเรียงความที่ตนพอใจ เขียนจดหมายโต้ตอบกับเพื่อน กับครู หรือกับคนอื่นๆ อ่านหนังสือนอกเวลา รายงานข่าวที่ได้ฟังหรือได้อ่าน พอใจกับความไพเราะของภาษา เข้าใจความรู้สึกที่สอดแทรกอยู่กับการใช้ภาษาแต่ละปริบท ฯลฯ ในการเรียนและการปฏิบัติการทางภาษา จะใช้กระบวนการกลุ่มและเน้นการทำงานอย่างอิสระมากขึ้น (เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์. 2534 : 19)

แนวทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounter Approach)

หลักการของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จะยึดแนวทฤษฎีหลายแบบอย่างบูรณาการ เพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการรับรู้และเรียนรู้ภาษา และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันเพื่อการสื่อสาร พร้อมทั้งมีเจตคติในการเรียนภาษาในทางบวก เช่น รักการอ่าน ชอบการเขียน มีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเอง ฯลฯ

แนวทฤษฎีที่สำคัญเหล่านั้น สามารถวิเคราะห์และแยกประเด็น เพื่อการพิจารณาได้ในแต่ละแนว ดังนี้

1. แนวทฤษฎีการสอนเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Teaching Approach)

แนวทฤษฎีการสอนนี้ จะเน้นการให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายในชีวิตประจำวันได้ โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วยเนื้อหาในบริบท (Context) และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนที่อาจใช้ผิดแผกแตกต่างกันไปได้ตามสภาพแวดล้อม

กระบวนการสอนตามแนวทฤษฎีนี้ จะเน้นปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ประเด็นสำคัญในการสร้างกิจกรรมปฏิสัมพันธ์นั้น ผู้สอนต้องให้โอกาส ผู้เรียนได้คิด และใช้ความพยายามของตนเองเพื่อสื่อความหมายที่ต้องการให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ทั้งการสื่อความหมายด้วยเสียง (การฟัง – การพูด) ด้วยตัวอักษร (การอ่าน – การเขียน) และด้วยการใช้ท่าทาง การให้ผู้เรียนได้ลองผิดลองถูกในการปฏิบัติกิจกรรมทางภาษา โดยมีผู้สอนคอยแนะนำช่วยเหลือและให้กำลังใจ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดเจตคติในทางบวกในการใช้ภาษาได้ เนื่องจากประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนต้องการสื่อความหมาย การแก้ไขสิ่งที่ตนบกพร่องด้วยตนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและได้ประสบการณ์ในการปฏิบัติทางภาษาได้มากขึ้นในระยะต่อมาตามลำดับ ผู้เรียนจะรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนที่ท้าทาย ทำให้เขาได้ใช้ภาษาที่ตนต้องการและสามารถจดจำภาษาที่ตนได้ใช้ หรือมีประสบการณ์ได้อย่างแม่นยำ การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอยากแสดงออกทางภาษา หรือการทดลองใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเอง ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ย่อมจะทำให้การพัฒนาภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างธรรมชาติได้ เนื้อหาที่จัดขึ้นเป็นบทเรียนจึงควรเป็นบริบททางภาษาที่มีความหมายแก่ผู้เรียนตามหลักการใช้ภาษาในสังคมในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลและเทศะ มากกว่าจะจัดแบบวิเคราะห์ภาษาให้นักเรียนเรียนเพื่อเข้าใจระบบเสียง คำ และไวยากรณ์เท่านั้น นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องจัดให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกทางภาษาในลักษณะปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน เพื่อให้ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ ผู้สอนจะมีหน้าที่คอยช่วยเหลือแนะนำ และแก้ไขการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

แก่ผู้เรียน กิจกรรมดังกล่าวได้แก่ การทำงาน กลุ่มย่อย เพื่อการอ่านร่วมกัน การเขียนเรื่องร่วมกัน การโต้ตอบในการฟัง พูดร่วมกัน การแสดงความคิดเห็นร่วมกันในเรื่องที่อ่าน

2. แนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ (The Natural Approach)

แนวทฤษฎีนี้ จะเน้นการเข้าใจกระบวนการรับรู้และเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน เพื่อการจัดลำดับขั้นตอนของกระบวนการให้กิจกรรมการเรียนการสอนที่ต่อเนื่อง เหมาะสมแก่ผู้เรียนตามวัย ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวรแก่ผู้เรียนได้

กระบวนการรับรู้และเรียนรู้ดังกล่าว จะเน้นการปัจจัยป้อนที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจได้ (Comprehensible Input) แก่ผู้เรียน โดยใช้กระบวนการ (Process) เหมาะสมกับการรับรู้ทางภาษาของผู้เรียน (Language Acquisition) เป็นหลัก ผลของการเรียนรู้ (Output) จะประสบความสำเร็จดังที่คาดหวังได้ ถ้าผู้สอนเข้าใจวิธีการให้ปัจจัยป้อน หรือการพัฒนาความคิดรวบยอดอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับ ผู้เรียน พร้อมทั้งคำนึงถึงจิตวิทยาด้านการให้แรงจูงใจ การลดความเครียดและลำดับของการพัฒนาทักษะภาษาของมนุษย์ด้วย จะทำให้การสอนภาษาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทฤษฎีการสอนอ่าน (Teaching Reading Approach)

ทฤษฎีการสอนอ่านในปัจจุบันมีอยู่ด้วยกันหลายทฤษฎี ทฤษฎีที่สำคัญ คือ ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ และทฤษฎีทางจิตวิทยา แม้ว่าเป้าหมายของการสอนอ่านจะคล้ายคลึงกัน คือ ต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการจับใจความสำคัญ หารายละเอียดของเรื่อง แปลความดีความ ขยายความ และมีเจตคติในการอ่านทางบวก เช่น รักการอ่าน สนใจการอ่าน แต่ทฤษฎีทั้งสองจะมีแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การให้ปัจจัยป้อนแก่ผู้เรียนแตกต่างกันไปบ้าง

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีข้อเด่นตรงที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างทฤษฎีการสอนอ่านทั้งทางภาษาศาสตร์ และทางจิตวิทยาอยู่ในตัวอย่างบูรณาการ โดยพิจารณาทั้งลักษณะของธรรมชาติทางภาษาศาสตร์ที่มนุษย์พึงรับรู้ และมีประสบการณ์จากวัสดุที่อ่านหรือสิ่งที่อ่านในชีวิตจริง พร้อมทั้งคำนึงถึงกระบวนการอ่านของมนุษย์โดยธรรมชาติเป็นสำคัญ ซึ่งจะเป็นหลักการทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) และจะทำให้ผู้อ่านมีเจตคติในการอ่านที่ดีต่อไป นอกจากนี้ทักษะการเขียนซึ่งเป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์กับการอ่าน จะได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมอีกด้วย จึงนับว่าเป็นกระบวนการสอนอ่านและเขียนที่ดำเนินต่อเนื่องกันอย่างมีประสิทธิภาพด้วย ถ้ากระบวนการสอนอ่านดำเนินไปอย่างถูกต้องเหมาะสม

4. แนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบบรรทัดฐาน (Genre – Based Approach)

การสอนภาษาแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จำเป็นต้องยึดบทเรียนหรือกิจกรรมนำเป็นหลักซึ่งถือว่า เป็นปัจจัยป้อนที่สำคัญในการให้รูปแบบภาษาแก่ผู้เรียน ดังนั้น บทเรียนหรือ

กิจกรรมนั้นต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่จะเป็นปัจจัยป้อน เพื่อให้เป็นรูปแบบของภาษาที่เหมาะสมด้วย

การพัฒนาสื่อการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จะยึดหลักการการพัฒนาจากแนวทฤษฎีทางภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistics) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐาน (Genre – Based Approach) ได้รับการพัฒนาจากกลุ่มนักภาษาศาสตร์ชาวออสเตรเลียกลุ่มหนึ่ง ได้แก่ จิม มาร์ติน, โจน โรเทอร์, ฟรานซิส คริสตี้, ไบรอัน เกรย์ และแมรี แมคเคน แนวทฤษฎีนี้จะยึดหลักการเกี่ยวกับทฤษฎีทางภาษาศาสตร์เชิงระบบของ เอ็ม.เอ.เค. ฮอลลิเดย์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางภาษาศาสตร์ระดับโลก และเป็นที่ยอมรับนับถือโดยทั่วไปในกลุ่มของ นักภาษาและผู้สอนภาษาในปัจจุบัน ทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบดังกล่าวจะเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อ เนื้อความจากปริบทภาษาในกาลและเทศะต่างๆ ที่ใช้กันในสังคมหรือชุมชน ซึ่งย่อมจะมีสถานการณ์และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป และมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของบุคคลต่างๆ ในสังคมหรือชุมชนนั้นๆ หลักการสำคัญของแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐานจะอิงหลักการสำคัญของแนวทฤษฎีการสอนภาษาศาสตร์เชิงระบบ ดังจะแยกกล่าวตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ภาษาและความหมาย (Language and Meaning)

ในสังคมหรือชุมชนหนึ่งๆ ย่อมมีภาษาเพื่อใช้ในการสื่อความหมายในการสื่อสารระหว่างบุคคลต่างๆ รูปแบบของภาษานั้นได้แก่ เสียง ระเบียบไวยากรณ์ คำ ซึ่งอาจเป็นคำพูด ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่ใช้เป็นสื่อในการติดต่อสื่อสาร ย่อมจะผิดแผกแตกต่างกันไปด้วย แล้วแต่สภาพแวดล้อมของสถานการณ์ต่างๆ วัฒนธรรม สังคม และธรรมชาติ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนารูปแบบภาษานั้นๆ ให้เป็นที่เข้าใจและยอมรับกันในแต่ละสังคมหรือชุมชน ยกตัวอย่างเช่น ภาษาไทย มีรูปพยางค์ชนะ สระ และวรรณยุกต์ในการกำหนดเสียงแตกต่างจากภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ ระเบียบไวยากรณ์ก็แตกต่างกัน การเรียงคำเป็นประโยคก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย เช่น ภาษาไทย ใช้คำคุณศัพท์วางไว้หลังคำนาม แต่ภาษาอังกฤษคำคุณศัพท์ส่วนมากจะวางไว้หน้าคำนาม เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารูปแบบของภาษาที่ใช้ในแต่ละสังคมหรือชุมชนจะแตกต่างกันในแต่ละภาษา ทุกมุมโลก แต่เป้าหมายของการสื่อสารที่จะใช้ภาษานั้นๆ จะเหมือนกัน นั่นคือความเข้าใจเนื้อความ (Text) ที่ต้องการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาเป็นสื่อ ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนหรือแม้แต่การใช้ภาษาไป หรือภาษากาย ความหมายของภาษาจึงเป็นหัวใจสำคัญในการใช้ภาษา การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลต่างๆ ในสังคม จะประสบความสำเร็จได้ก็ด้วยความเข้าใจความหมายในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการเข้าใจเนื้อความของเรื่องในการสื่อสาร จึงนับว่าเป็นทักษะสำคัญของมนุษย์ในชุมชนหรือสังคมที่พึงตระหนักเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้ในสังคมจากการติดต่อสื่อสาร

2. ภาษาและบริบทภาษา (Language and Context)

ความเข้าใจความหมายของภาษาในการติดต่อสื่อสารย่อมขึ้นอยู่กับบริบทภาษา หรือ ความแวดล้อมในสถานการณ์และวัฒนธรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกาลและเทศะต่างๆ กัน การเข้าใจเนื้อความจากการติดต่อสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน บริบทภาษา (Context) ย่อมจะต้องได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก เพราะบริบทภาษาจะเป็น องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เนื้อความที่เข้าใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม “ ความหมาย ” ของภาษาจึงจะชัดเจนในการติดต่อสื่อสาร ยกตัวอย่างเช่น

“ กา ” เกาะอยู่บนต้นไม้ และ “ กา ” ตั้งอยู่บนเตาไฟ คำว่า “ กา ” ทั้ง 2 ประโยค มีรูป ภาษา คือ เสียง ตัวอักษร และสระ แบบเดียวกันทุกประการ แต่ “ ความหมาย ” ของ “ กา ” ในประโยคแรก หมายถึงสัตว์ประเภทหนึ่ง แต่ “ กา ” ในประโยคที่สอง คือ ภาชนะใส่น้ำชนิดหนึ่ง

หากเราไม่คำนึงถึงบริบทภาษาที่เน้นองค์ประกอบแวดล้อมของคำว่า “ กา ” ที่ใช้อยู่ เราก็จะไม่สามารถบอกเนื้อความได้ชัดเจนว่า “ กา ” นี้คืออะไรแน่ ความหมายที่แท้จริงของ “ กา ” ทั้งสองประโยคนี้อะไร และแตกต่างกันอย่างไร ด้วยเหตุดังกล่าวจึงอาจสรุปได้ว่า “ เนื้อความ ” ของภาษาจะตามมาหลังจากเราเข้าใจบริบทภาษาแล้ว

นอกจากนี้ จากตัวอย่างประโยคทั้งสอง จะสามารถเห็นได้ว่า ความเข้าใจภาษามีใช้ เพียงคำ ระเบียบไวยากรณ์ หรือเสียงแยกเดี่ยวออกมาจากบริบทภาษาได้ ความเข้าใจภาษาจะ เกิดได้ต่อเมื่อเรามีความเข้าใจบริบทภาษา ซึ่งจะช่วยให้เนื้อความแจ่มแจ้ง (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2534 : 25 ; อ้างอิงจาก Halliday. 1985 : 5)

เนื้อความของภาษาอาจมีความสำคัญ 2 ประเด็นคือ

1. เป็นผล (Output หรือ Product) ของการสื่อสาร (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2534 : 25 ; อ้างอิงจาก Halliday. 1985 : 10) หมายถึง เนื้อความจะทำให้เกิดความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องราวได้ชัดเจนขึ้น ว่าหมายถึงสิ่งใด

2. เป็นกระบวนการ (Process) ของการใช้ภาษา หมายถึง เนื้อความจะทำให้ เข้าใจได้ว่า ควรใช้ภาษาอย่างไร เพื่อให้การสื่อความหมายเป็นที่เข้าใจได้ แต่ละชนิดของ ลักษณะการพูด หรือการเขียน

ลักษณะของบริบทภาษาที่มีบทบาทในการทำให้เนื้อความมีความสำคัญและบริบท ของวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง (Context of Culture) บริบทภาษาของสถานการณ์ต่างๆ เป็นบริบท ภาษาที่สำคัญมาก เพราะจะเป็นการสื่อเนื้อความของสังคมหรือชุมชนให้เห็นลักษณะของการใช้ ภาษาอย่างจริงจังในสภาพแวดล้อม กาลและเทศะ บริบทภาษาของสถานการณ์ต่างๆ จะ ประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญของภาษา 3 ประการ ซึ่งจะมีอิทธิพลทำให้ความหมาย ของภาษาเปลี่ยนแปลงไปได้ดังนี้

1. เรื่องราว (Field) หมายถึง เนื้อหาของสิ่งที่เรากำลังพูด หรือข้อความที่อ่าน หรือเขียนเพื่อการติดต่อสื่อสาร ซึ่งเราถือว่าเป็นความต่อเนื่อง (Discourse) โดยอาจเป็นได้ทั้ง ภาษาพูด และภาษาเขียน เรื่องราวในข้อความต่อเนื่องนี้จะบอกว่าอะไรกำลังเกิดขึ้น เช่น เรากำลังพูดถึงกีฬาชนิดหนึ่ง เรื่องกีฬา จะเป็นเรื่องราวที่เรากำลังสื่อเนื้อความนั้น

2. ความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา (Tenor) หมายถึงการใช้ภาษาระหว่างผู้ใช้ภาษา ในข้อความต่อเนื่องเพื่อการสื่อสาร ซึ่งจะทำให้การใช้ภาษา เช่น การเลือกใช้คำ การวาง โครงสร้างประโยค การใช้เสียง ฯลฯ แตกต่างกันไปได้ในแต่ละสถานการณ์ เช่น ผู้ที่กำลัง รายงานเกี่ยวกับกีฬา เป็นผู้รายงานข่าววิทยุ ภาษาที่ใช้ของผู้รายงานข่าวก็จะมีลักษณะเป็น การรายงาน ไม่มีการใช้คำสรรพนาม หรือคำนามเฉพาะเจาะจงกับ ผู้ใดผู้หนึ่ง จะพูดกล่าวโดย ทั่วๆ ไป ความสัมพันธ์ของคนรายงานข่าวกับผู้ฟัง จะเป็นการกำหนดการใช้ภาษาในลักษณะ ดังกล่าว หากผู้พูด 2 คน ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกันพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องกีฬาแสดงความเห็น เกี่ยวกับกีฬาที่แข่งขันกันมา ผู้พูดนั้นก็จะมีลักษณะภาษาอีกแบบหนึ่ง แตกต่างจากการรายงาน ของผู้รายงานข่าวกับผู้ฟัง การใช้ภาษาของผู้ใช้ภาษาระหว่าง 2 คน พูดคุยกันนั้น ย่อมจะใช้ภาษาที่ แตกต่างกันได้ แม้จะเป็นเรื่องเดียวกันก็ตาม

3. วิธีในการใช้ภาษา (Mode) หมายถึง วิธีการสื่อความหมายของภาษา ภาษาที่ใช้ ในบริบทต่างๆ จะมีวิธีการสื่อความหมายได้หลายอย่าง เช่น เป็นภาษาพูด ภาษาเขียน หรือ ใช้ภาษาภาพจากการ์ตูน เป็นต้น

ตัวอย่างการรายงานเรื่องการแข่งขันฟุตบอลของนักข่าวที่เสนอต่อผู้ฟัง ใช้ภาษาพูด ไม่ใช้ภาษาเขียน แต่ถ้านักข่าวรายงานให้ผู้อ่าน เช่น ลงข่าวหนังสือพิมพ์ ภาษาที่ใช้จะเป็น ภาษาเขียน ซึ่งย่อมจะมีลักษณะภาษาในการใช้ต่างกัน ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทั้ง 3 อย่างในบริบทของสถานการณ์ปัญหานั้น มีอิทธิพล ทำให้การใช้ภาษาแตกต่างกันไปในลักษณะต่างๆ ซึ่งจะทำให้เนื้อความในแต่ละบริบทนั้น แตกต่างกันไปด้วยตามกาละ และเทศะของการใช้ภาษาที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์หรือ สิ่งแวดล้อม

บริบททางวัฒนธรรม (Context of Culture) ในแต่ละสถานการณ์ที่เราใช้ภาษา กัน นั้นย่อมเกี่ยวข้องกับเรื่องราวในชีวิตประจำวัน ซึ่งย่อมจะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่ยอมรับกันใน แต่ละสังคมหรือชุมชนด้วย การใช้คำ สำนวนต่างๆ ย่อมจะแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมที่ เกี่ยวข้องในสังคมหรือชุมชนนั้นๆ เนื้อความในบริบททางวัฒนธรรมย่อมจะแตกต่างกันไปด้วย ในแต่ละสังคมหรือชุมชน ยกตัวอย่างเช่น ในภาษาไทยที่ใช้กันในภาคอีสาน คำว่า “ ภูต้าว ” เมื่อ เราอาบน้ำ คนอีสานจะพูดว่า “ ภูต้าวไคล ” หรือในภาษาอังกฤษ “ First Floor ” หมายถึงชั้นที่ 1 ของตึก แต่ในสหรัฐ หมายถึงชั้นใต้ดิน (Basement) เป็นต้น เมื่อเราเข้าใจว่าวัฒนธรรมกับ เนื้อความที่ใช้อยู่กัน มีความหมายในแต่ละบริบทหนึ่งๆ ความเข้าใจความหมายที่แท้จริงของ การใช้ภาษานั้น ก็ย่อมจะชัดเจนขึ้น

3. ภาษาและท่าเียนภาษา (Language and Register)

เมื่อปริบทภาษามีอิทธิพลทำให้ “ เนื้อความ ” ของสาระที่สื่อสารกันเป็นที่เข้าใจและมีความหมาย ชัดเจนขึ้น องค์ประกอบของปริบทภาษาก็มีอิทธิพลที่จะทำให้ลักษณะของการใช้ภาษาต่างกัน ปริบทภาษาในแต่ละสถานการณ์ หรือวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันไป ท่าเียนภาษา (Register) หรือคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในแต่ละสถานการณ์ก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย เช่น เมื่อพูดถึงพระเจ้าแผ่นดิน ทำเียนภาษาที่ใช้กับพระภิกษุสงฆ์ก็จำเป็นต้องนำมาใช้ ทำเียนภาษาจึงเกิดขึ้นควบคู่กันไปกับปริบททางภาษาที่แตกต่างกันไปตามกาลและเทศะ ตามเรื่องราวที่กล่าวถึงตามความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา และตามลักษณะวิธีการใช้ภาษาเพื่อการฟัง การพูด หรือการเขียน เป็นต้น ทำเียนภาษาจึงแตกต่างกันไปตามลักษณะของปริบทภาษาที่ใช้

4. การเรียนรู้ภาษาในปริบท (Language Learning in context)

การเรียนรู้เพื่อการใช้ภาษา ทั้งภาษาพูดภาษาเขียน ควรเริ่มจากการรับรู้รูปแบบภาษาที่ถูกต้อง ตามลักษณะปริบทภาษาต่างๆ ในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมต่างๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของภาษาในบริบทนั้นได้อย่างถูกต้อง จึงจะนับได้ว่า ผู้เรียนเรียนภาษาได้อย่างมีความหมาย

ลักษณะของปริบทภาษาและเนื้อความต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรูปแบบที่ถูกต้องจากการเลียนแบบการฝึกหัดภายใต้การควบคุมของผู้สอน และจากประสบการณ์ การฟัง พูด อ่าน และเขียนด้วยตนเอง จากตัวอย่างรูปแบบภาษาที่เคยเรียนไป แบบหรือชนิดของภาษา หรือ อรรถลักษณะนั้น นักภาษาศาสตร์การศึกษาใช้คำจากภาษาฝรั่งเศสว่า “ Genre ” ซึ่งหมายถึงแบบหรือชนิดของเนื้อความต่างๆ ในแต่ละปริบทของ สถานการณ์และวัฒนธรรม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตายตัวในการให้ผู้ที่ใช้ภาษาประสบความสำเร็จได้ในการใช้ภาษา ซึ่งนักวางหลักสูตร ผู้สอนและผู้เรียนภาษาจำเป็นต้องยึดเป็นหลักในการเรียนการสอนภาษา ผู้สอนสามารถนำอรรถลักษณะของเนื้อความต่างๆ มาใช้เป็นรูปแบบของกิจกรรมในการเรียนการสอน ซึ่งผู้เรียน จะมีโอกาสฝึกฝนและใช้ภาษาเป็นอิสระได้เป็นของตนเองในที่สุด

อรรถลักษณะของภาษา (Genre)

อรรถลักษณะของภาษา จะมีเป้าหมายในตัวเองที่ชัดเจนที่จะสื่อความให้ผู้ฟัง (หากเป็นภาษาพูด) และผู้อ่าน (หากเป็นภาษาเขียน) สามารถเข้าใจเนื้อความที่ได้ฟัง หรือได้อ่าน ชัดเจนแน่นอนขึ้นว่า ผู้พูดหรือผู้เขียนมีเจตนาอย่างไรในการสื่อความ เช่น ผู้พูดหรือผู้เขียนกำลังจะกล่าวถึงเรื่องโดยทั่วไป หรือเฉพาะเจาะจงจะเป็นความรู้สึกส่วนตัว หรือเป็นความเห็นกลางๆ โดยทั่วไป เป็นต้น

การเข้าใจอรรถลักษณะของเนื้อความต่างๆ จะทำให้การฟัง หรือการอ่านชัดเจนขึ้น การจับใจความสำคัญของเรื่อง การหารายละเอียดของเรื่องรวมทั้งการแสดงความคิดเห็นต่างๆ

เกี่ยวกับเนื้อความที่อ่าน จะทำได้ง่ายขึ้น เพราะคนฟังหรือคนอ่านมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แน่นอน และชัดเจน นอกจากนี้แล้วการลำดับความคิดตามเนื้อความจะเป็นไปได้ง่ายขึ้นด้วย หากผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจอรรถลักษณะ จะมีลำดับของการดำเนินเนื้อความที่แน่นอน เป็นขั้นตอนตั้งแต่เริ่มเนื้อความในปริบท จนกระทั่งจบลำดับของการดำเนินเนื้อความในแต่ละอรรถลักษณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำเนียบภาษาจะเปลี่ยนแปลงไปตามอรรถลักษณะในแต่ละเนื้อความของปริบทหนึ่งๆ ด้วย เช่น การเขียนเรื่องที่มีอรรถลักษณะเป็นรายงานเพื่อให้ความรู้ภาษาที่ใช้เป็นภาษากลางๆ ไม่ใช้คำสรรพนามเฉพาะเจาะจง เช่น จะไม่ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 แต่จะใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 3 แทน เป็นต้น ระเบียบไวยากรณ์ต่างๆ ที่จะต้องสัมพันธ์ในการวางประโยคก็จะแตกต่างกันไปด้วย ทำให้การใช้ไวยากรณ์มีระบบ และเปลี่ยนแปลงไปตามอรรถลักษณะของเนื้อความที่พูดหรือเขียน เช่น การใช้คำสันธาน การใช้คำบุพบท และการใช้คำวิเศษณ์ต่างๆ

ในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อรรถลักษณะของภาษาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนมีหลายชนิด ดังจะยกตัวอย่างอรรถลักษณะที่สำคัญที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในการสื่อความดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount)
2. รายงาน (Report)
3. การอธิบาย (Explanation)
4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (Exposition)
5. วิธีการ (Procedure)
6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative)
7. อภิปราย (Discussion)
8. การสังเกต (Observation)

อรรถลักษณะดังกล่าวโดยทั่วไป จะมีรายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ เพื่อการสื่อความหมายของภาษา และลักษณะของภาษาดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เป็นเรื่องที่เขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาและจากประสบการณ์ของผู้เขียน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. เริ่มด้วยบทนำ
2. มีลำดับของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
3. มีบทสรุป

ลักษณะของภาษา

1. มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาและลำดับของเหตุการณ์
2. อ้างถึงบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจง

3. เป็นเรื่องเล่า ซึ่งจะเป็นเรื่องในอดีต
4. มีคำเชื่อม เพื่อบอกลำดับการเกิดของเหตุการณ์ก่อนหลัง และให้ความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เช่น แล้ว ดังนั้น จากนั้น ต่อจากนั้น ก่อนหน้าที่ หลังจาก ฯลฯ
5. ตอนท้ายของเรื่องจะบอกค่านิยมหรือความเห็นส่วนตัว

ตัวอย่าง

เรื่องครึ่งหนึ่งในชีวิต

เมื่อฉันเรียนอยู่ชั้น ป. 5 คุณครูได้พาฉันและเพื่อนไปเที่ยวเนื่องในวันเด็กที่อ่างเก็บน้ำวิทยาลัยเกษตรกรรม จังหวัดสุรินทร์ ที่นี้มีเรือพายสำหรับพายรอบๆ อ่างเก็บน้ำ

ฉันและเพื่อนๆ อยากจะนั่งเรือเพราะยังไม่เคยนั่งเรือมาก่อน จึงแย่งกันลงเรือ ทำให้เรือรับน้ำหนักของพวกเราไม่ไหว เป็นต้นเหตุให้เรือล่ม ทุกคนต่างตะเกียกตะกายเข้าหาฝั่ง โชคดีไม่มีใครได้รับอันตราย

เหตุการณ์ครั้งนั้น ถึงแม้จะผ่านไปนานแสนนาน ฉันก็ยังจำได้เสมอ และคิดว่าหากจะลงเรือต้องคำนึงถึงความปลอดภัย

2. รายงาน เป็นการเขียนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. จะมีบทนำ กล่าวถึงเรื่องโดยทั่วไป ซึ่งอาจให้คำจำกัดหรือนิยามทั่วไปของเรื่อง

2. บอกรายละเอียดของเรื่องนั้นๆ เช่น ประเภท ลักษณะท่าที หรือลักษณะของพฤติกรรม คุณค่าที่มีต่อมนุษย์ ฯลฯ

ลักษณะของภาษา

1. ใช้คำหรือภาษาเป็นกลาง ไม่เฉพาะเจาะจง
2. มีคำกริยาแสดงอาการ การกระทำ การแสดงความเป็นเจ้าของเช่น เป็น อยู่ คือ ฯลฯ

3. อาจมีหัวข้อกล่าวนำเป็นเรื่องๆ

4. มักเป็นประโยคบอกเล่า

ตัวอย่าง

ปลิงทะเล

บริเวณชายฝั่งทะเลนั้น มีพืชและสัตว์มากมายหลายชนิดอาศัยอยู่ในบรรดาสิ่งมีชีวิตต่างๆ เหล่านี้ มีสัตว์ที่น่าสนใจชนิดหนึ่งที่หลายคนไม่เคยเห็น มันคือ “ปลิงทะเล”

ปลิงทะเลมีรูปร่างแตกต่างกันออกไปแล้วแต่พันธุ์ของมัน มันมีลำตัวอ่อนนุ่ม และมีหนวดสำหรับรับความรู้สึกอยู่รอบตัว ตัวของมันยาวประมาณ 1 ฟุต

รูปร่างของปลิงทะเลส่วนมากคล้ายแตงกวา ส่วนหัวเป็นปาก ส่วนท้ายเป็นทวารหนัก มันจะกินพืชและสัตว์เล็กๆ เป็นอาหาร ปลิงทะเลกินอาหารต่างจากปลิงน้ำจืด เพราะปลิงน้ำจืดจะคอยดูดกินเลือดคนและวัว ควาย ช้าง ม้า ที่ลงอาบน้ำตามสระหรือบึง

ปลิงทะเลมีสีสันแตกต่างกันออกไป เช่น สีเทา สีขาว สีดำ สีน้ำตาล จุดเขียวคล้ำ สีแดง ชมพู และสีม่วงสด มันชอบอยู่ตามพื้นทราย ใต้หิน แนวปะการัง ในโคลนบริเวณชายฝั่งทะเล

3. การอธิบาย เป็นการเขียนเกี่ยวกับสาเหตุและกระบวนการของการเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ และผลว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรและเหตุใดจึงเกิดขึ้น

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. บอกหลักการ สาเหตุและผล บอกลักษณะของเหตุการณ์นั้นๆ
2. มีบทสรุปจากหลักการ

ลักษณะของภาษา

1. เป็นประโยคบอกเล่า
2. ใช้ภาษาเป็นกลางไม่เฉพาะเจาะจง
3. มีคำสันธานเชื่อมประโยค เพื่อป้องกันบอกความเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน
4. ใช้คำวิเศษณ์ เพื่อการขยายความของการกระทำให้ชัดเจนขึ้น

ตัวอย่าง

เรามองเห็นได้อย่างไร

ตาของเราเหมือนกล้องถ่ายรูป รูม่านตาที่ใช้เปิดปิดลูกตานั้น มีหน้าที่เปิดให้แสงที่กระทบถูกสิ่งของเข้ามาสู่ตาของเรา ส่วนตาที่เป็นสีดำ หรือสีอื่นๆ ที่อยู่รอบรูม่านตานั้น เรียกว่า ม่านตา ม่านตาจะหดหรือขยายเพื่อปรับให้แสงเข้าตาเราเป็นปริมาณที่พอในขณะที่แสงจ้าๆ หรือสลัวเกินไป เลนส์ตาที่อยู่หลังม่านตาทำหน้าที่รวมแสงให้ได้ภาพของสิ่งที่เรากำลังมองในกล้องถ่ายรูป ภาพจะตกไปที่บนแผ่นฟิล์มพอดี ตาของเราไม่มีแผ่นฟิล์มอยู่หลังลูกตา แต่เรารับภาพได้จากฉากหลังลูกตา เรียกว่า “ จอตา ” “ จอตา ” ของเรามีเซลล์ประสาทอยู่เต็ม เซลล์เหล่านี้ไวต่อแสงมาก เมื่อรับแสงแล้วก็จะส่งสัญญาณไปยังสมอง ทำให้เราเห็นภาพทั้งหมดได้

4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัว หรือความคิดของตนเองหรือของผู้อื่นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นการถกเถียงหรือโต้แย้ง

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. แสดงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนหรือแสดงความคิดเห็น เช่น แสดงประโยชน์ หรือความสำคัญ
2. มีข้อความหรือประโยคสนับสนุนเหตุผลที่เสนอในแต่ละความคิด
3. มีบทสรุปย้ำการแสดงความคิดเห็นของตน เพื่อเน้นความสำคัญของเรื่องให้น่าสนใจ และน่าเชื่อถือ

ลักษณะของภาษา

1. มีข้อความหรือเนื้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเอง
2. มีประโยคสนับสนุนหรือมีการขยายความในแต่ละความคิด
3. ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 3 ในการเล่าถึง
4. มีคำแสดงเจตคติ

ตัวอย่าง

เราจะลืมกันไปว่า หนังสือพิเศษเล่มหนึ่งซึ่งควรอ่านเสมอๆ ก็มีอยู่แล้วในบ้านของทุกๆ คน หนังสือเล่มนี้คือตัวของท่านเอง ไม่ว่าเราจะไปอ่านหนังสือของพุทธทาสภิกขุ เบอร์นาร์ต ชอว์ หรือเกอเต้ ไม่ว่าจะไปฟังปาฐกถาของใคร ในที่สุดเราก็ต้องมาสอบค้นพบทวนกับหนังสือเล่มเก่าๆ ที่เรามีอยู่คือตัวของเราเองเสมอๆ ถ้าเรายังหลับอยู่ สิบเบอร์นาร์ต ชอว์ สิบพุทธทาส ก็ช่วยอะไรไม่ได้

อุสเปนสกี นักคิดที่มีชื่อเสียงจึงกล่าวว่า มนุษย์เราต้องตื่นเสียก่อน จึงจะพบเห็นแสงสว่างของสัจธรรม เขาอธิบายว่า ตั้งแต่วันเกิดไปจนถึงวันตาย มนุษย์มีชีวิตอยู่ในสภาพของความหลับเรื่อยมา ตัวเองเป็นเหมือนเครื่องจักร ไม่รู้ตัวว่าได้ทำอะไรลงไปบ้าง มีอะไรบางอย่างนอกกายเป็นผู้คิด รู้สึกและกระทำการแทนตัวจริงของเรา จึงทำการต่างๆ อย่างโง่ๆ และไร้เหตุผลอยู่รำไป

นึกดูเราก็หลับและละเมอเพ้อพอกอยู่ทุกวันจริงอย่างสเปนสกีก็กล่าว เพราะว่าการที่เราครองชีวิตไปวันหนึ่งๆ นี้เหมือนกับเราไม่ได้เป็นตัวของตัวเองเลย เราทำสิ่งต่างๆ ไป เหมือนกับว่าตามๆ เขาไป เขาอยู่กันอย่างไร เราก็อยู่ไปอย่างนั้นบ้าง เขาทำอะไรกันบ้าง เขานิยมอะไร เราก็นิยมตามไปด้วยเหมือนกัน คล้ายกับมีอะไรมาคอยบังคับให้เราทำสิ่งต่างๆ โดยที่เราไม่ได้คิดของเราเลยว่า ควรจะทำหรือไม่ สิ่งบางอย่างที่เรียกกันว่าอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เราจะต้องตื่นขึ้น ไม่ยอมให้สิ่งใดๆ มาบังคับความประพฤติของเราอีกต่อไป เราจะต้องเป็นตัวของตัวเอง

เมื่อเราตื่นขึ้นได้ นัยน์ตาและความคิดก็จะแจ่มใสพอที่จะอ่านหนังสือเล่มพิเศษ คือตัวของตัวเองได้ เพราะว่าความทุกข์ ความสุข ความวุ่นวายของโลก และปริศนาลึกลับต่างๆ มักจะซ่อนอยู่ในร่างกายที่เราหิวผมให้มันทุกวันนี่แหละ ลองคิดดู เพราะว่าปัญหาชีวิตนั้น ก็เหมือนเราไปหัวหิน ถ้าคนอื่นเขาไปแทนเรา เขาก็ได้รสลมทะเลเป็นของเขา เราก็ต้องไปของเราเองจึงจะรู้

ควรจำไว้ว่าเราต้องขบปัญหาชีวิตของเราเองจึงจะรู้ หนังสือและผู้อื่นเป็นเพียงผู้ช่วยแนะนำเท่านั้น เหมือนหัดว่ายน้ำ อ่านแต่หนังสือ ไม่ลงไปว่ายเอง อีกร้อยปีก็ว่ายน้ำไม่เป็น

จาก ถนอมการประพันธ์

ของ วิลาศ มณีวัต

5. วิธีการ เป็นการเขียนแนะนำการปฏิบัติ ซึ่งจะกล่าวถึงวิธีการ กระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. ต้องมีจุดมุ่งหมายในการเขียนที่แน่นอน
2. ให้รายละเอียดของวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้
3. เรียงลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ

ลักษณะของภาษา

1. เป็นประโยคคำสั่ง
2. ใช้คำกริยาที่บ่งบอกการปฏิบัติ
3. ใช้ภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจง ไม่อ้างอิงตัวบุคคล
4. ใช้คำนาม

ตัวอย่าง

วิธีทำถุงกระดาษ

อุปกรณ์

กระดาษขาว กาว สีน้ำ สีเทียนหรือสีไม้

วิธีทำ

1. เอากระดาษหนาๆ พับให้เหลือขอบด้านหนึ่งไว้ทำกาว
2. ปิดกาวขอบที่เหลือเข้ากับขอบด้านบน
3. พับกระดาษเป็นรูปกล่อง แต่เปิดด้านบนและด้านล่างไว้
4. พับกล่องตามเส้นไขว้ปลา
5.
6.

ฯลฯ

6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ เป็นการเขียนเรื่องเล่าจากจินตนาการ ส่วนมากจะเป็นเรื่องนิทานหรือนิยาย

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. มีการนำเรื่อง กล่าวความเป็นไปของเรื่อง บ่งบอกตัวบุคคล สถานที่

หรือเวลา

2. มีลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง

3. แสดงปมปัญหาของเรื่อง

4. แสดงการคลี่คลายของเรื่อง หรือการแก้ปัญหา

5. อาจให้คติพจน์ หรือข้อเตือนใจท้ายเรื่อง

ลักษณะของภาษา

1. เป็นเรื่องเล่าในอดีต หรือเป็นเรื่องที่ผ่านมาแล้ว

2. ใช้บุพบทบ่งเวลา สถานที่

3. ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึงหรืออ้างอิงบุคคลหรือสิ่งของอื่นๆ

4. อาจมีการซ้ำ ย้ำเรื่อง

5. ใช้คำสันธานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่อง และบ่งบอกความเป็นเหตุ

เป็นผล ความคล้อยตามและความขัดแย้ง ฯลฯ

ตัวอย่าง

บ้านวิเศษ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีเด็กสาวสองคนพี่น้องชื่อ แก้วกับขวัญ ทั้งคู่เป็นเด็กกำพร้า ยากจน อาศัยอยู่ด้วยกันในกระท่อมเก่าๆ เพียงสองคนเท่านั้น แก้วเป็นเด็กสาวที่ขยันขันแข็ง ทุกวันแก้วจะตื่นแต่เช้า หุงหาอาหารให้ตัวเองและน้อง แล้วล้างจานชาม หม้อไห จนสะอาด ก่อนที่จะออกไปรับจ้างเขาทำงาน แล้วรีบกลับบ้านมาหุงหาอาหารในตอนเย็น

ส่วนขวัญผู้เป็นน้อง เป็นเด็กสาวที่เกียจคร้านมาก ทุกวันขวัญจะตื่นนอนตอนสายโต้ง แต่งตัวสวยงาม กินข้าวที่พี่หาให้โดยไม่ยอมช่วยทำอะไร ขวัญมีหน้าที่ทำความสะอาดบ้าน ขณะที่แก้วออกไปทำงาน ซึ่งขวัญก็จะทำอย่างลวกๆ เพื่อจะได้ไปเที่ยวเล่น ทำให้แก้วต้องกลับมาทำงานบ้านอีกครั้งทุกเย็น

อยู่มาวันหนึ่ง พี่ที่บ้านของแก้วจะหมด แก้วจึงรีบเข้าไปในป่า เพื่อหาฟืนมาไว้ใช้ หุงหาอาหาร แก้วเดินลึกเข้าไปในป่าทุกทีทุกที ในที่สุดเธอก็ได้พบกับบ้านหลังหนึ่ง บ้านหลังนั้น เป็นบ้านที่สวยงามมาก แต่สกปรกรกรุงรังไปหมด พอแก้วมาหยุดยืนอยู่หน้าบ้าน บ้านก็พูดขึ้นว่า “สาวน้อยผู้อารี โปรดทำความสะอาดฉันทีเถอะ” “ได้ซีคะ” แก้วพูดอย่างใจดี “ฉันชอบทำความสะอาดบ้าน”

7. อภิปราย เป็นการเขียนเพื่อแสดงถึงเหตุผลและความจำเป็น ชี้ให้เห็นถึงข้อดี ข้อเสีย เป็นการจูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. เริ่มบทนำด้วยการให้หลักการ หรือความสำคัญของเรื่องให้ชัดเจน
2. กล่าวถึงข้อขัดแย้ง หรือสนับสนุนโดยมีการอ้างอิงแสดงเหตุผล
3. ตอนท้ายกล่าวเสนอแนะเชิงสรุปว่า ควรทำหรือสนับสนุนอย่างไร โดยย้ำ

หลักการหรือความสำคัญของเรื่องเช่นเดียวกับในบทนำ

ลักษณะของภาษา

1. มีข้อความแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับตนเองและผู้อื่น
2. ใช้ประโยคบอกเล่า
3. มีข้อความสนับสนุน หรืออ้างอิงหรือใช้เหตุผล
4. ใช้คำเชื่อม เช่น คำสันธาน คำบุพบท คำวิเศษณ์ เพื่อแสดงความขัดแย้ง

คล้ายตามหรือเป็นเหตุผลแก่กัน

ตัวอย่าง

มาเลิกบุหรี่กันเสียที

การสูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ นักวิทยาศาสตร์ในอเมริกา และอังกฤษที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับบุหรี่โดยตรง ค้นพบว่า การสูบบุหรี่ทำให้เกิดมะเร็งปอด การสูบบุหรี่เป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคหลอดลมอักเสบเรื้อรัง คนสูบบุหรี่จะตายด้วยโรคหัวใจได้ง่ายกว่าคนไม่สูบบุหรี่ การสูบบุหรี่ทำให้เกิดโรคเกี่ยวกับหัวใจและหลอดเลือด โรคถุงลมโป่งพอง และโรคปอดพิการอื่นๆ

โทษของบุหรี่เหล่านี้น่าจะเป็นเหตุผลเพียงพอให้เราเลิกสูบบุหรี่กันเสียที เพราะการสูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างยิ่งดังที่กล่าวมาแล้ว

8. การสังเกต เป็นการเขียนเพื่อให้ความเห็นและให้รายละเอียดของการสังเกตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

1. มีบทนำเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต บ่งเวลาหรือสถานที่
2. มีลำดับของการบรรยายละเอียด
3. ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสังเกต

ลักษณะของภาษา

1. มีคำวิเศษณ์บอกลักษณะของคำนามต่างๆ
2. ใช้ภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจงในการอ้างอิง

ตัวอย่าง

ตัวอะโนลและกิ่งก่าอื่นหลายชนิด สามารถเปลี่ยนสีตัวมันเองได้ ถ้ามันไปเกาะอยู่ที่ใบไม้ ตัวมันก็จะเปลี่ยนสีเขียว ถ้ามันคลานไปตามผิวน้ำที่เป็นทราย มันก็จะกลายเป็นสีเหลือง ๆ

ลองทดลองเอาตัวอะโนลวางบนใบไม้ ที่นี้พอเอามันมาใส่กล่องเปล่า ๆ ตัวมันจะเปลี่ยนเป็นสีซีด ๆ เหมือนสีกล่อง (เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช. 2534 : 20 – 30)

ประโยชน์ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

1. ผู้เรียนสามารถรู้จักคุ้นเคยและได้รับกระบวนการเรียนรู้ในการใช้ภาษา ฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้ครบวงจรอย่างเป็นธรรมชาติด้วยตนเอง ภายใต้การช่วยเหลือแนะนำของผู้สอน ซึ่งกระบวนการเรียนรู้นั้นจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้เรียนจะสามารถหาประสบการณ์ และศึกษาวิชาต่าง ๆ ต่อไปด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่ถาวรในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองต่อไป เช่น รู้จักใช้กลวิธีในการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง การใช้ความคิดสร้างสรรค์ จากการอภิปราย การเขียนข้อความในลักษณะต่าง ๆ เพื่อสื่อความหมาย ฯลฯ
2. ผู้เรียนจะมีความกระตือรือร้นที่จะได้แสดงความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ของตนในการใช้ภาษา เช่น การอ่าน การเขียน
3. ผู้เรียนจะสนใจและรักการอ่าน การเขียนได้มากขึ้น เพราะประสบความสำเร็จในการอ่านโดยเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดี และมีกำลังใจที่จะอ่านและเขียนเรื่องต่อไป
4. ผู้เรียนจะสนุกสนานกับการลองผิดลองถูกในการเรียน และการปฏิบัติทางภาษา โดย มีผู้สอนคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจ
5. ผู้เรียนจะมีความรู้สึกกับผิดชอบ และรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จพร้อมทั้งการรู้จักประชาธิปไตย และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะเอื้อต่อความแตกต่างของผู้เรียนได้ ในขณะเดียวกันผู้สอนสามารถให้มอบภาระงานให้แก่ผู้เรียนที่แตกต่างกันได้ตามความสามารถและความสนใจ
7. กระบวนการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้สอนกระตือรือร้น และสามารถเตรียมการสอนได้รัดกุมขึ้น อย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน
8. ลักษณะของกระบวนการเรียนการสอน จะช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนได้มาก ซึ่งจะส่งผลให้เกิดโอกาสในการปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสารได้มากขึ้นด้วย การฟัง การอ่าน และการเขียน
9. การวัดและประเมินผลกระทำได้ง่าย เพราะในแต่ละขั้นตอนอาจทำการวัดและประเมินผลการปฏิบัติทางภาษาของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายได้อยู่แล้วในตัวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้น ยังสามารถวิเคราะห์ ข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ง่าย จากผลงานที่ปฏิบัติทางภาษา ในกิจกรรมแต่ละขั้นตอนด้วย

การจัดบทเรียนหรือหน่วยการเรียนรู้สำหรับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เพื่อให้การจัดกระบวนการเรียนการสอนประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การให้ปัจจัยป้อน ซึ่งหมายถึงการจัดบทเรียนที่บรรจุเนื้อหาซึ่งผู้เรียนสามารถจะนำความรู้ทางภาษาที่ได้ศึกษา ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง กระบวนการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จำเป็นต้องยึดบทเรียนที่จัดเฉพาะประสบการณ์ภาษาที่ผู้เรียนควรได้รับจากหลากหลายของบริบททางภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจากหน้าที่ของภาษา (Function) ที่ผู้เรียนใช้ตามความจำเป็นในบริบทต่างๆ เป็นสำคัญตามระดับ วัยและความสนใจ นอกจากนี้การจัดบทเรียนจะจัดตามจุดมุ่งหมายในการอ่านของมนุษย์ทุกๆ ไป 3 ประการ คือ

1. อ่านเพื่อบันเทิง (เพื่อ “ รักการอ่าน ”)
2. อ่านเพื่อรู้และเข้าใจวิธีการหรือกระบวนการ (เพื่อ “ ทำเป็น ”)
3. อ่านเพื่อศึกษาและค้นคว้า (เพื่อ “ คิดเป็น ”)

บทเรียนของวิธีการสอนดังกล่าวจึงจัดหนังสือเป็นเล่มๆ ที่มีความยาวพอประมาณตามระดับ วัย ชั้นเรียนและความสนใจของนักเรียน โดยถือหนังสือแต่ละเล่มเป็นหน่วยการเรียนรู้หนึ่งๆ

การพิจารณาหลักสูตร ซึ่งพิจารณาจากมวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ ย่อมเป็นประโยชน์สำหรับการจัดความคิดรวบยอด ซึ่งจะนำไปสู่การจัดหน่วยการเรียนรู้ด้วยการสรุปเป็นหนังสือประเภทต่างๆ ได้ 3 ประเภท ตามจุดมุ่งหมายในการอ่านดังกล่าวแล้วดังนี้คือ

1. หนังสือประเภทนิทาน นิยาย เช่น อ้อยอมยิ้ม กักไก่ The Lion and the Mouse

ฯลฯ

2. หนังสือประเภทวิธีการ เช่น มาทำหมวกกันเอนอะ A Greeting Card ฯลฯ

3. หนังสือประเภทสารคดี เช่น ต้นไม้แสนดี Birds That Cannot Fly ฯลฯ

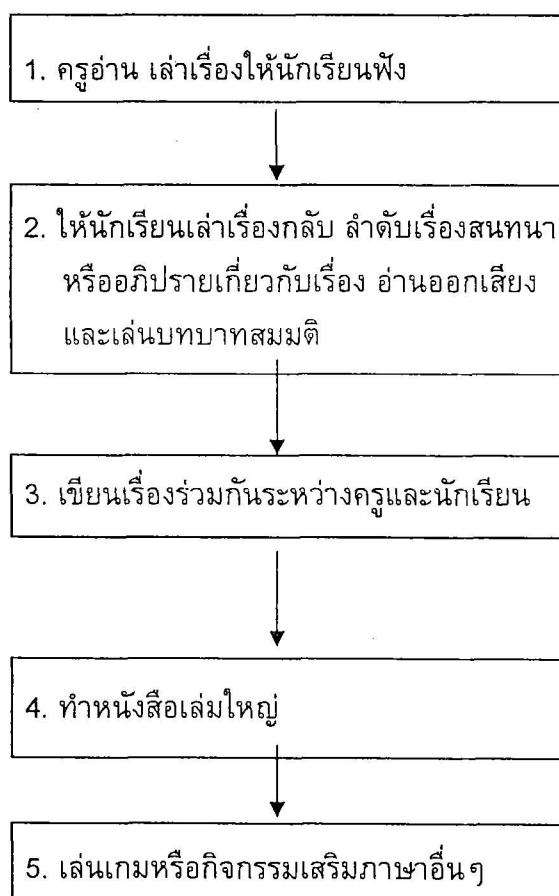
ภาษาที่ใช้ในหนังสือเหล่านี้ควรแต่งให้เหมาะสมกับการใช้ภาษาของนักเรียนในแต่ละระดับ วัย และประสบการณ์ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติ เพื่อความเป็นธรรมชาติของการใช้ภาษา

ความยากง่ายของเนื้อหาภาษาในบริบท ย่อมแตกต่างกันไปด้วยในแต่ละระดับชั้น สำหรับในระดับสูงๆ ขึ้นไป หนังสือจะต้องมีเรื่องราวที่ผู้เขียนอาจใช้โครงสร้างทางภาษาที่ยากขึ้น จำนวนความคิดรวบยอดมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ทางภาษาได้มากขึ้นตามวัย

ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

จากหลักการและทฤษฎีดังกล่าวแล้วข้างต้น ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จึงได้รับการพัฒนาขึ้นให้มีลักษณะการพัฒนาภาษาอย่างบูรณาการ จากความหมายรวมของ เรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา และไม่เพียงแต่จะเน้นการพัฒนาทักษะทางภาษาจากการอ่านไปสู่ทักษะทางภาษาอื่นๆ เป็นทักษะสัมพันธ์ เช่น การฟังและการเขียน แต่จะเน้นกระบวนการอ่านที่สำคัญแก่ผู้เรียนอีกด้วย โดยพยายามให้ ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับการใช้เทคนิคกับการอ่านบางประการ เช่น การให้ความสนใจ การใช้ประสบการณ์เดิม และการระลึกสิ่งที่อ่านได้ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการอ่านของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นก็คือสามารถจับใจความสำคัญ ดีความ แปลความ และขยายความของเรื่องที่อ่านได้

ขั้นตอนการสอนดังกล่าวแบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอนต่อเนื่องกัน เป็นการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1 (เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช. 2533 : 22) ซึ่งมีขั้นตอนดังภาพประกอบ ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1

รายละเอียดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษารูปแบบที่ 1

ขั้นตอนที่ 1 : ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่อง

ในขั้นตอนนี้ ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟังอย่างมีชีวิตชีวา โดยอาศัยเทคนิคการเล่าเรื่องให้นักเรียน สนใจฟัง ไม่ควรอ่านไปเรื่อย ๆ ตามหนังสือแต่ละหน้า และไม่จำเป็นต้องใช้นิ้วไล่ตามตัวอักษรในขณะที่อ่าน อ่านทำนองการเล่าเรื่องก็เพียงพอแล้ว คำบางคำหรือบางประโยค ครูจำเป็นต้องแสดงท่าทางประกอบด้วย ถ้าภาพยังไม่สามารถสื่อความหมายได้เพียงพอ เช่นคำหรือประโยคที่แสดงความรู้สึก ได้แก่ คำว่า “ เสียใจ ” “ ดีใจ ” “ เหนื่อย ” เป็นต้น คำที่เป็นนามธรรมและอธิบายเป็นภาษาอังกฤษง่าย ๆ ไม่ได้ ครูอธิบายเป็นภาษาไทยถ้าจำเป็น

กระบวนการเรียนการสอนในขั้นนี้ ครูควรใช้การสนทนากับนักเรียนเข้าช่วยในการสื่อความหมายง่าย ๆ และให้ดูจากภาพประกอบเรื่องในแต่ละหน้าทุกหน้า ตั้งแต่หน้าปกจนถึงท้ายเล่ม เช่น ภาพนี้คืออะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดถึงเกี่ยวกับเรื่อง โดยเน้นการใช้ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ผู้เรียนเริ่มพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความหมายต่าง ๆ ของคำในเรื่องได้โดยง่ายและถูกต้อง

การประเมินผล : สังเกตดูว่านักเรียนสามารถตอบคำถามคร่าว ๆ ได้ว่า เรื่องนั้นเกี่ยวกับอะไร ที่ไหน อย่างไร เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 : ให้นักเรียนเล่าเรื่อง ลำดับเรื่อง สนทนาหรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง อ่านออกเสียงและบทบาทสมมติ

จุดมุ่งหมาย :

1. เพื่อฝึกการระลึกสิ่งที่ฟังจากการอ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายในรายละเอียดของเรื่องได้

กระบวนการเรียนการสอนในขั้นนี้ ครูอาจดำเนินการสอนต่อเนื่องจากขั้นตอนที่ 1 ได้ทันที ถ้าเวลาในคาบเรียนยังมีอยู่ หรือนักเรียนยังไม่แสดงความรู้สึกเบื่อหน่ายหรือเหนื่อยล้าเสียก่อน ครูเริ่มนำเข้าสู่บทเรียน โดยการถามคำถามง่าย ๆ ให้นักเรียนเล่าเรื่องที่ครูอ่านให้ฟังไปแล้วในขั้นตอนที่ 1 เช่น ไหนลองเล่าให้ครูฟังว่า เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไร มีใครบ้าง หรือมีอะไรบ้างในเรื่อง แล้วอย่างไรต่อละ

ครูควรพยายามกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนได้พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านไปแล้ว ครูอาจใช้ภาพประกอบในแต่ละหน้าให้นักเรียนดูแล้วนักเรียนเล่าเรื่อง เพื่อช่วยให้นักเรียนเล่าเรื่องได้ง่ายขึ้น

เมื่อนักเรียนช่วยกันเล่าเรื่อง และลำดับเรื่องได้จนจบแล้ว ครูควรย้อนกลับมาถามคำถาม และสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องอีกครั้งเป็นการทบทวน เช่น เอาละนักเรียนเก่งมาก เราลองมาอ่านกันใหม่ว่า เรื่องมันเป็นอย่างไร มีอะไรบ้างนะ ในเรื่องที่หนูชอบ..... (ตัวละคร) นี่ใหม่ หรือเปิดหนังสือใหม่ที่ละหน้า แล้วสนทนากันเกี่ยวกับภาพในแต่ละหน้านั้น ในแต่ละหน้าที่นักเรียนกับครูสนทนากัน ครูควรอ่านออกเสียงเรื่องในหน้านั้นใหม่อีกครั้งอย่างชัดเจน และให้นักเรียนอ่านตาม ทำอย่างนี้ไปทุกๆ หน้า เมื่อสนทนากับนักเรียนจบหน้านั้นๆ แล้ว ข้อควรระวังครูไม่ควรให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง เพราะนักเรียนจะรู้สึกเบื่อหน่ายและขาดความสนใจในการอ่านทันที

เมื่อนักเรียนลองอ่านออกเสียงตามครูแล้ว ครูควรให้นักเรียนออกมาแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยเลือกอาสาสมัครออกมาเป็นผู้แสดงตามบทบาทตัวละครต่างๆ นักเรียนที่เหลือให้ออกเสียงตามครู คล้ายกับครูเป็นผู้กำกับการแสดงและกำกับบอกบท ในระยะแรกๆ นักเรียนบางคนอาจไม่กล้าอาสา มาเล่นบทบาทสมมติ ครูควรใจเย็นและให้นักเรียนทุกคนได้ลองเล่นบทบาทสมมติเป็นตัวละครต่างๆ พร้อมๆ กันเสียก่อนสักเที่ยวหนึ่ง จากนั้นจึงค่อยเรียกนักเรียนที่ค่อนข้างกล้าออกมาแสดงก่อน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนที่ไม่กล้าแสดงออกได้เกิดความคุ้นเคยกับบทที่เพื่อนๆ ได้แสดงมาแล้ว และช่วยให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น เมื่อถึงคราวที่ตนต้องออกไปแสดง

ครูต้องใช้ความอดทนในการสอนหน่วยแรกๆ เพราะนักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับวิธีสอนแบบนี้มาก่อน และยังไม่ชินกับการแสดงออกมากนัก

การประเมินผล : สังเกตดูความถูกต้องจากการเล่าเรื่องย้อนกลับของนักเรียน การลำดับเรื่อง การสื่อความเข้าใจเนื้อเรื่องจากการแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นตอนที่ 3 : เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

จุดมุ่งหมาย :

1. เพื่อฝึกการระลึกเรื่องที่ฟังจากการอ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตัวอักษรที่ใช้แทนความหมายของคำต่างๆ ที่เคยเรียนมาแล้วในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 จากการฟังและพูด
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจลีลาการเขียนอักษรและความสัมพันธ์ของเสียงกับตัวอักษรนั้น

4. เพื่อให้นักเรียนสื่อความหมายของตนจากภาษาพูดเป็นภาษาเขียนได้

5. เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสดแสดงความคิดสร้างสรรค์และใช้จินตนาการใน

การสื่อความหมาย

ครูเริ่มนำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้นักเรียนช่วยกันลำดับเรื่องที่อ่านและเล่นบทบาทสมมติมาแล้วอีกครั้ง ครูบอกกับนักเรียนว่า ต่อไปนี้จะช่วยกันเขียนเรื่องที่อ่านกันมาแล้วเป็นหนังสือของนักเรียนเอง ครูใช้กระดานแผ่นใหญ่ มีขนาดพอที่นักเรียนทั้งชั้นจะอ่านและมองเห็นได้อย่าง

ทั่วถึงติดไว้บนกระดานหรือบนข้างฝา จากนั้นครูจึงเริ่มให้นักเรียนตกลงกันว่า จะเริ่มเรื่องอย่างไร ใช้วิธีการถามตามไปเรื่อย ๆ ว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้าง ครูต้องแน่ใจว่า นักเรียนต้องการเขียนประโยคใดแน่ ถ้าไม่ตกลงกัน ครูอาจต้องประนีประนอมหาข้อยุติใน การเขียนประโยค นั้น ๆ ลงบนกระดานขนาดใหญ่สำหรับในระดับชั้นต้น ๆ นักเรียนยังไม่สามารถเขียนตัวอักษรเองได้ ครูควรเป็นผู้เขียนเรื่องให้ทั้งหมดในระดับชั้นสูงขึ้น นักเรียนสามารถเขียนได้เองเป็น อย่างดีแล้ว ครูอาจออกมาให้นักเรียนเขียนเอง

ในขณะที่เขียน ครูไม่ควรหันหลังให้นักเรียน ครูควรรยืนเอียงชิดด้านข้างของกระดาน และเขียนเรื่อง นอกจากนี้แล้ว ทุกครั้งที่เขียนคำลงบนกระดานขนาดใหญ่ครูควรออกเสียงคำนั้น ๆ ในขณะที่เขียนด้วยทุกครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้เห็นลีลาการเขียนที่ถูกต้องและเข้าใจ ความสัมพันธ์ของเสียงกับตัวอักษรที่เขียนนั้นไปด้วยในตัว

เมื่อครูเขียนคำหรือประโยคหนึ่ง ๆ จบแล้ว ครูควรให้นักเรียนอ่านทบทวนคำและ ประโยคซ้ำก่อนเขียนคำหรือประโยคใหม่ทุกครั้ง เมื่อเขียนเรื่องไปได้สักระยะหรือตอนหนึ่งของ เรื่อง ครูควรให้นักเรียนออกมาวาดภาพประกอบตามเรื่องที่เขียนไว้ และให้นักเรียนที่เหลืออ่าน ออกเสียงพร้อม ๆ กับทบทวนเรื่องตั้งแต่ต้นจนกระทั่งถึงตอนที่เขียนค้างไว้ ทำเช่นนี้เรื่อยไป จนกว่าจะจบเรื่อง จากนั้นจึงให้นักเรียนช่วยกันอ่านทวนเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบและช่วยกันตั้ง ชื่อเรื่อง

ข้อสังเกต : ในขณะที่ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องที่แต่งจากกระดานใหญ่นั้น ครูอาจใช้ไม้ ชี้ตามตัวอักษรตามไปด้วย และอาจชี้คำสลับที่ให้อ่านบ้าง เพื่อดูว่านักเรียนอ่านได้แน่หรือใช้ การจำต่อเนื่องในประโยค

การประเมินผล : สังเกตดูการบอกลำดับเรื่องของนักเรียน การอ่านออกเสียงคำและ ประโยคต่าง ๆ และการจำคำในประโยคต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 4 : ให้นักเรียนทำหนังสือเล่มใหญ่

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกอ่านออกเสียงและแสดงถึงความเข้าใจ ความหมายของคำและประโยคของเรื่องที่อ่านได้

ในขั้นนี้ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 4-5 คน สำหรับในขั้นต้น ๆ นักเรียนยังเขียนเองไม่ได้ หรือยังไม่ค่อยดีนัก ครูควรเขียนเรื่องโดยลอกประโยคต่าง ๆ จากเรื่อง ที่เขียนไว้ในขั้นตอนที่ 3 ลงในกระดานใหญ่ พอที่จะใช้หนังสือเล่มใหญ่ เพื่อเป็นแหล่งใน การเรียนรู้อ่านของกลุ่มและนำมาอ่านหน้าชั้นเรียนให้นักเรียนในชั้นอ่านและเห็นได้ชัดเจน

ครูควรตกลงกับนักเรียนว่า จะให้ครูเขียนหน้าใด วาดรูปที่ใด ครูควรจะเว้นให้นักเรียน วาดภาพประกอบในแต่ละตอนของเรื่องและให้นักเรียนวาดภาพไปตามแต่จะตกลงกันใน กลุ่มของนักเรียน

หมายเหตุ ในตอนนี้ครูเขียนให้แต่ละกลุ่มไม่ทัน ครูอาจต้องใช้นอกเวลาเรียนเขียนให้ แต่ต้องหลังจากที่ได้ตกลงกับนักเรียนว่า เขาอยากให้อาพอยู่ตรงไหน ครูจึงเว้นที่ว่างให้ ครูควรเอาหน้ากระดาษที่เขียนแล้วแบ่งให้นักเรียนผลัดกันอ่านในกลุ่มเสียก่อน จากนั้นจึงแบ่งงานให้นักเรียนทุกคนได้วาดภาพประกอบ ตามเรื่อง ครูควรลอกเรื่องที่เขียนไว้หลายๆ ชุด เพื่อให้ นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ทำอย่างทั่วถึง เมื่อนักเรียน วาดภาพประกอบเสร็จแล้วและช่วยกันอ่าน เรื่องภายในกลุ่มของตนเรียบร้อยแล้ว จึงให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุลของคนทั้งกลุ่มไว้ ด้านหลังปก จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมผลงาน โดยเรียงหน้ากระดาษหนังสือเล่มใหญ่ของตนให้เรียบร้อย แล้วนำไปให้ครูช่วยเย็บปกและหุ้มด้วยกระดาษขาว เพื่อให้คงทนพอที่จะใช้ได้นานๆ เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำหนังสือเล่มใหญ่ของตนออกมาแสดง และช่วยกันอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้น นักเรียนจะสนุกสนานในการอ่าน-ฟัง เพราะได้เห็นผลงานที่ตนได้วาดภาพประกอบเรื่องนั้นๆ

การประเมินผล :

1. สังเกตการทำงานร่วมกันของนักเรียน ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม การเก็บของ เข้าที่ การรู้จักแข่งขัน และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
2. สังเกตภาพที่สื่อความหมายของเรื่องว่า มีความสอดคล้องกับเรื่องได้ดี

ขั้นตอนที่ 5 : ให้นักเรียนเล่นเกมหรือกิจกรรมเสริมทางภาษา

จุดมุ่งหมาย : เพื่อให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาด้วยองค์ประกอบย่อยของ ภาษาต่าง ๆ จนเกิดความแม่นยำ สามารถอ่าน เรียบเรียงคำเป็นประโยค สะกดคำได้ เขียนคำและประโยคได้ รวมทั้งเข้าใจการใช้เครื่องหมายวรรคตอนที่เราเรียนมาแล้วได้

ในขั้นตอนนี้ ครูจะให้นักเรียนใช้หนังสือเล่มใหญ่ของกลุ่มเป็นแหล่งในการเรียนรู้ เพื่อ นักเรียนได้ ค้นคว้า การสะกดคำ การเขียนคำและประโยค พร้อมทั้งความหมายของคำและ ประโยคจากหนังสือ

การประเมินผล : สังเกตความถูกต้องในการทำกิจกรรมทางภาษาในแต่ละจุดประสงค์ เช่น ความถูกต้องในการเทียบคำ การเรียบเรียงคำเป็นประโยค การเขียนสะกดคำ การจัด หรือเขียนเครื่องหมาย วรรคตอนในประโยคหรือในการเล่นเกมนต่างๆ

หนังสือประเภทนิทานและสารคดี ไม่มีข้อแตกต่างมากนักในขั้นตอนการสอน แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จะต่างกันเพียงในหนังสือประเภทสารคดี จะไม่มีตัวละครมากนัก หรือไม่มีเลย ในการแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนจะใช้จินตนาการในการแสดงมากกว่า การแสดงออกทางกายและอารมณ์

หนังสือประเภทวิธีการนั้น กระบวนการของกิจกรรมการเรียนการสอน ในขั้นตอนที่ 1 และ ขั้นตอนที่ 2 จะกระทำได้อัตโนมัติ

ขั้นตอนที่ 1 : ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง ในขั้นตอนนี้จะเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้

1. แนะนำวัสดุต่างๆ ที่จะใช้เกี่ยวกับเรื่อง เช่น เรื่อง “ มาทำหมวกกันน็อก ” ครูจะแนะนำวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่จะใช้ในการทำหมวก ได้แก่ กระดาษแข็งที่ทำเป็นแบบของหมวก กระดาษสำหรับทำหมวก ที่หนีบกระดาษ กาว ฯลฯ

วิธีแนะนำ ครูนำวัสดุแต่ละชิ้นออกมาแสดงให้นักเรียนดู พร้อมทั้งถามดังๆ ว่า เรียกว่าอะไร เช่น ชูกระดาษขึ้นพร้อมทั้งพูดว่า “ กระดาษ ” พูดซ้ำๆ กัน 2-3 ครั้ง ทำอย่างนี้จนกว่าจะหมดวัสดุที่จะแสดง

2. ครูสาธิตวิธีการทำสิ่งต่างๆ ที่ละขั้นตอนอย่างช้าๆ และชัดเจน เช่น
หนึ่ง – วางกระดาษลงบนโต๊ะ

สอง – ทาบแบบกระดาษลงบนกระดาษแผ่นนี้ (ชี้ไปด้วย)

สาม – ใช้ดินสอลากเส้นรอบๆ แบบกระดาษ

ขั้นตอนที่ 2 : ให้นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่อง สนทนาหรืออภิปราย อ่านออกเสียง เล่นบทบาทสมมติ ในขั้นตอนนี้ ให้นักเรียนลองเล่าวิธีการทำสิ่งต่างๆ ที่ครูสอนไป และลองลำดับเรื่องราว ครูทำอย่างไรบ้างซ้ำ เช่น

“ เมื่อก็ครูทำอะไรเอ่ย หนูจำได้ไหมว่าครูทำอย่างไร เอาไหนลองนึกซิ หนึ่ง... ทำอย่างไร ... แล้วต่อไปละ ” ฯลฯ

จากนั้นให้นักเรียนลองพูดซ้ำตามครูถึงขั้นตอนในการทำสิ่งต่างๆ อย่างช้าๆ แต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน

หลังจากนั้นครูจะให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกกลุ่มละประมาณ 4-5 คน พร้อมทั้งแจกวัสดุ อุปกรณ์ที่จะใช้ให้ครบทุกกลุ่ม และให้ทุกคนทำสิ่งที่เรียนมา ก่อนลงมือทำ ควรให้นักเรียนทุกคนลองทบทวนลำดับขั้นตอนของวิธีการทำสิ่งนั้นอีกครั้ง แล้วจึงให้นักเรียนลงมือทำ ครูคอยเดินช่วยเหลือและแนะนำนักเรียนในแต่ละกลุ่มให้ทำงานได้สำเร็จเรียบร้อย และเตรียมผลงานของกลุ่มไว้ พร้อมทั้งช่วยกันเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อยเมื่อทำเสร็จแล้ว

ขั้นตอนที่ 3 : เขียนเรื่องร่วมกัน

ครูให้นักเรียนช่วยกันลำดับขั้นตอนวิธีการทำสิ่งนั้นอีกครั้ง และเริ่มตกลงเขียนเรื่องเกี่ยวกับวิธีการทำสิ่งนั้นๆ เป็นขั้นๆ หรือเป็นข้อๆ ก็ได้ เช่นเดียวกับที่เคยกล่าวมาแล้วในขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 4 และขั้นตอนที่ 5 : ดำเนินการไปเหมือนที่กล่าวมาแล้วในการสอนหนังสือประเภทนิทานและสารคดี

ในการทำหนังสือเล่มใหญ่ ให้นักเรียนวาดภาพประกอบหรือเรียงภาพถ่ายของกิจกรรมตามวิธีการในแต่ละขั้นตอนด้วย

การเตรียมความพร้อมของผู้เรียน

การเตรียมความพร้อมของผู้เรียนเป็นเรื่องสำคัญมาก การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาสามารถใช้ในการเตรียมความพร้อมของเด็กได้ โดยไม่ต้องจัดประสบการณ์ภาษานั้น ผู้สอนสามารถเตรียมความพร้อมของเด็กในทุกขั้นตอน แล้วเพียงแต่ผู้สอนพิจารณาเลือกใช้หนังสือที่ผู้เรียนจะมีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้เตรียมความพร้อมได้ เช่น การใช้นิ้วมือ การฝึกสายตา การเปรียบเทียบ การเขียนลากเส้น หนังสือที่เหมาะสมในการเตรียมความพร้อม ได้แก่ หนังสือประเภทวิธีการ เช่น พับกระดาษอย่างไร เป็นต้น

กระบวนการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอน จะช่วยเตรียมความพร้อมของเด็กหลายประการ เช่น ในขั้นตอนที่ 1 จะเตรียมความพร้อมในการฟังและพูด รวมทั้งการคิดในขั้นตอนที่ 2 จะเสริมการพัฒนาภาษา โดยการแสดงออกทางวาจา และสีหน้าท่าทาง ในขั้นตอนที่ 3 จะช่วยพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างสายตาและมือ โดยการลากเส้น ระบายสี (เด็กวาดภาพประกอบ) พัฒนาด้านความคิด ในการรวบรวมและลำดับเรื่องราว ในขั้นตอนที่ 4 จะเตรียมความพร้อมในการใช้สายตา การใช้กล้ามเนื้อ (ลากเส้น วาดภาพและการใช้กรรไกร) ในการทำหนังสือเล่มใหญ่ และในขั้นตอนที่ 5 จะเตรียมความพร้อมในด้านสติปัญญา เช่น การเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่าง (การเทียบคำ) ของตัวอักษร การจินตนาการ การเชื่อมโยงความคิดรวบยอดกับเนื้อหาปริบทต่างๆ ที่พบ

กระบวนการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จะจัดให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการเรียน ในลักษณะกระบวนการทางสังคม ใช้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน จึงเป็นการเตรียมความพร้อมทางสังคมของเด็กไปในตัวด้วย

การจัดชั้นเรียน

ครูควรจัดห้องเรียนให้มีบริเวณโล่งและกว้างพอสมควร สำหรับให้นักเรียนทำกิจกรรม ให้นักเรียนนั่งกับพื้นหรือบนเก้าอี้เล็กๆ ในลักษณะครึ่งวงกลมรอบครู

การจัดชั้นเรียนในลักษณะนี้ จะช่วยให้ครูและนักเรียนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ซึ่งจะง่ายต่อการสอนและการใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน นอกจากนี้แล้ว การควบคุมวินัยก็จะง่ายขึ้นด้วย เพราะครูสามารถกวาดสายตาไปได้อย่างทั่วถึง นักเรียนจะมีความรู้สึกว่าได้เรียนอยู่ในสภาพเป็นกันเองกับครูมากขึ้น และพันบรรยากาศของห้องเรียนที่จำเจซ้ำซากแบบเดิม ที่วางในชั้นเรียนด้านหน้าหรือด้านหลังห้องเรียน จะช่วยให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การทำหนังสือเล่มใหญ่ การเล่นเกมและกิจกรรมเสริมอื่นๆ ได้สะดวกขึ้น

ครูควรจัดที่เก็บของและวัสดุที่จำเป็นในการทำกิจกรรมของนักเรียน โดยให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบ ดูแลข้าวของและเก็บเข้าที่เมื่อใช้เรียบร้อยแล้วทุกครั้ง

บริเวณฝาผนังห้องเรียนหรือบอร์ด อาจติดกระดาษแผ่นใหญ่ที่นักเรียนเขียนเรื่องกับครู (ในขั้นตอนที่ 3) ไว้จนกว่านักเรียนจะเรียนจบหน่วยการเรียนรู้ไปแล้ว และมีหน่วยการเรียนรู้ใหม่ เริ่มต้น

การจัดที่สำหรับเก็บบัตรคำ และแขวนสมุดเล่มใหญ่ของนักเรียน ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะเป็นบริเวณที่นักเรียนจะกลับมาอ่านหนังสือเล่มใหญ่เหล่านี้ได้สะดวก เช่น หลังห้องเรียน มุมห้อง เป็นต้น บัตรคำที่ใช้แล้ว ครูควรเก็บใส่กล่องไว้เป็นชุดๆ พร้อมทั้งเขียนชื่อเรื่องที่นักเรียนเขียนหนังสือเล่มใหญ่ในกลุ่มไว้ด้วย เพื่อให้นักเรียนสะดวกที่จะกลับมาอ่านและค้นคว้าได้ตามต้องการ

การสอนซ่อมเสริม

ทุกขั้นตอนของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ครูสามารถสอนบทเรียนเสริมนักเรียนที่เก่งและที่อ่อนได้ในขณะเดียวกัน

นักเรียนที่เก่ง ครูอาจให้ทำกิจกรรมที่ท้าทายมากขึ้นก็ได้ เช่น ทำหน้าที่เป็นครู หรือผู้ช่วยคอย ช่วยเหลือเพื่อนๆ ช่วยครูเตรียมอุปกรณ์ เขียนบัตรคำ บอกเขียนคำบอก บอกตัวบทละครในการแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

นักเรียนที่อ่อนครูอาจช่วยเหลืออย่างค่อยเป็นค่อยไป และให้การสอนแบบเอกกัตภาพมากขึ้น โดยให้ทำกิจกรรมบางอย่าง ในบางขั้นตอนซ้ำ เช่น อ่านออกเสียงกับครู ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องง่าย ๆ กับครู ลองทำหนังสือเล่มใหญ่ตามลำพังกับครู หรือเพื่อนในกลุ่มเดียวกันใหม่ เล่นบัตรคำกับครู เล่นเกมต่างๆ เป็นต้น

จุดมุ่งหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

ผู้เรียนสามารถอ่าน ฟัง พูด และเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอในการสื่อสารทางภาษาในชีวิตประจำวัน

จุดมุ่งหมายเฉพาะ เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้หนึ่งๆ ผู้เรียนจะสามารถ

1. เล่าเรื่อง ลำดับเรื่องและบอกความหมายของคำทุกคำในปริบทต่างๆ ของหน่วยการเรียนรู้ได้
2. อ่านออกเสียงคำทุกคำในหน่วยการเรียนรู้ได้
3. พูดโต้ตอบ แสดงความคิดเห็นและสรุปความให้เป็นที่น่าสนใจได้
4. เขียนสะกดคำ และประโยคต่างๆ ที่นักเรียนรู้จากหน่วยการเรียนรู้ได้
5. แต่งประโยคเป็นคำพูด และเขียนเป็นตัวอักษรได้ถูกต้องเป็นที่น่าสนใจได้
6. บอกความหมาย และเขียนสัญลักษณ์ของเครื่องหมายวรรคตอนได้
7. สื่อความหมายของภาษาทางกาย และอารมณ์หรือทางวาจา
8. ร่วมกับเพื่อน และช่วยเหลือแบ่งปันกันในการทำงานร่วมกันได้

แนวทางการประเมินผลการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

ครูสามารถประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการเรียนการสอน

ดังนี้

1. การเล่าเรื่องย้อนกลับ หลังจากฟังครูจบแล้ว
2. การสื่อสารการเข้าใจเนื้อเรื่อง โดยการแสดงบทบาทสมมติและการวาดภาพประกอบ
3. การบอกลำดับก่อน-หลังของเรื่องในขณะที่นักเรียนร่วมกันเขียนเรื่องในขั้นตอนที่ 3
4. การออกเสียงคำต่าง ๆ (ระหว่างการเล่าเรื่องย้อนกลับและเล่นเกม)
5. การเรียงคำเป็นประโยค (จากการเล่นเกม)
6. การสะกดคำและการแต่งประโยค (ระยะเวลาหนึ่งหลังการเรียนด้วยวิธี CLE)
7. ความร่วมมือของนักเรียน และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานกลุ่มแบบ

ประชาธิปไตย

8. ความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)

วิธีประเมิน

ใช้การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่เรียนทั้ง 8 ประการข้างต้น (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2533 : 18 – 23)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

งานวิจัยในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2527 ริชาร์ด วอล์กเกอร์, เบรนต์ บาร์เลท และเสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (Walker, Bartlett and Rattanavich. 1984 : 58) ได้ทำการทดลองสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ใช้เวลาทดลอง 20 คาบ (คาบละ 20 นาที) ผลการทดลองพบว่านักเรียนมีความสนใจในการอ่านมากขึ้นและมีความสามารถในการจำคำศัพท์ คำพูดและบทสนทนาจากหนังสือได้นาน ทั้ง ๆ ที่นักเรียนไม่มีพื้นฐานทางการเรียนภาษาอังกฤษมาก่อน และนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษดีขึ้น

สมควร เกตุทอง (2533 : 77) ได้ทำการศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน การเขียน การระลึกสิ่งที่อ่านได้ในวิชาภาษาอังกฤษ และทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา และการสอนตามคู่มือครู โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดพิบูลเงิน อำเภอบางใหญ่

จังหวัดนนทบุรี ในปีการศึกษา 2533 ภาคเรียนที่ 1 ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถทางการอ่าน เขียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีการระลึกสิ่งที่อ่านได้ในวิชาภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งมีทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัชนิภา ทองสุทธิ (2533 : 120) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษ และความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 ที่เรียนวิชาการอ่าน จำนวน 80 คน ใช้เวลาทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา และนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถทางการอ่านและเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัตนา ถวิลวงษ์ (2534 : 96) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษ และบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกัลยาณวัตร อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 100 คน ใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที ผลการทดลองพบว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาทำให้ความสามารถทางการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนแตกต่างจากการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

พรพิมล ประสงค์พร (2535 : 143) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 ซึ่งใช้และไม่ใช้กิจกรรมการทดลองเชิงปฏิบัติการกับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 90 คน ใช้เวลาทดลอง 16 คาบ คาบละ 50 นาที จำนวน 4 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนตามคู่มือครู นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 ซึ่งใช้กิจกรรมการทดลองเชิงปฏิบัติการ วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 และวิธีการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจการเรียนภาษาอังกฤษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศุภลักษณ์ สัตยวณิช (2538 : 90) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 80 คน ใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 20 คาบ คาบละ 50 นาที จำนวน 5 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) กับการสอนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นวลจันทร์ แซ่เท้น (2538 : 80) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่พัฒนาด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 100 คน ใช้เวลาทดลอง 20 คาบ คาบละ 50 นาที ผลการทดลองพบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ที่พัฒนาด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) กับการสอนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

วอล์คเกอร์ และคนอื่นๆ (Walker and others. 1983 : 72) ได้ทำการทดลองสอนภาษาอังกฤษที่ เทรเกอร์ พาร์ค เรียกว่า Concentrated Language Encounter Teaching หรือวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยทำการทดลองกับนักเรียนพื้นเมืองชาวออสเตรเลียที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ผลการทดลองพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทั้งการพูดและการเขียน

ต่อมาในปี ค.ศ. 1984 วอล์คเกอร์ และคนอื่นๆ (Walker and others. 1984 : 45) ได้ทำการทดลองสอนภาษาอังกฤษเช่นเดียวกับโปรแกรมที่ เทรเกอร์ พาร์ค ที่โรงเรียน Napperby และ Mary Vale โดยทำการทดลองกับนักเรียนทั้งสองโรงเรียนในระดับ Junior และ Senior โดยใช้เนื้อหาในการทดลองเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารทั้ง 2 ระดับ ใช้เวลาทดลอง 18 เดือน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนทั้งสองโรงเรียนมีความ เชื่อมั่นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสูงมากขึ้น

จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า กระบวนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาทำให้นักเรียนมีความสามารถในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ แตกต่างกับการสอนตามคู่มือครู ดังนั้นเมื่อเพิ่มทักษะการใช้ภาษาดังกล่าวแก่ผู้เรียนผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ด้วยกระบวนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จะส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกับการสอนตามคู่มือครูหรือไม่

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

ความหมายของเจตคติ

เจตคติมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Attitude มีรากศัพท์มาจากคำว่า Aptus หมายถึง ทำที่ ความรู้สึก ความคิดเห็นที่แสดงออกมาของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เดิมใช้คำว่าทัศนคติ ต่อมา คณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยความเห็นชอบของราชบัณฑิตยสถาน ให้ใช้คำว่า เจตคติ เจตคติมีความสำคัญยิ่งต่อการเรียน เพราะเมื่อนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ครู โรงเรียนและเพื่อน ๆ ก็จะทำให้สนใจ เอาใจใส่ต่อการเรียน ทำให้เข้าใจบทเรียน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ เจตคดียังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียน มีนักการศึกษาทั้งในต่างประเทศและในประเทศได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

นิวคอมบ์ (Newcomb. 1959 : 128) กล่าวว่า เจตคติซึ่งมักอยู่ในเฉพาะบุคคลนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะสิ่งแวดล้อมที่เขาได้รับ เจตคติของบุคคลนั้นอาจแสดงออกมาในทางพฤติกรรม ซึ่งเป็นไปได้ในสองลักษณะ คือ ลักษณะพึงพอใจหรือชอบ ซึ่งอาจเป็นผลผู้หนึ่งเกิดความพอใจรักใคร่ ยากไกลสิ่งนั้น ๆ เรียกว่า เจตคติเชิงนิมานหรือเชิงบวก (Positive Attitude) กับเจตคติอีกแบบหนึ่งซึ่งแสดงออกมาในรูปของความไม่พึงพอใจ เบื่อหน่าย เป็นผลให้ผู้หนึ่งเกิดความชิงชัง ไม่อยากเข้าใกล้สิ่งนั้น ๆ เรียกว่า เจตคติเชิงนิเสธหรือเชิงลบ (Negative Attitude)

กู๊ด (Good. 1959 : 48) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เป็นสภาพความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการเข้าหาหรือต่อต้านสภาพการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใด ๆ เช่น รัก กลัว หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น ๆ

แมคโดนัล (McDonald. 1959 : 564) ได้ให้ความหมายของคำเจตคติไว้ว่า เจตคติคือ ความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมในทางใดทางหนึ่ง หรือความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมในทางใดทางหนึ่ง

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 564) ได้ให้คำจำกัดความของเจตคติว่า เป็นพฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่แนวความคิดหรือสภาพการณ์ในการเข้าหาหรือออกห่าง เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในครั้งต่อไปเมื่อพบสิ่งดังกล่าวนั้นซ้ำอีก

แคแกน (Kagan. 1968 :618) กล่าวถึงเจตคติว่า เป็นความโน้มเอียงที่ฝังแน่นอยู่ในความคิดและความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบที่มีต่อสิ่งที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะเจตคติประกอบด้วย สิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ ความรู้ความเข้าใจ และอารมณ์

เคนเดอร์ (Kendler. 1974 : 572) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึงความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสังคมแวดล้อม หรือเป็นความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมที่สนับสนุน หรือคัดค้านประสบการณ์ เช่น บุคคล สถาบัน ตลอดจนแนวความคิดบางอย่าง การแสดงออกของทัศนคติโดยอาศัยพฤติกรรมแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ แสดงออกในลักษณะที่เห็นด้วย พึงพอใจหรือชอบ และลักษณะที่ไม่เห็นด้วย ไม่พอใจหรือไม่ชอบ

เชตคัตจี โฆวาลินท์ (2520 : 35) ได้ให้ความหมายของคำเจตคติว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้คนแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นๆ ไปในทิศทางหนึ่ง อาจเป็นในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขบวนการอบรมให้เรียนรู้ระบบวิธีของสังคม (Socialization) ซึ่งเจตคตินี้จะแสดงออกหรือปรากฏให้เห็นชัดเจนในกรณีที่สิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าทางสังคม

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 1) กล่าวว่า เจตคติเป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น ต่อบุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์และอื่นๆ รวมทั้งท่าทีที่บ่งถึงสภาพจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2518 : 60) กล่าวว่า เจตคติ คือความพร้อมที่จะแสดงหรือตอบสนองความรู้สึกต่อวัตถุ สิ่งของ คน หรือสิ่งๆอื่น ๆ ตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งความรู้สึกหรือการตอบสนองดังกล่าวอาจเป็นไปในทางชอบหรือไม่ชอบ เช่น ถ้าเรามีเจตคติที่ดีต่อการเรียน เราย่อมอยากเรียน เพราะเห็นว่าการเรียนเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ต่อตัวเรา

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 146) ได้สรุปความหมายของเจตคติไว้ว่า เจตคติเป็นความรู้สึกภายในของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นและความรู้สึกดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรม หรือแนวโน้มของการตอบสนองต่อสิ่งนั้นในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจเป็นทางสนับสนุนหรือโต้แย้งคัดค้านก็ได้

สุวัฒน์ จันทรลอย (2527 : 45) กล่าวว่า เจตคติ คือ การแสดงออกทางความรู้สึก ความคิดเห็น และท่าทางของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางบวก คือ เห็นด้วย ชอบ พอใจ หรือในทางลบ คือ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ หรือไม่พอใจ และเจตคติที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น สามารถสร้างสมและเปลี่ยนแปลงได้

สรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึก ความคิดเห็นและท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางบวก เช่น การเห็นด้วย พอใจหรือชอบ ทางลบหรือไม่เห็นด้วย ไม่พอใจหรือไม่ชอบ เจตคติที่ดีในการเรียน ก่อให้เกิดความพึงพอใจ สนใจในการเรียนอย่าง

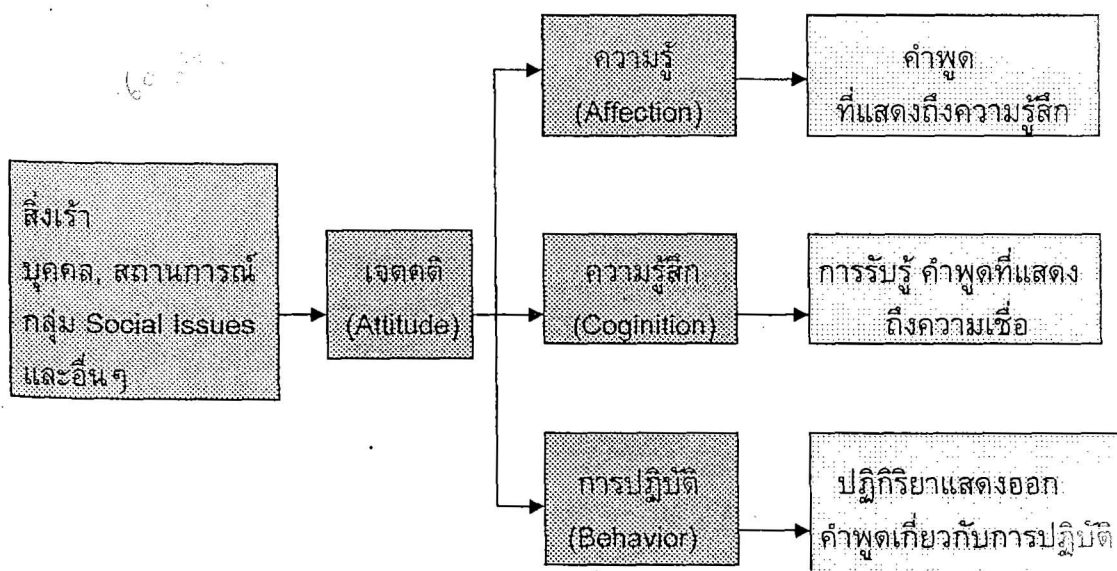
สม่ำเสมอ อยากรู้อยากเห็น เจตคติ เป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ เจตคติ จึงสามารถสร้างได้ และเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น ในการเรียนครูจึงควรปลูกฝังเจตคติที่ดีให้แก่ผู้เรียน

องค์ประกอบของเจตคติ

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้แก่ เกรนซ์และอีเกอร์ตัน (Krench and Egerton. 1962 : 139-140) แมคไกร์ (Meguire. 1969 : 155-156) และประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 34) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติไว้ในลักษณะเดียวกันว่า เจตคติดี้องค์ประกอบพื้นฐาน 3 ด้าน คือ

1. องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) คือ ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งบุคคลได้รับรู้ประสบการณ์ หรือข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ก่อนจึงจะสามารถกำหนดท่าที ความรู้สึกต่อสิ่งเรานั้นได้
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) คือ ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น พอใจ ชอบ ไม่ชอบ ชื่นชม รังเกียจ เป็นต้น ซึ่งความรู้สึกทั้งหลายเหล่านั้นจะเกิดขึ้นได้โดยมีความรู้ ความคิด หรือประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ ของแต่ละบุคคลเป็นตัวกำหนดในการประเมินสิ่งเร้าว่าเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ อย่างไร ซึ่งก็คือความรู้สึกในด้านบวก หรือ ด้านลบนั่นเอง
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) คือ แนวโน้มในทางปฏิบัติที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดๆ ในแง่บวกหรือลบ เช่น การยอมรับ ไม่ยอมรับ เต็มใจทำ ไม่เต็มใจทำ เป็นต้น นั้นหมายถึง ถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสม ก็จะเกิดการปฏิบัติหรือปฏิกิริยาตอบสนองไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านอย่างใดอย่างหนึ่ง

ไทรแอนดิส (Triandis. 1971) ได้เสนอภาพแสดงองค์ประกอบของเจตคติไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 6 องค์ประกอบของเจตคติ

อัลพอร์ท (Allport. 1969 : 272) ได้แยกเจตคติออกเป็น 5 ลักษณะดังนี้

1. ภาวะจิตใจและประสาท (Mental and Neural State) ซึ่งจะแสดงให้เห็นทางพฤติกรรม เช่น โกรธเกลียด รัก เป็นต้น
2. ความพร้อมที่จะตอบสนอง (Readiness to Respond) คือ เมื่อมีเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งใด ก็พร้อมที่จะตอบสนองสิ่งนั้นตามลักษณะของเจตคติที่เกิดขึ้น เช่น ชอบวิชาศิลปะ สมัครใจและต้องการที่จะเรียนหรือสนใจวิชาศิลปะอยู่เสมอ
3. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นระบบ (Organized) เกิดขึ้นเป็นกลุ่มและจัดระบบไว้แล้วในตัวเอง คือ เมื่อเกิดเจตคติต่อสิ่งใดแล้ว จะเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน และติดตามมาด้วยพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น เมื่อโกรธหน้าจะบึ้ง
4. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ (Through Experience) หมายความว่า ประสบการณ์มีส่วนช่วยในการสร้างเจตคติได้ดี
5. เป็นพลังสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออก (Exerting a Directive and for Dynamic Influence on Behavior) การแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับเจตคติเป็นสำคัญ

เชดคักดี โมวาสินธุ์ (2520 : 40) กล่าวว่า เจตคติมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. Cognitive Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้หรือความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า (Object) นั้น เพื่อเป็นเหตุผลในการที่จะสรุปรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินผลสิ่งเร้านั้นๆ
2. Feeling Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสำคัญกับสิ่งเร้าต่างๆ เป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้านั้นแล้วว่าพอใจหรือไม่พอใจต้องการหรือไม่ต้องการ ดีหรือเลวอย่างไร
3. Active Tendency Component เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติตอบสนองต่อสิ่งเร้า ในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้มาจากการประเมินผล

จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า เจตคติมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านปฏิบัติ องค์ประกอบทั้ง 3 นี้มีความสัมพันธ์กันมาก บางครั้งแยกไม่ออกอย่างเด็ดขาด เช่น ถ้าบุคคลใดไม่เคยประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ในการเดินทางไปที่ต่างๆ ก็แสดงว่าเขามีองค์ประกอบทางด้านปฏิบัติไปในทางบวกและมีแนวโน้มที่จะใช้รถยนต์ เป็นต้น

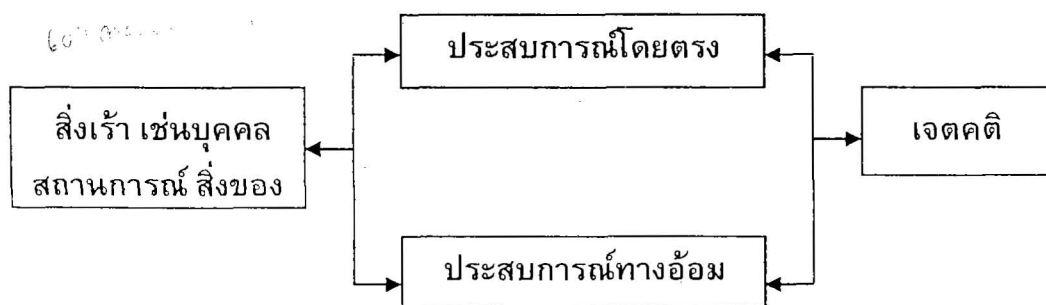
การก่อรูปเจตคติ

ฟอสเตอร์ (Foster. 1952) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการก่อรูปของเจตคติว่า เกิดจากปัจจัย 2 ประการ ได้แก่

1. จากประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล หมู่คณะ เรื่องราวต่างๆ หรือสถานการณ์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล จากการได้พบเห็นคุ้นเคย ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นประสบการณ์โดยตรง จากการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นรูปภาพหรือได้อ่านเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ แต่ไม่ได้พบเห็น ไม่ได้ทดลองกับของจริงด้วยตนเอง จึงถือได้ว่าเป็นประสบการณ์โดยทางอ้อม และเนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่บุคคลรับทราบ ดังนั้นบุคคลจะไม่มี เจตคติที่เขาไม่มีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมเลย

2. ระบบค่านิยมและการตัดสินใจตามค่านิยม เนื่องจากกลุ่มแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและมาตรฐานเกี่ยวกับความดีความชอบไม่เหมือนกัน แต่ละคนจึงอาจมีเจตคติต่อสิ่งเดียวกันแตกต่างกันได้ ดังนั้น การที่บุคคลใดจะมีเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือมีความรู้สึกว่สิ่งใดถูกสิ่งใดผิดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ค่านิยม หรือมาตรฐานที่บุคคลนั้นใช้ชีวิตอยู่ ถ้าบุคคลหนึ่งบุคคลใดมีความพอใจในการได้มีประสบการณ์ต่อสิ่งนั้น ถือได้ว่าบุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าตรงกันข้ามก็ถือว่ามีแนวโน้มที่จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

ฟอสเตอร์ (Foster) ได้เสนอภาพแสดงการก่อรูปเจตคติไว้ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 การก่อรูปของเจตคติ

แนวการสร้างและการพัฒนาเจตคติต่อการเรียน

ในการเรียนการสอนครูมีส่วนสำคัญที่สร้างและพัฒนาเจตคติ

อัลพอร์ท (Allport. 1969 : 418) กล่าวว่า การเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน นับว่ามีความสำคัญมาก จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องสร้างความสำเร็จในการเรียนให้เกิดแก่เด็ก

สุดใจ เหล่าสุนทร (2510 : 143-144) กล่าวถึงการเสริมสร้างเจตคติที่ดีขึ้นอยู่กับ ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ที่พึงพอใจ เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยการเพิ่มพูน ในสิ่งใหม่ๆ หรือประสบการณ์ใหม่ๆ

ปราณี รามสูตร (2528 : 192-193) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของครูเกี่ยวกับการ สร้างเจตคติ ที่ดีดังนี้

1. ให้ความรู้ความ เข้าใจถูกต้องในสิ่งที่ครูต้องการให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีในเรื่องนั้น
2. สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี โดยให้นักเรียนได้มีโอกาสคบเพื่อนที่ดีและ เป็นบุคคลที่มีเจตคติในทางที่ถูกต้อง

3. ฝึกให้นักเรียนมีความคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ เลือกสิ่งดี ๆ จากสื่อสารมวลชน

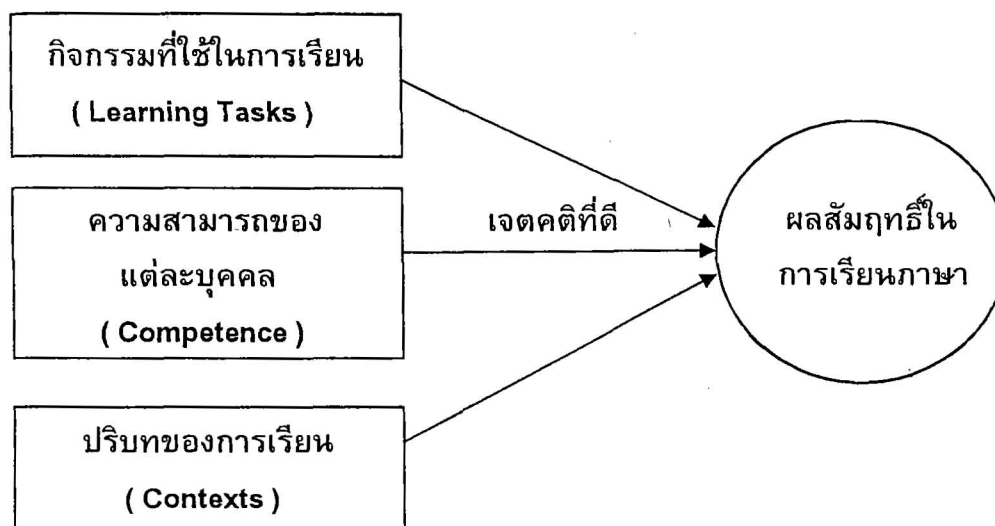
4. ผู้ปกครองและครูต้องร่วมมือกันจัดประสบการณ์ที่จะปลูกฝังเจตคติที่ดี

สรุปได้ว่า การเสริมสร้างเจตคติเป็นสิ่งที่ควรกระทำด้วยความระมัดระวัง รอบคอบและ ควรเป็นไปด้วยความสมัครใจมิใช่การบังคับ หรือวางเงื่อนไข เพราะนั่นหมายถึงการเสียเวลา เปล่า ดังนั้นในการเรียนการสอน ครูจึงมีบทบาทที่สำคัญมากในด้านการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อ เด็ก

เจตคติต่อการเรียนภาษาต่างประเทศหรือภาษาอังกฤษ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้น เจตคติมีบทบาทสำคัญเพราะความสำเร็จในการเรียน ภาษาต่างประเทศขึ้นอยู่กับเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อเจ้าของภาษาด้วย ดังที่ แครชเชน (Krashen. 1981) กล่าวว่า เจตคติและความถนัดทางภาษาต่างก็เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของผู้เรียน ไม่ขึ้นต่อกันและกัน ทั้งนี้เพราะผู้เรียนอาจจะมีความถนัดต่ำ และมีเจตคติที่ดี หรือมีความถนัดสูง แต่มีเจตคติในทางลบก็ได้ ซึ่งเจตคตินั้นไม่ว่า จะเป็นประเภทใดก็มีส่วนในการกำหนดความสำเร็จในการเรียนได้ทั้งสิ้น เพราะผู้เรียนบางคน อาจไม่มีความต้องการที่จะเป็นเหมือนเจ้าของภาษา แต่มีความเห็นว่าภาษาต่างประเทศนั้นมี ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น ทำให้ได้รับรู้แนวคิดใหม่ๆ วิธีการดำเนินชีวิตสมัยใหม่ ให้ประโยชน์ ในการทำงาน ดังนั้น เจตคติที่ดีของผู้เรียนที่มีต่อภาษาต่างประเทศหรือภาษาอังกฤษย่อมมี ความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษาต่างประเทศหรือ ภาษาของผู้เรียนอย่างแน่นอน

ออลเลอร์ และคนอื่นๆ (Oller and others. 1977) กล่าวว่า เจตคติเป็นปัจจัยสำคัญใน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพราะเป็นสิ่งสนับสนุน และสิ่งขัดขวาง และยังได้เสนอแบบจำลอง (Model) ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 8 แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษา

จะเห็นได้ว่า เจตคติต่อการเรียนภาษาต่างประเทศนั้น เกิดจากผู้เรียนมองเห็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจและมองเห็นคุณค่าของภาษาต่างประเทศ ดังนั้นการจัดประสบการณ์ในการเรียนภาษาต่างประเทศที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศหรือภาษาอังกฤษต่อไป

การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

สำหรับการเปลี่ยนแปลงเจตคติ เคลแมน (ชูชีพ อ่อนโคกสูง. 2518 : 7 ; อ้างอิงมาจาก Calman. n.d.) ได้อธิบายการเปลี่ยนแปลงเจตคติว่าเป็นไปตามสภาพแวดล้อมของสังคมดังนี้

1. การยินยอม (Compliance) คือ การยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่น เพื่อให้เขาปฏิบัติตัวในทางที่ตนต้องการหรือพอใจ

2. การแสดงตน (Identification) คือ การแสดงพฤติกรรมเพื่อให้เหมือนสมาชิกในสังคมหรือให้คนอื่นเห็นว่าตนเป็นคนเก่ง เพื่อจะมีสัมพันธภาพอันดีกับคนอื่น

3. รับอิทธิพลจากสิ่งต่างๆ เนื่องจากตรงกับค่านิยมที่มีอยู่ในตัวบุคคลเอง

(Internalization)

นอกจากนี้ ไทรแอนดิส (Triandis. 1971 : 3) กล่าวถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเจตคติไว้ดังนี้ คือ

1. ได้รับข้อมูลใหม่จากบุคคลหรือสื่อมวลชน
2. ได้รับประสบการณ์ตรงหรือความกระทบกระเทือนใจ
3. ถูกบังคับให้ปฏิบัติไม่ตรงกับเจตคติของตน
4. การรักษาทางจิตใจ เพื่อให้เข้าใจเหตุผลที่ถูกต้องขึ้น

5. เปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมใหม่

จะเห็นได้ว่าเจตคติของบุคคลสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ในสถานการณ์ต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว ในทำนองเดียวกันเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษก็สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ภายในที่มีผลต่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งและไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ประโยชน์ของเจตคติ

ประโยชน์ของเจตคติ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 5-6) ได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

1. ช่วยทำให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว โดยการจัดรูปแบบหรือด้วยระบบสิ่งของต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา
2. ช่วยให้มีการยอมรับตนเอง โดยช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีหรือปกปิดความจริงบางอย่าง ซึ่งนำความไม่พอใจมาสู่ตัวเอง
3. ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่สลับซับซ้อน ซึ่งการมีปฏิริยาโต้ตอบหรือการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไปในนั้น ส่วนมากจะทำในสิ่งที่ทำความพอใจให้หรือเป็นบำเหน็จรางวัลจากสิ่งแวดล้อม
4. ช่วยให้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมของตนเอง ซึ่งแสดงว่าเจตคตินั้นนำความพอใจมาให้บุคคลนั้น

โดยสรุปแล้ว เจตคติมีประโยชน์อย่างยิ่ง ถ้าได้ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้บุคคลใดก็ตามสามารถตอบสนองสิ่งเร้า ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และบุคคลรอบข้าง ย่อมจะทำให้เกิดสันติสุขในสังคมนั้น ๆ ได้

หลักการวัดเจตคติ

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 147-148) ได้เสนอหลักการของการวัดเจตคติไว้ดังนี้ การวัดเจตคติ นับว่าเป็นสิ่งที่มีความยุ่งยากพอสมควร เพราะเป็นการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกหรือเป็นลักษณะทางจิตใจ คุณลักษณะดังกล่าวมีการแปรเปลี่ยนได้ง่าย แต่อย่างไรก็ตามเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ยังสามารถวัดได้ ซึ่งต้องอาศัยหลักสำคัญดังต่อไปนี้

1. ต้องยอมรับข้อดกลงเบื้องต้น (Basic Assumption) เกี่ยวกับการวัดเจตคติ คือ ความรู้สึก นึกคิดของคนเราไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรือผันแปรตลอดเวลา อย่างน้อยจะต้องมีช่วงเวลาใด ช่วงเวลาหนึ่ง ที่ความรู้สึกของคนเรามีความคงที่ทำให้สามารถวัดได้

1.1 ความคิดเห็น ความรู้สึก หรือเจตคติของบุคคลนั้นจะคงอยู่ช่วงหนึ่ง นั่นคือความรู้สึกนึกคิดของเราไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรือผันแปรตลอดเวลา อย่างน้อยจะต้องมีช่วงเวลาใด ช่วงเวลาหนึ่งที่ความรู้สึกของคนเรามีความคงที่ ทำให้สามารถวัดได้

1.2 เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตเห็นได้โดยตรง การวัดจะเป็นแบบวัดทางอ้อม โดยวัดแนวโน้มที่บุคคลแสดงออกหรือประพฤติอยู่เสมอ

1.3 เจตคตินอกจากแสดงออกในรูปทิศทางของความรู้สึกนึกคิด เช่น สนับสนุนหรือคัดค้าน ยังมีขนาดหรือปริมาณของความคิด ความรู้สึกนั้นอีกด้วย ดังนั้นในการวัดเจตคตินอกจากจะทำให้ทราบลักษณะหรือทิศทางแล้ว ยังสามารถบอกระดับความมากน้อยหรือความเข้มข้นของเจตคติได้ด้วย

2. การวัดเจตคติด้วยวิธีใดก็ตามจะต้องมีสิ่งประกอบ 3 อย่างคือ ตัวบุคคลที่จะถูกวัดมีสิ่งเร้า เช่น การกระทำ เรื่องราวที่บุคคลแสดงเจตคติตอบสนอง และสุดท้ายต้องมีการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาในระดับสูงต่ำ มากน้อยไม่เท่ากัน

3. สิ่งเร้าที่จะนำไปใช้เร้าให้นิยม คือ ข้อความเจตคติ (Attitude Statements) ซึ่งเป็นสิ่งเร้าทางภาษาที่ใช้อธิบายคุณค่า คุณลักษณะของสิ่งนั้น เพื่อให้บุคคลตอบสนองออกมาเป็นระดับความรู้สึก (Attitude Continuum หรือ Scale) เช่น มาก ปานกลาง น้อย เป็นต้น

4. การวัดเจตคติต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรง (Validity) ของการวัดเป็นพิเศษ ต้องพยายามให้ผลของการวัดที่ได้ตรงกับความเป็นจริงของบุคคล ทั้งในแง่ทิศทางและระดับ

มาตราวัดเจตคติ

มาตราวัดเจตคติที่ใช้ในการวิจัยมีอยู่หลายชนิด พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538 : 106-108) กล่าวว่า ที่นิยมใช้มีอยู่ 3 ชนิด คือ

1. วิธีของเทอร์สโตน
2. วิธีของลิเคิร์ต
3. วิธีใช้ความหมายทางภาษา

สำหรับมาตราวัดเจตคติที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นมาตราวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ต ผู้คิดคือ Rennis Likert

การวัดเจตคติโดยวิธี Summated Rating มีขั้นตอนดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์ว่าต้องการศึกษาเจตคติของใครที่มีต่อสิ่งใด
2. ให้ความหมายของเจตคติต่อสิ่งที่ศึกษาให้เด่นชัด เพื่อให้ทราบว่าสิ่งที่เป็น

Psychological Object นั้นคืออะไร ประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง เช่น จะวัดเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ก็ต้องวิเคราะห์ให้ทราบว่า ควรถามเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษในเรื่องใดบ้าง

3. ทำการสร้างข้อความเจตคติให้ครอบคลุมคุณลักษณะต่างๆ ที่วิเคราะห์ได้ จำนวนข้อความที่สร้างควรมีประมาณ 20-30 ข้อความ และให้มีจำนวนข้อความที่กล่าวถึงที่ต้องการในทางที่ดี (ทางบวก) และในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) จำนวนมากพอต่อการที่เมื่อนำไปวิเคราะห์คุณภาพแล้วเหลือตามที่ต้องการ

4. ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยผู้สร้างข้อความเองหรือนำไปให้ผู้มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ ตรวจสอบ

5. ทำการทดลองขึ้นตอนก่อนที่จะไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนจะบรรจุลงในมาตรวัดเจตคติ มาตรวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ท กำหนดช่วงความรู้สึกเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อความที่บรรจุลงในมาตรวัดประกอบด้วยข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทั้งในทางที่ดีและในทางที่ไม่ดี โดยมีจำนวนข้อพอๆ กัน ข้อความอาจมีประมาณ 18-20 ข้อความ การกำหนดตามวิธี Arbitrary Weighting Method ซึ่งเป็นที่นิยมใช้มากที่สุดคือ กำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 (หรือ 4 3 2 1 0) สำหรับข้อความทางบวก 1 2 3 4 5 (หรือ 0 1 2 3 4) สำหรับข้อความทางลบ

วิธีวัดเจตคติของผู้เรียนจากข้อเสนอแนะของนักวิจัยหลายคนดังกล่าวมาแล้ว คงเห็นได้ว่าทุกวิธีล้วนแต่ให้ความเชื่อถือได้ทั้งสิ้น และได้มีนักวิจัยหลายท่าน ที่ได้ทดลองนำไปใช้แล้วได้ผลเป็นอย่างดี ในการนำเอาวิธีวัดเจตคติแบบใดไปใช้จึงจะให้ผลดีที่สุด ย่อมขึ้นอยู่กับดุลยพินิจว่าจะนำไปใช้วัดกับใคร ในสถานการณ์ใด ซึ่งจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายด้านด้วยกัน อย่างไรก็ตามการวัดเจตคติแบบวิธีของ เรนนิส ลิเคิร์ท (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 183-186 ; พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 106-108) นับว่าเป็นวิธีหนึ่งที่ได้ผลดี

งานวิจัยที่เกี่ยวกับเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

งานวิจัยต่างประเทศ

แอสคอฟ และฟิชแบค (Askov and Fishback. 1973 : 1-7) ได้ศึกษาพบว่าเจตคติในการอ่านของนักเรียนเกรด 1-3 นั้น เพศและระดับชั้นมีผลต่อเจตคติในการอ่านสูงต่างกัน แต่ไม่มีผลต่อคะแนนการอ่าน โดยเพศหญิงมีเจตคติต่อการอ่านสูงกว่าเพศชาย

โรเอทเจอร์ และคนอื่นๆ (Roettger and others. 1979 : 138-141) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนระดับ 3-6 จำนวน 697 คนพบว่า เจตคติต่อการอ่านของนักเรียนระดับ 5-6 สูงกว่านักเรียนระดับอื่นๆ และยังพบอีกว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติในการอ่านกับคะแนนความเข้าใจในการอ่านตลอดจนคะแนนด้านคำศัพท์ รวมทั้งพบว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูง จะมีเจตคติในการอ่านสูงขึ้นด้วย

การ์ตเนอร์ และแลมเบิร์ต (Gardner and Lambert. 1972 : 20) กล่าวว่าเจตคติและแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาที่สองและมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นอิสระจากความถนัดและสติปัญญา

งานวิจัยในประเทศ

สุภาพ บุตรสีหัต (2529 : 82) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษและทัศนคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนการอ่านด้วยการใช้ TLS, SQ3R และวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนการอ่านด้วยการใช้ TLS, SQ3R และวิธีสอนตามคู่มือครูมีทัศนคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงปานกลาง และต่ำมีทัศนคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูง มีทัศนคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษปานกลางและต่ำ

อมรา รัชมณี (2529 : 76) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เจตคติและความคงทนในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคกับการสอนโดยใช้คู่มือครู ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคมีเจตคติต่อการอ่านดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้คู่มือครู

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษดังที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า เจตคติของผู้เรียนส่วนใหญ่ เมื่อได้รับการกระตุ้นโดยการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาที่น่าสนใจ และผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ สามารถตอบสนองกิจกรรมนั้นได้จนเกิดการเรียนรู้ จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษดีขึ้น

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกัน
2. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกัน
3. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกัน

4. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกัน
5. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกัน
6. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) แขวงคลองเตย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ที่กำลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษหลัก 6 (อ 012) จำนวน 6 ห้องเรียน รวม 287 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) แขวงคลองเตย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ซึ่งได้มาโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนประชากร 6 ห้องเรียน จับสลากได้กลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียนๆ ละ 48 คน แล้วจึงจับสลาก แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 แผนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษหลัก (อ 012) โดยแบ่งออกเป็น

2.1.1 แผนการสอนของกลุ่มทดลอง ในรูปของชุดการสอนรายวิชาย่อย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาด้วยอรรถลักษณะแบบวิธีการ รูปแบบที่ 1 (CLE Model I)

2.1.1.1 เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้จัดเป็นชุดการสอนรายวิชาย่อย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) 3 ชุด ประกอบด้วยเรื่องเนื้อหาวิธีการ (Procedure Genre) จำนวน 3 เรื่อง โดยแยกเป็น 3 ประเภท คือ 1. ประเภทอาหาร (เรื่อง How to make ham sandwiches) 2. ประเภทเครื่องดื่ม (เรื่อง How to make a chocolate drink) 3. ประเภทสิ่งประดิษฐ์ (เรื่อง How to make a car jigsaw puzzle) โดยมีขั้นตอนในการสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย ดังนี้

- ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ และวิธีสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย จากเอกสารและจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหาและสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย
- ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียน ขอบข่ายเนื้อหาวิชาที่จะสอน วัตถุประสงค์ รายวิชา วัตถุประสงค์การเรียนรู้
- ศึกษาขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1 จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือ The Practice of English Language Teaching ของ เจอเร็ม ฮาร์เมอร์ (Harmer. 1983)

ทฤษฎีและหลักการสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จากเอกสารประกอบการสอนจากผลงานวิจัยของ ริชาร์ด วอล์คเกอร์, เบรนต์ บาร์ทเลทท์ (1984 : 1-12) และ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2531 : 1-4)

ทฤษฎี Techniques for Classroom Interaction ของ เบิร์น (Byrne. 1987)

หนังสือ Communication in the Classroom ของ ดัซ จอห์นสัน และดัซ มอร์โรว์ (Johnson and Morrow. 1981)

หนังสือ Games for Language Learning ของ แอนดรู ไรท์ และคณะ (Wright. 1984)

หนังสือ Teaching All the Children to Read ของ ริชาร์ด วอล์คเกอร์, เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย และ ออลเลอร์ (Richard Walker , Saowalak Rattanaovich and W. Oller. Jr. 1992)

หนังสือนิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ เช่น Student Weekly , Bangkok Post ฯลฯ

ตัวอย่างแผนการสอนสำหรับกลุ่มทดลอง ในรูปแบบของชุดการสอน รายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1)

ใช้ขั้นตอนการสอนดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 ครูแนะนำวัสดุที่จะใช้เกี่ยวกับเรื่อง แล้วสาธิตเกี่ยวกับการทำสิ่งต่าง ๆ ที่ละขั้นตอนอย่างช้า ๆ และชัดเจน

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนเล่าวิธีการทำสิ่งต่าง ๆ ที่ครูสอนไปลำดับขั้นตอนการพูด ย้ำตามครูถึงขั้นตอนในการทำงานแล้วทดลองปฏิบัติ

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องที่ทำร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนโดยให้นักเรียนช่วยกัน เขียนเรื่องที่ทำลงในกระดาษแผ่นใหญ่

ขั้นที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่ โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและช่วยกันเขียนข้อความ ต่าง ๆ ตามเรื่องที่เขียนในขั้นที่ 3 ลงเป็นเล่ม

ขั้นที่ 5 เล่นเกมและกิจกรรมเสริมทางภาษาอื่น ๆ โดยใช้หนังสือเล่มใหญ่ที่ นักเรียนทำเสร็จแล้วเป็นแหล่งในการเรียนรู้ และค้นคว้า

- สร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย ภาษาอังกฤษ โดยดำเนินการตามหลักการ และ ขั้นตอนของยูเนสโก (UNESCO. 1982: 9-13) โดยมีองค์ประกอบ 6 ประเภท ดังนี้

1. หลักการและเหตุผล คำแนะนำ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง แผนการสอน
2. กิจกรรมผู้เรียน
3. กิจกรรมครู
4. การประเมินผล
5. เนื้อหาเสริม
6. เอกสาร จุลสาร สื่อ แผนภูมิ ฯลฯ ที่ครูใช้ประกอบการสอน

- นำชุดการสอนรายวิชาย่อย ภาษาอังกฤษ ที่สร้างแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นนี้สอดคล้อง และถูกต้องตามคุณลักษณะของชุดการสอน รายวิชาย่อย เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการประเมินผลหรือไม่ โดยให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าสอดคล้องหรือถูกต้อง

ให้คะแนน 0 ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าสอดคล้องหรือถูกต้อง

ให้คะแนน -1 ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าไม่สอดคล้องหรือไม่ถูกต้อง

ดังตัวอย่างแบบประเมิน ดังต่อไปนี้

การตรวจสอบความสอดคล้องและความถูกต้อง ของชุดการสอนรายวิชาย่อย	คะแนนการพิจารณา		
	+1	0	-1
1. การสอนด้วยชุดการสอนรายวิชาย่อยนี้ตรงกับ ความต้องการของนักเรียน			
2. ชุดการสอนรายวิชาย่อย แต่ละชุดจบในตัวเองไม่ขึ้นกับ ชุดการสอนรายวิชาย่อยชุดอื่น			
3. มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้การสอนที่ชัดเจน			

ฯลฯ

- นำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องเพื่อทำการปรับปรุง

- นำชุดการสอนรายวิชาย่อย ที่ตรวจสอบคุณภาพแล้วไปทำการสอนเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

2.1.2 แผนการสอนของกลุ่มควบคุม ใช้การสอนตามคู่มือครู

2.1.2.1 แผนการสอนของกลุ่มควบคุมนี้เป็นแผนการสอนรายคาบ จำนวน 21 คาบ ที่มีเนื้อหาชนิดเดียวกับในชุดการสอนรายวิชาย่อย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 1 และมีความยากง่ายระดับวิชา อ 012 จากหนังสือ NEW ECW. BOOK I โดยมีขั้นตอนในการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เราความสนใจ โดยการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจต่อบทเรียน โดยครูพูดเร้าใจ สนทนา ชักถาม ทายปัญหา ประกอบวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ภาพ เทป ฯลฯ

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของการสอนภาษาอังกฤษในชั่วโมงนี้

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิม โดยการให้นักเรียนระลึกถึงการเรียนรู้พื้นฐานที่จำเป็นจะต้องนำมาใช้ในการเรียนรู้นั้น ครูอาจใช้วิธีการซักถาม สนทนา หรือให้ปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนโดยใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อจูงใจ เป็นการเริ่มบทเรียนใหม่ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการพูด ซักถาม และให้ตัวอย่าง

ขั้นที่ 5 ให้แนวทางการเรียนรู้ ได้แก่ การสอนศัพท์ และโครงสร้างใหม่ การสอนศัพท์สอนโดยครูออกเสียงคำศัพท์ให้นักเรียนฟัง และนักเรียนออกเสียงตาม จากนั้นสอนความหมายของคำศัพท์เหล่านั้น และการสอนโครงสร้างใหม่ สอนโดยครูยกตัวอย่างประโยคหลาย ๆ ประโยค ให้นักเรียนฝึกใช้ประโยคเหล่านั้น แล้วช่วยกันสรุปกฎเกณฑ์ เมื่อสอนคำศัพท์และโครงสร้างใหม่แล้วครูอ่านเนื้อเรื่องให้นักเรียนฟังหนึ่งครั้ง

ขั้นที่ 6 ขั้นปฏิบัติ ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องพร้อมทั้งชั้น และอ่านในใจแล้วให้ตอบคำถามตามลำพังหรือพร้อมกันทั้งชั้น จากนั้นให้ทำกิจกรรมตามจุดประสงค์ ซึ่งกิจกรรมที่ให้ทำนี้เป็นกิจกรรมที่ให้ นักเรียนทำตามลำดับ หรือพร้อมกันทั้งชั้น ได้แก่

1. ให้นักเรียนบอกใจความสำคัญของเนื้อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษง่าย ๆ และสั้น ๆ
2. ให้นักเรียนเรียงรูปภาพตามลำดับเหตุการณ์ของเนื้อเรื่อง
3. ให้นักเรียนบรรยายภาพเป็นภาษาอังกฤษง่าย ๆ
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโคลซเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยมีรายการคำที่จะใช้เติมลงในช่องว่างให้เลือก
5. ให้นักเรียนจับคู่ข้อความกับภาพ
6. ให้นักเรียนเรียงประโยคเป็นข้อความ หรือเนื้อเรื่องตามลำดับเหตุการณ์

ขั้นที่ 7 ให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยครูแจ้งผลการทำกิจกรรมให้นักเรียนทราบ ให้คำชมเชย แก่ใจและอภิปราย เป็นต้น

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการปฏิบัติ ครูวัดและประเมินผลว่ากิจกรรมที่นักเรียนทำบรรลุจุดประสงค์หรือไม่เพียงใด

ขั้นที่ 9 เสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยการสรุปทเรียนที่
 มาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ฝังแน่นขึ้น เช่น ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูกำหนดให้

2.1.2.2 นำแผนการสอนจากคู่มือครู ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาอังกฤษ
 นวน 3 คน ตรวจสอบข้อบกพร่อง และแก้ไขปรับปรุงโดยผู้วิจัยเสนอเกณฑ์ในการตรวจพิจารณา
 ังต่อไปนี้

1. ความชัดเจน และความถูกต้องของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
2. ความสอดคล้องของกิจกรรมและเนื้อหา
3. ความสอดคล้องของการประเมินผลและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.1.2.3 นำแผนการสอนที่แก้ไขข้อบกพร่องเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับผู้เรียน
 ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะนำไปใช้ในการวิจัย เพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหาและเวลา

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

2.2.1 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยกระทำตาม
 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.2.1.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษา
 ังกฤษจากหนังสือ Modern Language Testing A Handbook (Valette. 1977) หนังสือ
 ทศนวิธีสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษสำหรับวัดและประเมินผลการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ
 การสื่อสาร (อัจฉรา วงศ์โสธร. 2529)

2.2.1.2 ศึกษาเนื้อหาของบทเรียนจากหนังสือ แบบเรียน NEW ECW.
 BOOK I และศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษหลัก 6 (อ 012)

2.2.1.3 ศึกษาเนื้อหา สื่อ อุปกรณ์ ที่ได้รับจาก The CLE English
 .anguage Project ในการอบรม วิทยากรแกนนำและครูสอนภาษาอังกฤษแบบ CLE

2.2.1.4 สร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหา ในชุดการสอน
 ายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1 เนื้อหาและหน้าที่ในบทเรียน เป็นข้อสอบ
 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ฟัง การพูด สร้างโดย
 การดัดแปลงวิธีการพูดอย่างอิสระของ แวลเลท (Valette. 1977: 150-160) โดยจะทำ
 การทดสอบนักเรียน ทีละคน ระหว่างทำการทดสอบมีการบันทึกเทปเพื่อนำมาประกอบ
 การตรวจให้คะแนนอีกครั้ง จำนวน 15 ข้อ โดยกรรมการสอบ 3 คน

ฉบับที่ 2 เป็นการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษการอ่านแบบปรนัย 4
 ัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีลักษณะคำถามที่วัดความสามารถในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
 ของเรื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

ฉบับที่ 3 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การเขียนชนิดอัตนัย
 โดยให้นักเรียนเขียนเรียงความจากรูปภาพจำนวน 1 เรื่อง ความยาวประมาณ 10 ประโยค

2.2.1.5 กำหนดวิธีการให้คะแนน โดยถือเกณฑ์และการหาคุณภาพแบบทดสอบ ดังนี้

2.2.1.5.1 แบบทดสอบฉบับที่ 1 (แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การฟัง-พูด) กำหนดกรรมการให้คะแนน 2 คน รวมทั้งผู้วิจัยด้วยเป็น 3 คน ผู้ให้คะแนนเป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษที่มีประสบการณ์ทางการสอน คุณวุฒิ และอายุใกล้เคียงกัน และมีความเข้าใจในเกณฑ์การตรวจตรงกัน ตรวจให้คะแนนความสามารถในการฟัง การพูด ใช้แบบทดสอบปากเปล่า (Oral Test) ฉบับเดียวกัน โดยตรวจให้คะแนนจากการฟังเทป บันทึกเสียงและยึดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนโดยใช้มาตราส่วนซึ่งปรับมาจากเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบ FSI (The Foreign Service Institute Oral Interview) ของ ออลเลอร์ (Oller, 1979: 320-323) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

- กำหนดระดับความสามารถจากพฤติกรรม 5 อย่าง คือ สำเนียง ไวยากรณ์ คำศัพท์ ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา ความเข้าใจ โดยความสามารถแต่ละด้าน จะแบ่งออกเป็นข้อย่อย ๆ อีก 6 ระดับ 1 (poor) ถึงระดับ 6 (excellent)

- นำระดับความสามารถที่ได้ในตารางนำนักพฤติกรรมซึ่งแปลงเป็นคะแนน หาผลรวมทั้งหมดมีคะแนนเต็มเท่ากับ 90 คะแนน

เกณฑ์ในการให้คะแนนตามระดับความสามารถของพฤติกรรมในการพูด 5 ด้าน

ด้านสำเนียง (Accent)

- ระดับ 1 ออกเสียงในลักษณะที่ไม่สามารถเข้าใจได้
- 2 ผิดอย่างเด่นชัดบ่อยๆ ยากแก่การเข้าใจ ต้องย่ำบ่อยๆ
- 3 ออกสำเนียงต่างชาติต้องฟังอย่างตั้งใจ การออกเสียงผิดทำให้เข้าใจผิดบ่อยๆ มีข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ และคำศัพท์
- 4 มีรอยรอสำนเนียงต่างชาติ ออกเสียงผิดบางครั้งแต่ไม่ทำให้เข้าใจผิด
- 5 การออกเสียงผิดน้อยมาก แต่ยังไม่เหมือนเจ้าของภาษา
- 6 ออกเสียงเหมือนเจ้าของภาษา ไม่มีสำเนียงต่างประเทศ

ด้านไวยากรณ์ (Grammar)

- ระดับ 1 ใช้ไวยากรณ์ไม่ถูกต้อง ยกเว้นวลีที่เตรียมก่อนล่วงหน้า
- 2 พูดผิดมาก แสดงให้รู้ว่ามีความรู้ไวยากรณ์น้อยมาก ทำให้สื่อสารไม่ได้
- 3 พูดผิดบ่อยๆ ไม่รู้หลักไวยากรณ์สำคัญบางอย่างทำให้เข้าใจผิด
- 4 พูดผิดเป็นครั้งคราว ทำให้รู้ว่ามีความรู้ทางไวยากรณ์บางอย่าง แต่ไม่ถึงกับพูดแล้วไม่เข้าใจ
- 5 ผิดไวยากรณ์น้อยมาก
- 6 มีที่ผิดเพียง 1 หรือ 2 ครั้ง ตลอดการสัมภาษณ์

ด้านคำศัพท์ (Vocabulary)

- ระดับ 1 มีคำศัพท์ไม่เพียงพอสำหรับบทสนทนาง่าย ๆ
- 2 มีศัพท์ในวงจำกัดในเหตุการณ์ประจำวัน
- 3 ใช้คำศัพท์ไม่มากพอ และในวงที่จำกัด พูดขยายความและอธิบายไม่ได้
- 4 ใช้ศัพท์ได้เพียงพอที่จะอธิบายในความสนใจพิเศษ ไม่มีศัพท์เทคนิค
- 5 ใช้ศัพท์ได้อย่างกว้างขวางในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 6 ใช้คำศัพท์ถูกต้องและกว้างขวางเทียบเท่าเจ้าของภาษาที่มีการศึกษา

ด้านความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency)

- ระดับ 1 การพูดยังติดตะกุกตะกัก พูดเป็นประโยคไม่ได้ สนทนาไม่ได้
- 2 การพูดช้ามาก และไม่สม่ำเสมอ ยกเว้นประโยคที่พูดทุกวัน
- 3 ยังพูดได้ไม่สม่ำเสมอ พูดไม่จบประโยคก็มี
- 4 พูดแล้วหยุดบ้าง ความสม่ำเสมออาจเกิดจากการพูดใหม่ หรือมัวคิดหา
- ศัพท์
- 5 พูดได้ราบเรียบ ความเร็วและความสม่ำเสมอเท่านั้นที่ไม่เหมือนเจ้าของ
- ภาษา
- 6 พูดได้คล่องแคล่วเทียบได้กับเจ้าของภาษา

ด้านความเข้าใจ (Comprehension)

- ระดับ 1 เข้าใจได้เพียงเล็กน้อย แม้ในสถานการณ์ธรรมดาที่สุด
- 2 เข้าใจได้ช้าในคำพูดช้า ๆ ง่าย ๆ ยังต้องการย้าจึงจะเข้าใจ
- 3 เข้าใจเรื่องง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับตนเอง แต่ต้องระมัดระวังและต้องการการย้าใน
- บางครั้ง
- 4 เข้าใจคำพูดที่มีอัตราความเร็วปกติในเรื่องที่เกี่ยวกับตนเอง แต่ต้องย้าใน
- บางครั้ง
- 5 เข้าใจทุกอย่างในบทสนทนาธรรมดา ยกเว้นสำนวนหรือคำพูดที่เร็ว
- 6 เข้าใจทุกอย่างโดยปราศจากความยุ่งยาก และเทียบเท่าเจ้าของภาษาที่มี

การศึกษา

- กำหนดตารางแสดงเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความสามารถของ

พฤติกรรมในการฟัง การพูด 5 ด้าน (Oller. 1979: 320-323) ดังนี้

ตาราง 3 เกณฑ์การให้คะแนนระดับความสามารถพฤติกรรมในการพูด 5 ด้าน

ระดับความสามารถ พฤติกรรม	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5	ระดับ 6
ด้านสำเนียง	1	2	3	4	5	6
ด้านไวยากรณ์	5	10	15	20	25	30
ด้านคำศัพท์	4	8	12	16	20	24
ด้านความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา	2	4	6	8	10	12
ด้านความเข้าใจ	3	6	9	12	15	18
รวมทั้งหมด						90

- นำแบบทดสอบที่สร้างแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาอังกฤษจำนวน 3 ท่าน คือ ผศ.ดร. บัณฑิต พานทอง Mr. Brady Beaubien และ Mr. Stuart Thomason ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และลงความเห็นว่าย่อสอบแต่ละข้อสามารถวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้ (สมบูรณ์ ชิตพงศ์. 2527 : 129)

- +1 = แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้น
- 0 = ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้นหรือไม่
- 1 = แน่ใจว่าข้อสอบไม่วัดจุดประสงค์ข้อนั้น

บันทึกการพิจารณาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในแต่ละข้อ แล้วนำไปหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาหรือดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบวัดจุดประสงค์ โดยผู้วิจัยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ .5 ไว้จำนวน 20 ข้อ

- นำแบบทดสอบที่ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 95 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยตรวจและรวมคะแนนทุกข้อของแต่ละคนเข้าด้วยกัน แล้วนำมาเรียงลำดับคะแนนของผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดถึงต่ำสุดนำมาแบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิค 25 % แล้วนำคะแนนแต่ละข้อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมาทดสอบหาค่านัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ t-test คัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่า t ตั้งแต่ 2-87 – 8.56 รวมทั้งสิ้น 15 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับได้เท่ากับ 0.86

- นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 95 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของการจัดอันดับ ด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผู้ตรวจ 3 คน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของ เคนดัล (Kendall) คำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์ของคอนคอร์ดานซ์ (Coefficient of concordance = w) ได้เท่ากับ 0.83

2.2.1.5.2 การวิเคราะห์แบบทดสอบฉบับที่ 2 (แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทักษะการอ่าน) เป็นข้อสอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อโดยออกข้อสอบวัดความสามารถในการอ่านด้านต่างๆ คือ

1. การจับใจความสำคัญของเรื่อง
2. การแปลความหมาย
3. การขยายความ
4. การเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

- นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 3 ท่าน คือ อาจารย์ สุภาภักดิ์ ปริมาธิกุล Mr. Stuart Thomason และ Miss Larni Emiguel เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาว่าข้อสอบที่เขียนขึ้นนั้น สอดคล้องกับ เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดความคิดเห็นไว้ดังนี้

- +1 ข้อความมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0 ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1 ข้อความไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

บันทึกผลการพิจารณาถึงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในแต่ละข้อ แล้วนำไปหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์ โดยผู้วิจัยคัดเลือกข้อทดสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 จำนวน 32 ข้อ

- นำกระดาษที่ได้จากการทดลองมาตรวจให้คะแนนข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด ไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน เมื่อตรวจให้คะแนนแล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าความยากง่าย (Difficult) และหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้เทคนิค 27 % แล้วเปิดตารางสำเร็จของ จุงเตห์ ฟาน (Fan 1952 : 1-32) โดยจะคัดเลือกข้อคำถามที่ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.23 – 0.60 และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.39 – 0.80 และ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR - 20 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.79

2.2.1.5.3 แบบทดสอบฉบับที่ 3 (แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษการเขียน) เป็นแบบทดสอบการเขียนเรียงความ โดยให้นักเรียนเขียนเรียงความจากรูปภาพจำนวน 1 เรื่อง ความยาวประมาณ 10 ประโยค

- สร้างแบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การเขียนซึ่งเป็นแบบทดสอบการเขียนเรียงความ โดยจะวัดความสามารถทางการใช้ภาษาสำหรับการเขียน การลำดับความ แสดงความคิดเห็นได้ชัดเจน และสื่อความหมายได้ การใช้ภาษา ไวยากรณ์ ตัวสะกดถูกต้อง อีกทั้งความสมบูรณ์ของการเขียน แบบทดสอบเป็นภาพชุดที่กำหนดให้ความยาวไม่น้อยกว่า 10 ประโยค

- นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 3 ท่าน คือ ผศ.ดร. บังอร พานทอง Mr. Brady Beaubien และ Mr. Stuart Thomason เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ใช้สอนในการวิจัย รวมทั้งตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องเหมาะสมของภาษา ที่ใช้ในคำสั่งด้วย

- นำแบบทดสอบมาปรับแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 95 คน

- เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบการใช้ภาษา การเขียนยึดหลักการตรวจให้คะแนนของ เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช (1987 : 54) ซึ่งมีวิธีการให้คะแนนดังนี้

ตาราง 3 เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความ

เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนนเต็ม
1. การลำดับความ (Writing organizing)	5
2. ความคิด ใจความชัดเจน และสื่อความหมายได้ (Idea : Clear and Comprehensible)	5
3. การใช้ภาษา ไวยากรณ์ ตัวสะกดถูกต้อง (Correct Grammar and spelling)	5
4. ความสมบูรณ์ของการเขียนสามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (Comprehensible Writing)	5

เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเรียงความ 20 คะแนน มีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

1. การลำดับความ 5 คะแนน

1.1 ลำดับเนื้อเรื่องสอดคล้องกันตลอดเรื่อง

5 คะแนน

1.2 ลำดับเนื้อเรื่องสอดคล้องกันเป็นส่วนมาก	4 คะแนน
1.3 ลำดับเนื้อเรื่องสอดคล้องกันบ้าง	3 คะแนน
1.4 ลำดับเนื้อเรื่องสอดคล้องกันน้อย	2 คะแนน
1.5 ลำดับเนื้อเรื่องเกือบจะไม่สอดคล้องกัน	1 คะแนน
1.6 เนื้อเรื่องสับสน จับใจความไม่ได้	0 คะแนน
2. ความคิด : ใจความชัดเจน และสื่อความหมาย 5 คะแนน
2.1 มีมากกว่า 1 แนว ความคิดสื่อความหมายตลอดเรื่อง	5 คะแนน
2.2 มีมากกว่า 1 แนว ความคิดสื่อความหมายเป็นส่วนมาก	4 คะแนน
2.3 มีมากกว่า 1 แนว ความคิดสื่อความหมายชัดเจนบางส่วน	3 คะแนน
2.4 มีแนวความคิดสื่อความหมายชัดเจนบางส่วน	2 คะแนน
2.5 มีแนวความคิดไม่สื่อความหมาย	1 คะแนน
2.6 ไม่มีแนวความคิด และไม่สื่อความหมาย	0 คะแนน
3. การใช้ภาษาเขียน การสะกดคำ 5 คะแนน
3.1 สื่อความหมายชัดเจน สะกดคำผิดไม่เกิน 3 คำ	5 คะแนน
3.2 สื่อความหมายชัดเจน สะกดคำผิดไม่เกิน 5 คำ	4 คะแนน
3.3 สื่อความหมายชัดเจน สะกดคำผิดไม่เกิน 7 คำ	3 คะแนน
3.4 สื่อความหมายชัดเจน สะกดคำผิดไม่เกิน 8 คำ	2 คะแนน
3.5 สื่อความหมายชัดเจน สะกดคำผิดไม่เกิน 10 คำ	1 คะแนน
3.6 สื่อความหมายชัดเจน สะกดคำผิดเกิน 10 คำ	0 คะแนน
4. ความสมบูรณ์จากการเขียนภาพ 5 คะแนน
4.1 ภาพสัมพันธ์กันมากกว่า 1 อย่าง สื่อความหมายชัดเจนครบถ้วน	5 คะแนน
4.2 ภาพสัมพันธ์กันมากกว่า 1 อย่าง สื่อความหมายชัดเจนมาก	4 คะแนน
4.3 ภาพสัมพันธ์กันมากกว่า 1 อย่าง สื่อความหมายชัดเจน	3 คะแนน
4.4 ภาพสัมพันธ์กันมากกว่า 1 อย่าง สื่อความหมายชัดเจนบ้าง	2 คะแนน
4.5 ภาพไม่สัมพันธ์กัน สื่อความหมายชัดเจนบางส่วน	1 คะแนน
4.6 ภาพไม่สัมพันธ์กัน ไม่สามารถสื่อความหมายได้	0 คะแนน
- กำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจแบบทดสอบ การเขียนเรียงความของนักเรียน

ดังนี้

1. มีวุฒิอย่างต่ำปริญญาตรี

2. มีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาอังกฤษอย่างน้อย 10 ปี

- หาค่าความเชื่อมั่นของการจัดอันดับ ด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผู้ตรวจ

3 คนรวมทั้งผู้วิจัย คือ อาจารย์ สุภาภักดิ์ ปรมาธิกุล และ อาจารย์ ภัทสร ผิวขาว ของแบบทดสอบด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการเขียน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของ

เค็นดัล (Kendall) คำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์ของ คอนคอร์ดแนนซ์ (Coefficient of concordance = w) ได้เท่ากับ 0.90

2.3 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

2.3.1 การสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยมีลำดับการสร้างดังนี้

2.3.1.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) จากหนังสือเทคนิคการวิจัยทางการศึกษาของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538 : 183-186) และหนังสือวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538 : 106-108)

2.3.1.2 สร้างข้อความที่แสดงลักษณะของเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้ชุดการสอน Minicourse แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) นำข้อความที่สร้างให้ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขด้านการใช้ภาษาให้เข้าใจง่ายขึ้น จำนวน 46 ข้อ

2.3.1.3 กำหนดน้ำหนักในการตอบตัวเลือกต่างๆ แต่ละข้อความตามเกณฑ์ดังนี้

- ข้อความเป็นทางบวก (Positive) ให้คะแนนดังนี้

1) เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 4 คะแนน
2) เห็นด้วย	ให้คะแนน 3 คะแนน
3) ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน 2 คะแนน
4) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 1 คะแนน

- ข้อความเป็นทางลบ (Negative) ให้คะแนนดังนี้

1) เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 1 คะแนน
2) เห็นด้วย	ให้คะแนน 2 คะแนน
3) ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน 3 คะแนน
4) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 4 คะแนน

2.3.1.4 นำแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ที่สร้างแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษจำนวน 3 ท่าน คือ รศ. ชูศรี วงศ์รัตนะ ผศ.ดร. บังอร พานทอง และ ผศ. ระวีวรรณ พันธุ์พานิช ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของการใช้ภาษา และลักษณะของข้อความทางบวกและทางลบ ตลอดจนดูว่าคำถามนั้นวัด เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษหรือไม่ โดยคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไว้จำนวน 35 ข้อ

2.3.1.5 นำแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษไปหาคุณภาพโดยนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) แขวงคลองเตย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 95 คน

2.3.1.6 นำผลการตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามมาหาค่าอำนาจจำแนกของข้อความเป็นรายข้อ โดยตรวจและรวบรวมคะแนนทุกข้อของแต่ละคนเข้าด้วยกัน แล้วนำมาเรียงลำดับคะแนนของผู้ที่ตอบได้คะแนนสูงสุดถึงต่ำสุด นำมาแบ่งเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิค 25 % แล้วนำคะแนนแต่ละข้อของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำมาทดสอบหาค่านัยสำคัญ โดยใช้ t-test คัดเลือกแบบสอบถามข้อที่มีค่า t ระหว่าง 3.41 – 10.00 จำนวน 20 ข้อ

2.3.1.7 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบแผนการทดลอง

แบบแผนการทดลองสำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 :216-217) ซึ่งมีรูปแบบดังตารางที่ 3

ตาราง 4 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T_1	X	T_2
CR	T_1	~ X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้

ER	แทน	กลุ่มทดลอง
CR	แทน	กลุ่มควบคุม
T_1	แทน	การสอบก่อนที่จะจัดกระทำการทดลอง
T_2	แทน	การสอบหลังที่จะจัดกระทำการทดลอง
X	แทน	การสอนของกลุ่มทดลอง
~ X	แทน	การสอนของกลุ่มควบคุม

3.2 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

3.2.1 ทำการทดสอบก่อนเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถ การใช้ภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามวัดเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษ

3.2.2 ดำเนินการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้เนื้อหาและระยะเวลาเท่ากัน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้ง 2 กลุ่ม

3.2.3 ทำการสอบหลังจากการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามวัดเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษ

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู โดยใช้ t-test แบบ Independent

4.2 เปรียบเทียบเจตคติในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู โดยใช้ t-test แบบ Independent

4.3 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอน Minicourse แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent

4.4 เปรียบเทียบเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอน Minicourse แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent

การวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าสถิติพื้นฐาน

- คะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

- หาค่าความแปรปรวนของคะแนน โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 63)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$N-1$ แทน ค่าของขั้นแห่งความเป็นอิสระ

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

- หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนิตพงษ์ 2526 : 88-91)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

R แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

- หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การฟัง-การพูด และแบบสอบถามวัดเจตคติ โดยใช้ t-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 185) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือ

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

- หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 27 % ในการวิเคราะห์ข้อสอบของ จุง เตห์ ฟาน (Fan. 1952 : 1-32)

- หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทักษะการอ่าน โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 168-169) คือ

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	p	แทน	สัดส่วนของการตอบถูกในแต่ละข้อ
			$= \frac{\text{จำนวนคนตอบถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	แทน	สัดส่วนของการตอบผิดในแต่ละข้อ $q = 1-p$

- หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเจตคติในการเรียน โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟา (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมจากเครื่องมือทั้งฉบับ

- หาค่าความเชื่อมั่นของการจัดอันดับของแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การฟัง-พูด และการเขียน โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของ เคนดัล (Kendall) โดยคำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์ของ คอนคอร์ดแนนซ์ (Coefficient of concordance = w) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 176) จากสูตร

$$= \frac{12S}{K^2(n^3 - n)}$$

เมื่อ	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของการจัดอันดับ
S	แทน	ผลรวมทั้งหมดของอันดับคะแนนของคนแต่ละคนที่เบี่ยงเบนออกจากคะแนนอันดับเฉลี่ย
K	แทน	จำนวนผู้จัดอันดับ
n	แทน	จำนวนคนที่ถูกจัดอันดับ

สถิติทดสอบสมมติฐาน

- เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Independent ในรูป Difference Score (Scott and Werthimer, 1962 : 262-264) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{S_{(MD_1 - MD_2)}}$$

$$S_{(MD_1 - MD_2)} = \sqrt{\frac{S_D^2}{n_1} + \frac{S_D^2}{n_2}}$$

$$S_D^2 = \frac{\sum (D_1 - MD_1)^2 + \sum (D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติ ของการแจกแจงแบบ t
	MD_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของการทดสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง
	MD_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของการทดสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม
	S_D^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
	n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มทดลอง
	n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มควบคุม

- เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษ ที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนและหลังการเรียนภายในกลุ่มเดียวกัน โดยวิธีการทางสถิติ t-test แบบ dependent (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 :78) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคล ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับหลังการเรียน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมยกกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคล ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียนกับหลังการเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง
$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง
MD	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลต่างระหว่างการทดสอบ หลังการทดลองกับก่อนการทดลอง
D	แทน	คะแนนผลต่างระหว่างการทดสอบหลังการทดลอง กับก่อนการทดลอง
S_D	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ D
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาแจกแจงแบบ t
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู
3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง

4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง

5. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง

6. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับ การสอนตามคู่มือครู

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นแบบทดสอบ 3 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟัง – พูดภาษาอังกฤษ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษ ซึ่งได้ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มาคำนวณเพื่อเปรียบเทียบ โดยใช้ t - test แบบ Independent ปรากฏผลในตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบความสามารถความสามารถด้านการฟัง – พูด การอ่าน และการเขียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ	N	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	MD	S_D	t
การฟัง-พูด						
กลุ่มทดลอง	48	10.69	12.56	1.88	1.61	2.99**
กลุ่มควบคุม	47	11.94	12.94	1.00	1.22	
การอ่าน						
กลุ่มทดลอง	48	12.02	14.15	2.13	1.43	3.04**
กลุ่มควบคุม	47	12.06	12.66	.60	2.65	
การเขียน						
กลุ่มทดลอง	48	9.48	11.19	1.85	1.71	2.19**
กลุ่มควบคุม	47	11.17	12.64	1.46	1.47	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู

เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้นำคะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งได้ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มาคำนวณเพื่อเปรียบเทียบ โดยใช้ t -test แบบ Independent ปรากฏผลในตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ	N	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	MD	S_D	t
กลุ่มทดลอง	48	58.33	62.65	4.31	6.71	1.34**
กลุ่มควบคุม	47	59.23	61.70	2.47	4.57	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นแบบทดสอบ 3 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟัง – พูดภาษาอังกฤษ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบวัดความสามารถ ด้านการเขียนภาษาอังกฤษ ซึ่งได้ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มาคำนวณเพื่อเปรียบเทียบ โดยใช้ $t - test$ แบบ Dependent ปรากฏผลในตาราง 7 ดังนี้

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบความสามารถความสามารถด้านการฟัง – พูด การอ่าน และการเขียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ	N	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	MD	t
กลุ่มทดลอง	48				
การฟัง - พูด		10.69	12.56	1.88	5.17**
การอ่าน		12.02	14.15	2.13	8.09**
การเขียน		9.48	11.19	1.71	5.52**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง

เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้นำคะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งได้ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มาคำนวณเพื่อเปรียบเทียบ โดยใช้ t - test แบบ Dependent ปรากฏผลในตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ	N	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	MD	t
กลุ่มทดลอง	48	58.33	62.65	4.31	4.45**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

5. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้นำคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นแบบทดสอบ 3 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟัง – พูด ภาษาอังกฤษ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษ ซึ่งได้ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มาคำนวณเพื่อเปรียบเทียบ โดยใช้ t – test แบบ Dependent ปรากฏผลในตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบความสามารถความสามารถด้านการฟัง – พูด การอ่าน และการเขียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ	N	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	MD	t
กลุ่มควบคุม	47				
การฟัง - พูด		11.94	12.94	1.00	5.64**
การอ่าน		12.07	12.66	.60	1.54**
การเขียน		11.17	12.64	1.47	4.88**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

6. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง

เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้นำคะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งได้ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง มาคำนวณเพื่อเปรียบเทียบ โดยใช้ t - test แบบ Dependent ปรากฏผลในตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ	N	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	MD	t
กลุ่มควบคุม	47	59.23	61.70	2.47	3.70**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู
3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง
4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง
5. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง
6. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

4. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

5. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกัน

6. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

วิธีการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) แขวงคลองเตย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ที่เรียนรายวิชา ภาษาอังกฤษหลัก 6 (อ 012) จำนวน 6 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 287 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) แขวงคลองเตย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ที่เรียนรายวิชา ภาษาอังกฤษหลัก 6 (อ 012) จำนวน 95 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการสอนรายวิชาอังกฤษหลัก 6 (อ 012) โดยแบ่งออกเป็น

2.1.1 แผนการสอนของกลุ่มทดลองใช้การสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) จำนวน 21 คาบ คาบละ 45 นาที ซึ่งแผนการสอนนี้ได้ผ่านการตรวจแก้ไข และการปรับปรุงมาแล้ว

2.1.2 แผนการสอนของกลุ่มควบคุม ใช้การสอนตามคู่มือครู จำนวน 21 คาบ คาบละ 45 นาที ซึ่งแผนการสอนนี้ได้ผ่านการตรวจแก้ไข และการปรับปรุงมาแล้ว

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นแบบทดสอบ 3 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การฟัง - การพูด เป็นข้อคำถามภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชีวิตประจำวันและส่วนตัว จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์ โดยนักเรียนฟังคำถามภาษาอังกฤษจากครู แล้วบันทึกการโต้ตอบลงในเทปบันทึกเสียง โดยแบบทดสอบนี้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยคัดเลือกข้อที่ได้ค่า t ตั้งแต่ 2.87 – 8.56 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับได้เท่ากับ .86 และหาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจ 3 คน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของคอนคอร์ดานซ์ (Coefficient of concordance = W) เท่ากับ .83

ฉบับที่ 2 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การอ่าน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีลักษณะคำถามที่วัดความสามารถในการอ่านเพื่อ การจับใจความสำคัญของเรื่อง การแปลความหมาย การขยายความ และการเรียงลำดับ เหตุการณ์ของเรื่อง คะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยแบบทดสอบนี้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ มีค่าความยากง่ายระหว่าง .39 - .80 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .23 - .60 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .79

ฉบับที่ 3 เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การเขียน ชนิดอัตนัย โดยให้นักเรียนเขียนเรียงความจากรูปภาพจำนวน 1 เรื่อง ความยาวประมาณ 10 ประโยค วัดความสามารถทางการใช้ภาษาสำหรับการเขียน การลำดับ แสดงความคิดเห็น ได้ชัดเจน และสื่อความหมายได้ การใช้ภาษา ไวยากรณ์ ตัวสะกดถูกต้อง อีกทั้งความ สมบูรณ์ของการเขียน คะแนนเต็ม 20 คะแนน ซึ่งแบบทดสอบนี้ผ่านการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ใช้สอนในการวิจัย รวมทั้งตรวจ ความชัดเจน และความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในคำสั่งแล้ว และ หาค่าความเชื่อมั่น ของการจัดอันดับ ด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผู้ตรวจ 3 คน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของ คอนคอร์ดานซ์ (Coefficient of concordance = W) ได้เท่ากับ .90

2.3 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ จะสอบถามในด้าน ความรู้สึกที่มีใจจดจ่อ อยากรู้ อยากเห็น และอยากเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนภาษาอังกฤษ ด้วยความเอาใจใส่ กระตือรือร้น มานะพยายามอย่างเต็มที่และตั้งใจของนักเรียน หรือ การกระทำที่ตรงกับนักเรียนมากที่สุด จำนวน 20 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ใช้สอนในการวิจัย โดยมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 3.41 – 10.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90

3. วิธีดำเนินการทดลอง

3.1 ทำการทดสอบก่อนเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วย แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน ภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว

3.2 ดำเนินการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้เนื้อหาและระยะเวลาเท่ากัน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1 กลุ่มทดลอง ทำการสอนตามแผนการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1)

3.2.2 กลุ่มควบคุม ทำการสอนตามแผนการสอนตามคู่มือครู

3.3 ทำการสอบหลังการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพแล้ว ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียน

3.4 ตรวจให้คะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ แล้วนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรม SPSS 10.0 for Windows

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำคะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ 3 ฉบับ คือ

- 1) แบบทดสอบวัดความสามารถในด้านการฟัง-การพูด จำนวน 15 ข้อ คะแนนเต็ม 1,350 คะแนน แล้วเทียบบัญญัติไตรยางค์ให้เป็นคะแนนเต็ม 20 คะแนน
- 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในด้านการอ่านภาษาอังกฤษ จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน
- 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในด้านการเขียนภาษาอังกฤษ คะแนนเต็ม 20 คะแนน

และผู้วิจัยจะนำคะแนนของแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างการสอบหลังการทดลองกับการสอบก่อนการทดลอง มาวิเคราะห์สถิติ ดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู โดยใช้ t – test แบบ Independent
2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู โดยใช้ t – test แบบ Independent

3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ $t - test$ แบบ Dependent

4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ $t - test$ แบบ Dependent

5. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ $t - test$ แบบ Dependent

6. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ $t - test$ แบบ Dependent

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอน กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

4. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

5. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

6. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และ เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู จากผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลตามลำดับของจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู ซึ่งปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยนักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม ทั้งนี้เนื่องมาจากประเด็นสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของการสอนโดยชุดการสอน รายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ของกลุ่มทดลองมีขั้นตอนที่ เน้นการเข้าใจความหมายของผู้เรียนไปสู่การพัฒนาองค์ประกอบย่อยทางภาษา อันเป็น หลักการพัฒนาภาษาโดยธรรมชาติ โดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) มาเป็นสื่อในการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่ ผู้สอนได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างมีแบบแผน จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมีเจตคติที่ดี ต่อการเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 ที่ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการฟัง จากการที่ครูแนะนำวัสดุต่างๆที่จะใช้ เกี่ยวกับเรื่อง โดยครูนำวัสดุแต่ละชิ้นออกมาแสดงให้นักเรียนดู และพูดซ้ำๆกัน 2 – 3 ครั้ง ทำอย่างนี้จนกว่าจะหมดวัสดุที่จะแสดง ต่อจากนั้น ครูสาธิตวิธีการทำสิ่งต่างๆที่ละขั้นตอน อย่างช้าๆ และชัดเจน จากขั้นตอนที่ 1 นี้ จะต่อเนื่องมายังขั้นตอนที่ 2 โดยให้นักเรียนลองเล่า วิธีการทำสิ่งต่างๆที่ครูสอนไป และลองลำดับเรื่องราวครุทำอย่างไรบ้าง จากนั้นให้นักเรียนลอง พูดย้ำตามครูถึงขั้นตอนในการทำสิ่งต่างๆอย่างช้าๆ แต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน หลังจากนั้นครู จะให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม พร้อมทั้งแจกวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ให้ครบทุกกลุ่ม (ในส่วนนี้นักเรียนได้ นำเอาวัสดุอุปกรณ์มาเองทุกกลุ่ม ทำให้สะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น) และให้ ทุกคนทดลองปฏิบัติจริง เมื่อถึงขั้นตอนที่ 3 การเขียนเรื่องร่วมกัน ครูให้นักเรียนช่วยกันลำดับ ขั้นตอน วิธีการทำสิ่งนั้นอีกครั้ง และเริ่มตกลงเขียนเรื่องเกี่ยวกับวิธีการทำสิ่งนั้นๆ เป็นขั้นๆ หรือเป็นข้อๆก็ได้ นักเรียนจะถ่ายทอดภาษาพูดออกมาเป็นภาษาเขียนตามความต้องการสื่อ ความหมายของตนเอง นักเรียนเข้าใจระบบของตัวอักษร สามารถจำคำและรูปประโยคที่ตน ต้องการสื่อความหมายได้อย่างแม่นยำ สนุกสนานกับการใช้จินตนาการ การวาดภาพประกอบ เรื่อง และการอ่านเรื่องที่เขียนไว้เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นทราบ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนครูได้

กระตุ้นให้นักเรียนช่วยกันตอบ และออกมาวาดภาพ แล้วแต่ความสามารถของแต่ละคน โดยมีคะแนนให้ ทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน ในขั้นตอนที่ 4 การทำหนังสือเล่มใหญ่ นักเรียนร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำหนังสือเล่มใหญ่ โดยแบ่งหน้าที่กันทำงานตามกำลังความสามารถของแต่ละคน นักเรียนได้ฝึกย้ำ ช้า ทวน ตัวอักษรต่างๆที่ตนเองได้ฟัง พูด อ่าน และเขียนมาในขั้นตอนที่ 1 ถึง 3 โดยแสดงออกมาเป็นผลงานประจำกลุ่ม และได้ช่วยกันอ่านเรื่องภายในกลุ่ม ในขั้นตอนที่ 5 นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมทางภาษาโดยผ่านการเล่นเกม นักเรียนมีความสนุกสนาน และจำคำต่างๆได้อย่างแม่นยำ ตลอดจนสามารถทำกิจกรรมทางภาษาในแต่ละจุดประสงค์ได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทักษะภาษาในส่วนย่อยไปตามลำดับอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมควร เกตุทอง (2533) รัชนิภา ทองสุทธิ (2533) รัตนา ถวิลวงษ์ (2534) พรพิมล ประสงค์พร (2535) นวลจันทร์ แซ่เท้น (2538) ที่ได้ทำการศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในแต่ละด้าน ซึ่งกลุ่มทดลองใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานวิจัยของ ศุภลักษณ์ สัตยวณิช (2538) ที่ได้ศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) ซึ่งปรากฏว่านักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนกระบวนการเรียนการสอน 9 ขั้นตอนของการสอนตามคู่มือครูของกลุ่มควบคุมนั้น เน้นความเข้าใจกฎเกณฑ์ภาษามากกว่าความสามารถในการใช้ภาษา นักเรียนเรียนรู้ภาษาเป็นส่วนๆ เช่น ศัพท์ โครงสร้างประโยค ก่อนที่จะมาถึงความเข้าใจของเนื้อหาบริบทที่นักเรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะทางภาษาจากที่ครูกำหนดให้ กระบวนการเรียนการสอนจึงไม่ต่อเนื่องกัน นักเรียนต้องคอยระวังข้อผิดพลาดทางภาษาเกี่ยวกับศัพท์ การใช้คำ และไวยากรณ์ที่ครูเน้นย้ำอยู่ตลอดเวลา ทำให้การใช้ภาษาเป็นไปตามแบบแผนที่ครูกำหนดให้ เป็นส่วนใหญ่ นักเรียนมีโอกาสในการฝึกกระบวนการทางความคิด หรือตามจินตนาการ ความสร้างสรรค์ และความต้องการของตนเองน้อย นักเรียนเกิดความไม่มั่นใจในการใช้ภาษา ทำให้ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว

1.2 ด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลของการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ของกลุ่มทดลองนั้น สามารถวัดและประเมินผลที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการเรียนการสอนได้ในทุกขั้นตอน เช่น ในขั้นตอนที่ 1 หลังจากที่นักเรียนได้ฟังถึงวัสดุอุปกรณ์และวิธีการทำจนครบขั้นตอนจากครูแล้ว นักเรียนจะได้อธิบายความสามารถของตนเอง โดยการเล่าถึงอุปกรณ์และวิธีการทำจนครบขั้นตอน ซึ่งจะทำให้ นักเรียนทราบแนวทางการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาข้อบกพร่องของตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ช่วยแก้ไข ในขั้นตอนที่ 2 ครูสามารถประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมด้านการสื่อสาร การออกเสียงคำต่างๆ โดยออกมาในรูปการแสดงบทบาทสมมติ และการวาดภาพประกอบเรื่อง

การออกเสียงคำต่างๆ ในขั้นตอนที่ 3 มีการประเมินผลจากการสังเกตการบอกลำดับก่อนหลังของเรื่อง การอ่านออกเสียงคำ และประโยคต่างๆ และการจำคำในประโยค ขั้นตอนที่ 4 มีการประเมินผลโดยสังเกตจากความร่วมมือของนักเรียน และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานกลุ่มแบบประชาธิปไตย ขั้นตอนที่ 5 มีการประเมินผลโดยสังเกตความถูกต้องในการทำกิจกรรมทางภาษาในแต่ละจุดประสงค์ ซึ่งจะทำให้ทราบว่า นักเรียนคนใดยังต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด

ส่วนการวัดผล ประเมินผลการสอน 9 ขั้นตอนของการสอนตามคู่มือครูของกลุ่มควบคุมนั้น มีการวัดผลและประเมินผลเป็นช่วงๆ ส่วนใหญ่จะเน้นการทำแบบฝึกหัดจากบทเรียนที่เรียนไป นักเรียนจะมีความวิตกกังวล และขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาเพื่อให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ที่มีกระบวนการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่ต่อเนื่อง ตลอดจนการวัดผลประเมินผลในทุกขั้นตอน จึงส่งผลให้นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครูซึ่งปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยนักเรียนในกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม ทั้งนี้เนื่องมาจากประเด็นสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันในด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 กิจกรรมและบรรยากาศการเรียนการสอน

นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความสามารถและมีส่วนร่วมต่อการเรียนการสอน ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และการผลิตผลงานตามความถนัดของตนเอง การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นไปด้วยความสนุกสนาน น่าสนใจ และสนใจให้เรียนรู้ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 และ 2 นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงโดยการปฏิบัติจากของจริง ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีความแปลกใหม่ ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถแสดงความสามารถของตนเองในการทำกิจกรรมต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้จากการปฏิบัติจริง และภูมิใจในผลงานของตนเอง ซึ่งส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และเมื่อเข้าสู่ขั้นตอนที่ 3 นักเรียนแต่ละกลุ่มจะกระตือรือร้นในการช่วยกันคิดคำและประโยคของตนเอง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของเสียงส่วนใหญ่ เป็นการระดมพลังความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ในขั้นตอนที่ 4 พบว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มพยายามที่จะแข่งขัน โดยจัดทำหนังสือเล่มใหญ่ที่มีคุณภาพ การตกแต่งหนังสือเล่มใหญ่ที่มีลักษณะโดดเด่น

สวยงามตามจินตนาการที่แตกต่างกันตามความสามารถของแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนที่ 5 ซึ่งเป็นการฝึกกิจกรรมทางภาษา โดยผ่านการเล่นเกม พบว่า นักเรียนมีความสนุกสนานเพลิดเพลินกับเกมทางภาษาที่มีความหลากหลายตามจุดประสงค์ของแต่ละเกม โดยนักเรียนได้รับความรู้ การฝึกทักษะทางภาษาโดยไม่รู้ตัว

ส่วนนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือนี้ กิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นการเน้นย้ำความรู้เดิมด้านไวยากรณ์ ต้องเรียนรู้องค์ประกอบย่อยทางภาษา เมื่อครูให้อ่านเนื้อเรื่องตามครูพร้อมพิจารณาถึงองค์ประกอบทางภาษา นักเรียนจึงเกิดความรู้สึกว่าเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องยาก จะต้องจับใจความสำคัญของประโยคตามกฎเกณฑ์ทางภาษา เกิดความเบื่อหน่ายต่อการที่จะเข้าใจความหมายของเนื้อเรื่อง

2.2 สื่อและเนื้อหาที่นำมาสอน

นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) นั้น ผู้วิจัยได้เลือกเรื่องที่แตกต่างกัน โดยแบ่งออกเป็น 3 เรื่อง ได้แก่ 1. How to make ham sandwiches 2. How to make a chocolate drink และ 3. How to make a car jigsaw puzzle จากการสังเกตและการสอบถาม พบว่านักเรียนเกิดความสนุกสนาน และเป็นเรื่องที่นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะทำ เนื่องจากเป็นเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของนักเรียน โดยเฉพาะการใช้สื่อที่เกี่ยวข้องกับอาหารและเครื่องดื่ม เมื่อเสร็จขั้นตอนที่ 2 นักเรียนพอใจกับสิ่งที่ตนเองทำ ส่วนการใช้สื่อที่เกี่ยวข้องกับสิ่งประดิษฐ์ นักเรียนได้แสดงความสามารถในการสร้างผลงานของตนเอง และของกลุ่มตามจินตนาการที่ต่างกัน ทำให้เกิดความภูมิใจในผลงานของตนเองและของกลุ่ม ซึ่งส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

ส่วนนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือนี้ สื่อที่นำมาใช้ส่วนใหญ่จะได้แก่ บัตรคำ หรือแถบประโยคเพื่อกระตุ้นความรู้เดิมด้านไวยากรณ์ ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และไม่คอยสนใจในการเรียน เนื่องจากไม่มีสิ่งเร้าความสนใจในการเรียนที่ดีพอ

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) เกิดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากประเด็นสำคัญในการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 กระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนได้เห็นและปฏิบัติจริง ใช้อุปกรณ์ของจริง นักเรียนได้ใช้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติ มีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน เกิดความสามัคคีกัน ฝึกความมีน้ำใจ

รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และขั้นตอนในการสอนก็เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีลำดับขั้นที่ชัดเจน และเข้าใจง่าย ส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีในการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น

3.2 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยพยายามให้นักเรียนได้ใช้ประสบการณ์เดิม ในการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง โดยเนื้อเรื่องที่เลือกเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน มีการใช้กลวิธีเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจและความพยายามในการเรียนรู้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากประเด็นสำคัญในการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.1 เนื่องจากชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) เป็นการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ มีความสนุกสนานเพลิดเพลินในทุกขั้นตอน นักเรียนได้เปลี่ยนบรรยากาศการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากเดิม ประกอบกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเป็นระบบ มีระเบียบแบบแผน และขั้นตอนที่แน่นอน

4.2 เนื้อหาที่ใช้สอนคือ 1. How to make ham sandwiches 2. How to make a chocolate drink และ 3. How to make a car jigsaw puzzle เป็นเนื้อหาที่มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน เป็นเนื้อหาที่นักเรียนมีประสบการณ์เดิมในการทำความเข้าใจความหมายของเรื่องได้โดยง่าย ประกอบกับนักเรียนได้ปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องได้เป็นอย่างดี เพราะการเรียนรู้ที่ดีเกิดจากการปฏิบัติจริง

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

5. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจาก ถึงกระบวนการเรียนการสอนจะไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเท่าที่ควร แต่เนื่องจากผู้เรียนมีความตั้งใจ เอาใจใส่และมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบต่อการงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี จึงทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้มากขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

6. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ การสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีความพยายามมุ่งมั่นที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมายให้ตรงตามเวลาที่กำหนด

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนดังนี้

1.1 การสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ครูผู้สอนจะต้องดำเนินการสอนตามขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ ต้องมีความอดทนในการฝึกฝนนักเรียน โดยไม่มีการข้ามขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนได้จับทเรียนดังกล่าวได้เกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ที่มุ่งหวัง

1.2 การเลือกเนื้อหาในการนำมาสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ควรจะเลือกเนื้อหาที่ตรงตามความต้องการของนักเรียน ดังนั้นครูผู้สอนควรทำการสำรวจประเภทของเรื่องชนิดวิธีการที่นักเรียนต้องการศึกษา พร้อมทั้งผ่านการทดลองใช้ เพื่อทำการพัฒนา ปรับปรุงให้ชุดการสอนมีคุณภาพ

1.3 ในการดำเนินการเรียนการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) นั้น ครูผู้สอนจะต้องควบคุมชั้นเรียนให้นักเรียนสนใจในการเรียน และเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ต่อการเรียน

1.4 ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้นำชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ไปใช้สอนตามความเหมาะสม เพราะเป็นการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ มีความสนุกสนาน ส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน

1.5 ในขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 4 ที่นักเรียนต้องใช้อุปกรณ์ในการปฏิบัติผลงานของตนเอง ครูควรสังเกตสภาพของนักเรียนว่ามีความพร้อมมากน้อยเพียงใด ถ้านักเรียนมีความพร้อม ครูสามารถมอบหมายให้นักเรียนนำอุปกรณ์มาเองได้ซึ่งจะทำให้การจัด

กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างดี ไม่เสียเวลากับการจัดและแจกอุปกรณ์สำหรับครูผู้สอน

1.6 สำหรับการสอนในโรงเรียนตามท้องถิ่น ควรเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น และนักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบในการดำรงชีวิตประจำวันได้ เช่น วิธีการเพาะปลูก วิธีการทำผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาค้นคว้าโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) กับตัวแปรอื่น เช่น ความรับผิดชอบ ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

2.2 ควรมีการขยายผลการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) ในรายวิชาอื่นๆ เช่น ภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส เพื่อตอบสนองความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากผู้วิจัยพบว่าการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) สามารถหาสื่อได้ง่าย บรรยากาศในการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน นักเรียนและครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน กระบวนการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และในส่วนของผลการประเมินผลนั้นสามารถประเมินผลตามสภาพจริงของนักเรียนได้ในทุกขั้นตอน

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2539). *หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539*.
กรุงเทพฯ. กระทรวงฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. (2541). *กรอบหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2541*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมสามัญศึกษา. (ม.ป.ป.). *แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมระยะที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544*. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (ม.ป.ป.). *การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเลือกในหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533*. หน้า 1. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.
- ชูชีพ อ่อนโลกสูง. (2518). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. (2520) *การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นวลจันทร์ แซ่แต้. (2538) *การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและความรับผิดชอบในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่พัฒนาด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู*. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนเา.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2526). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ : กองบริการ วิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). *ทัศนคติต่อการวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2526) *ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- ปราณี รามสูตร. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญกิจ.

- ปัญญา สมจิตต์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ และเจตคติของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการสอนด้วยวิธีการ SSR และวิธีการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนเา.
- พรพมิล ประสงคฺพร. (2535). การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสพการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 2) ซึ่งใช้และไม่ใช้กิจกรรมการทดสอบเชิงปฏิบัติการกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนเา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- รัชนิภา ทองสุทธิ. (2533). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษ และความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสพการณ์ภาษา กับวิธีการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนเา.
- รัตนา ถวิลวงษ์. (2534). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษ และบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสพการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนเา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2528). เทคนิคทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2531). หลักการวิธีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร.
- _____. (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- _____. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- วนิดา ศิริมาลา. (2528). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือภาษาไทย กรมวิชาการ. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- วนิดา เพ็ญกิ่งกาญจน์. (2528). รายงานการวิจัยเรื่องศึกษาสภาพปัญหาการสอนทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของอาจารย์ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดภาคเหนือ ม.ป.พ.
- วิชาการ, กรม. (2538). ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2538. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2540. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงฯ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). พลังการเรียนรู้ในกระบวนการทัศน์ใหม่. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศุภลักษณ์ สัตยวณิช. (2537). การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์สแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 1) กับการสอนตามคู่มือครู. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2532). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมควร เกตุทอง. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน การเขียน การระลึกสิ่งที่อ่านได้ในวิชาภาษาอังกฤษ และทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา และการสอนตามคู่มือครู. ปริญญาโท กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.
- สมบูรณ์ ชิตพงษ์. (2527). "การประเมินคุณภาพของเครื่องมือวิจัย". เอกสารประกอบวิชาการวิจัย 521 : วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุดใจ เหล่าสุนทร. (2510). "การศึกษาเพื่ออาชีพในโรงเรียนมัธยม," เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

- สุภาพ บุตรสีหัต. (2529). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษ และ
ทัศนคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนการอ่าน
ด้วยการใช้ TLS, SQ3R และวิธีการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การ
มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรัตน์ ยุทธเสรี. (2527). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์ส (Minicourses) กับการสอนตาม
คู่มือการสอนภาษาอังกฤษ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ จันทร์ลอย. (2527). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความเข้าใจในการอ่าน สมรรถ
ภาพการอ่านเร็ว และเจตคติการเรียนการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 4 จากชุดการอ่านที่มีคำถามก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน และหลังการ
อ่าน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2531). เอกสารคำสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน
มัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง จำกัด.
- _____. (2533). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. กรุงเทพฯ :
บริษัทประยูรวงศ์ จำกัด.
- _____. (2534). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 2.
กรุงเทพฯ : บริษัทประยูรวงศ์ จำกัด.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2535). เอกสารคำสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษ.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อภิรุณ วรสัตยาภรณ์. (2529). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู.
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

อมรา รักษมณี. (2529). *การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เจตคติ และความคงทนในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคกับการสอนโดยใช้คู่มือครู*. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนนา.

อัจฉรา วงศ์โสธร. (2539). *เทคนิคการสร้างข้อสอบภาษาอังกฤษ : สำหรับการวัดและประเมินผลการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

Allport, Gardon W. (1969). "Attitude" in C. Machison ed. *Handbook of Serial Psychology*. Massachusetts: Clark University Press, Wobreestor.

Askov, Eunice and Thomas J. Fishback. (1973, October). "An Investigation of Primary Pupils Attitude Toward Reading." *In The Journal of Experimental Education*. 21(41) : 1 – 7.

Bryne, Donn. (1987). *Technique for Classroom Interaction*. New York : Longman Group UK. Limited.

Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York: Macmillan Co.

Fan, Chung teh. (1952). *Item Analysis Table*. New Jersey : Princeton.

Finocchiaro, Mary and Bonomo Michael. (1973). *The Foreign Language Learner : A Guide for Teachers*. New York : Regents Publishing Company.

Foster, Charles R. (1952). *Psychology of Life Adjusment*. Chicago : American Technical Society.

_____. (1981). *Second Language Acquissition and Second Language Learning*. New York : Pergamond Press.

Gardner, R.C. and Wallace F. Lambert. (1972). "Motivation Variables in Second Language Acquisition," *in Attitude and Motivation in Second Language Language Learning*. Edited by R.C. Gardner and W.E. Lambert. p. 266-272. Massachusettes : New Berry House.

Good, Carter V. (1959). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill.

- Halliday, M.A.K. and Ruqaiya Hasan. (1985). *Language, Context and Text : Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective*. Victoria : Deakin University.
- Hillgard, Ernest R. (1962). *Introduction to Psychology*. New York : Harcourt, Brace Javanovich.
- Kagan, Jarom and Haveman. (1968). *Psychology*. New York : Harcourt, Brace Javanovich.
- Kate, Y (1975). *A Model Curriculum for the Training of Specialists in Document Presentation and Restoration : a RAMP Study with Guidelines* Hachette. Paris : McGraw-Hill, Book Company.
- Kendler, Howard H. (1974) *Basic Psychology*. 3rd ed. Menlo Park Calif : N.A. Benjamin.
- Kerr, William Korden. (1975, December). "A Study of Designates Affective Behavior of High School Students Enrolled in Minicourses and Traditional Courses," *Dissertation Abstracts International*. 19(36) : 3356 – A.
- Krashen, S.D. (1982). *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. New York : Pergamond Press.
- _____. (1981). *Second Language Acquisitions and Second Language Learning*. New York: Pergamond Press.
- Krench, David and Egerton L.Ballachey. (1962). "Individual in society," *International Student*. Ed. New York : Mc Graw Hill.
- McDonald, Ellen J. B. (1959, October). "The Development and Evaluation of a set of Multi-Media-Self-Instructional Learning Activities Package for use in Remedial English at an Urban Community College," *Dissertation Abstracts International*. 34(4) : 1590-A.
- McGuire, William J. (1969). "The Nature of Attitudes and Attitude Change," in *The Handbook of Social Psychology*. p. 155-156. Vol. 3.2nd ed. by Gardner Lindzey, Massachusetts: Addison-Wesley.
- Meyer, G.R. (1978). *The Minicourse as a Model for the Continuing Education of Teachers*. Sydney. Mcquarrie University Centre for Advancement of Teaching.

- Milzow, Jacqueline Ann. (1976, May). "A Study of Student and Teacher Reaction to the Mini-Course Program of 1973-74 at Kennedy Junior High School Pontiac Michigan," Dissertation Abstracts International. 17(36) : 7165 – A.
- Morrow, K. (1981). *Communication in the Classroom*. Essex, England : Longmon Group Ltd.,
- Newcomb, Theodore M. (1954). *Social Psychology*. New York : The Dryden Press.
- Oller, J., L. Bace and A (1977, June). Vigil. "Attitude and Attained Proficiency in ESL : A Sociolinguistic Study of Mexican American in the Southwest," TESOL Quarterly. 5(11) : 173 – 183.
- Oller, John W. (1979). *Language Test at School : A Pragmatic Approach*. London: Longman.
- Rattanaich, Saowalak. (1987, November). *The Effect of Using Top – Level – Structure Modules and Traditional Teaching Method in Teaching English Reading to Thai Student*. SEAMEO Regional Language Center : Singapore.
- Roettger, Doris and others. (1979, January/February). "Validation of a Reading Attitude Scale for Elementary Students and an Investigation of the Relationship between Attitude and Achievement." The Journal of Education Research. 9(72) : 138 – 142.
- Scott, William A. and Werthimer Michael. (1962). Introduction to Psychological Research. 3rd ed. New York : John Wiley and sons. Inc.
- Triandis, H.C. (1971). *Attached and Attitude Change*. New York : John Willey and Sons, Inc.,
- UNESCO. (1982) *The Minicourse Approach : What it is and How it Works*. Bangkok : UNESCO. Regional Office.
- Valette, Rebecca M. (1977) *Modern Language Testing*. 3rd ed. New York : Harcourt, Brace Javanovich.
- Walker, Richard F. (1983) *The English Used by Entering Children at Trager Park School*. Canberra : Australian Curriculum Development Center Occasional Paper.

Walker, Richard F., B.J. Bartlett and S.Rattanavich. (1984, October). *Teacher's Notes on a Program of Concentrated Language Teaching.*

Walker Richard, Saowalak Rattanavich and John w. Oller, Jr. (1992). *Teaching All the Children to Read.* Buckingham : Open University Press.

Weiss, Seymour. (1975, October). " A Comparison of the Attitudes towards Black and White High School Students in an Elective Mini Course in Black History With Those of White High school Students Electing Another Mini-Course in the United States History," *Dissertation Abstracts International*. 11(36) : 2004 – A.

Wright, Andrew and others. (1984). *Games for Language Learning.* Great Britain : Cambridge University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
- ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
- คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
- คะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

ตาราง 5 ค่าอำนาจจำแนก (t) แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
ด้านการฟัง-พูด

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	8.56
2	8.39
3	7.58
4	6.97
5	6.30
6	6.12
7	5.34
8	5.04
9	4.97
10	4.35
11	3.84
12	3.56
13	3.27
14	3.17
15	2.86

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.86

ค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนเท่ากับ 0.83

ตาราง 6 ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านการอ่าน

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1	0.68	0.32	11	0.63	0.55
2	0.70	0.56	12	0.73	0.25
3	0.70	0.50	13	0.50	0.46
4	0.77	0.54	14	0.72	0.43
5	0.67	0.28	15	0.43	0.37
6	0.76	0.46	16	0.55	0.54
7	0.80	0.43	17	0.67	0.52
8	0.55	0.60	18	0.57	0.52
9	0.41	0.23	19	0.39	0.38
10	0.42	0.44	20	0.63	0.39

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.79

ตาราง 7 ค่าอำนาจจำแนก (t) แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	10.00
2	8.55
3	6.84
4	6.49
5	6.30
6	6.19
7	5.89
8	5.89
9	5.65
10	5.41
11	5.26
12	4.94
13	4.87
14	4.73
15	4.54
16	3.98
17	3.74
18	3.74
19	3.56
20	3.41

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.71

ตาราง 8 คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง-พูด ก่อนและหลัง
การทดลองของกลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง				กลุ่มทดลอง			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
1	8	12	4	21	18	19	1
2	11	13	2	22	11	16	5
3	10	10	0	23	8	9	1
4	12	15	3	24	3	4	1
5	13	16	3	25	6	10	4
6	10	14	4	26	4	6	2
7	9	14	5	27	14	16	2
8	14	13	-1	28	6	8	2
9	13	14	1	29	15	15	0
10	4	4	0	30	12	13	1
11	15	18	3	31	11	9	-2
12	6	7	1	32	15	16	1
13	14	16	2	33	7	10	3
14	18	19	1	34	12	14	2
15	10	13	3	35	11	15	4
16	9	9	0	36	7	8	1
17	15	18	3	37	17	19	2
18	14	16	2	38	13	13	0
19	9	13	4	39	3	2	-1
20	9	13	4	40	14	15	1

ตาราง 8 (ต่อ)

กลุ่มทดลอง				กลุ่มทดลอง			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
41	1	5	4	45	7	9	2
42	14	16	2	46	8	10	2
43	14	17	3	47	8	8	0
44	16	17	1	48	15	17	2

ตาราง 9 คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง-พูด ก่อนและหลัง
การทดลองของกลุ่มควบคุม

กลุ่มควบคุม				กลุ่มควบคุม			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
1	10	12	2	21	9	11	2
2	13	16	3	22	14	15	1
3	10	11	1	23	6	8	2
4	8	8	0	24	18	18	0
5	12	14	2	25	12	13	1
6	16	18	2	26	14	15	1
7	18	19	1	27	6	6	0
8	15	16	1	28	17	18	1
9	19	19	0	29	10	12	2
10	7	7	0	30	10	11	1
11	6	8	2	31	18	19	1
12	17	18	1	32	18	19	1
13	13	15	2	33	11	9	-2
14	10	11	1	34	19	19	0
15	13	14	1	35	12	14	2
16	12	14	2	36	13	16	3
17	17	18	1	37	11	9	-2
18	6	6	0	38	15	15	0
19	14	16	2	39	13	15	2
20	18	18	0	40	4	6	2

ตาราง 9 (ต่อ)

กลุ่มควบคุม				กลุ่มควบคุม			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
41	6	5	-1	45	8	9	1
42	12	12	0	46	8	11	3
43	5	7	2	47	11	13	2
44	7	5	-2				

ตาราง 10 คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านการอ่าน ก่อนและหลังการทดลอง
ของกลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง				กลุ่มทดลอง			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
1	11	15	4	21	19	20	1
2	9	13	4	22	11	14	3
3	10	17	7	23	10	14	4
4	16	16	0	24	4	7	3
5	18	18	0	25	8	8	0
6	10	7	-3	26	5	7	2
7	8	12	4	27	16	19	3
8	16	17	1	28	8	13	4
9	16	17	1	29	18	17	-1
10	6	8	2	30	13	15	2
11	16	16	0	31	13	12	-1
12	9	13	4	32	16	18	2
13	15	15	0	33	8	7	-1
14	20	20	0	34	13	16	3
15	11	13	2	35	13	13	0
16	10	12	2	36	7	10	3
17	15	16	1	37	19	17	-2
18	16	18	2	38	13	14	1
19	10	12	2	39	5	7	2
20	11	11	0	40	15	16	1

ตาราง 10 (ต่อ)

กลุ่มทดลอง				กลุ่มทดลอง			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
41	3	18	15	45	8	15	7
42	14	18	4	46	9	11	2
43	15	16	1	47	8	14	6
44	17	20	3	48	16	17	1

ตาราง 11 คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านการอ่าน ก่อนและหลังการทดลอง
ของกลุ่มควบคุม

กลุ่มควบคุม				กลุ่มควบคุม			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
1	9	8	-1	21	9	10	1
2	12	11	-1	22	15	16	1
3	8	17	9	23	9	7	-2
4	7	10	3	24	18	18	0
5	15	14	-1	25	9	8	-1
6	16	17	1	26	15	15	0
7	18	17	-1	27	7	5	-2
8	16	16	0	28	17	17	0
9	17	18	1	29	8	11	3
10	6	11	5	30	10	11	1
11	6	9	3	31	18	18	0
12	18	18	0	32	14	19	5
13	13	14	1	33	8	15	7
14	12	13	1	34	19	12	-7
15	12	14	2	35	10	19	9
16	13	8	-5	36	13	10	-3
17	17	18	1	37	11	15	4
18	9	6	-3	38	16	9	-7
19	15	20	5	39	14	13	-1
20	18	16	-2	40	5	9	4

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่มควบคุม				กลุ่มควบคุม			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
41	8	14	6	45	5	6	1
42	17	16	-1	46	7	8	1
43	7	9	2	47	11	11	0
44	10	9	-1				

ตาราง 12 คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านการเขียน ก่อนและหลัง
การทดลองของกลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง				กลุ่มทดลอง			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
1	6	11	5	21	19	19	0
2	11	12	1	22	11	12	1
3	10	12	2	23	3	4	1
4	10	12	2	24	5	5	0
5	11	12	1	25	8	8	0
6	3	4	1	26	12	12	0
7	9	11	2	27	12	12	0
8	8	11	3	28	10	10	0
9	10	12	1	29	14	16	2
10	3	7	4	30	9	9	0
11	10	14	4	31	3	5	2
12	6	11	5	32	10	10	0
13	11	14	3	33	10	12	2
14	16	19	3	34	10	13	3
15	12	15	3	35	12	12	0
16	10	11	1	36	4	8	4
17	14	16	2	37	5	9	4
18	16	19	3	38	2	4	2
19	13	4	-9	39	10	3	-7
20	10	12	2	40	12	15	3

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่มทดลอง				กลุ่มทดลอง			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
41	7	11	4	45	13	13	0
42	17	19	2	46	5	8	3
43	10	13	3	47	2	3	1
44	15	15	0	48	15	18	3

ตาราง 13 คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านการเขียน ก่อนและหลังการทดลอง
ของกลุ่มควบคุม

กลุ่มควบคุม				กลุ่มควบคุม			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
1	11	11	0	21	12	13	1
2	14	16	2	22	13	10	-3
3	10	15	5	23	8	9	1
4	11	10	-1	24	11	12	1
5	12	13	1	25	10	12	2
6	13	14	1	26	9	9	0
7	11	16	5	27	6	7	1
8	11	13	2	28	17	18	1
9	18	18	0	29	12	18	6
10	8	9	1	30	11	13	2
11	9	10	1	31	15	16	1
12	13	14	1	32	13	17	4
13	12	16	4	33	11	9	-2
14	13	11	-2	34	13	17	4
15	12	11	-1	35	10	13	3
16	11	11	0	36	9	10	1
17	11	17	6	37	9	10	1
18	11	13	2	38	9	10	1
19	14	18	4	39	11	10	-1
20	14	15	1	40	9	9	0

ตาราง 18 (ต่อ)

กลุ่มควบคุม				กลุ่มควบคุม			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
41	9	11	2	45	10	12	2
42	13	11	-2	46	11	14	3
43	8	9	1	47	10	14	4
44	7	10	3				

ตาราง 19 คะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง				กลุ่มทดลอง			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
1	49	63	14	21	65	68	3
2	64	74	10	22	62	62	0
3	54	56	2	23	68	62	-6
4	66	68	2	24	62	61	-1
5	56	64	8	25	54	54	0
6	57	65	8	26	70	70	0
7	53	51	-2	27	47	55	8
8	50	48	-2	28	67	72	5
9	50	50	0	29	53	61	8
10	57	55	-2	30	44	55	11
11	73	75	2	31	51	51	0
12	43	51	8	32	60	71	11
13	59	64	5	33	54	57	3
14	71	72	1	34	65	71	6
15	67	66	-1	35	48	51	3
16	48	71	23	36	48	60	12
17	50	45	-5	37	65	68	3
18	51	79	28	38	70	77	7
19	36	31	-5	39	63	70	7
20	71	72	1	40	67	68	1

ตาราง 19 (ต่อ)

กลุ่มทดลอง				กลุ่มทดลอง			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
41	45	60	15	45	63	63	0
42	65	75	10	46	52	51	-1
43	71	74	3	47	61	63	2
44	74	72	-2	48	61	65	4

ตาราง 20 คะแนนเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม

กลุ่มควบคุม				กลุ่มควบคุม			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
1	55	57	2	21	57	62	5
2	55	70	15	22	65	67	2
3	49	50	1	23	63	69	6
4	60	63	3	24	58	51	-7
5	54	56	2	25	61	65	4
6	58	64	6	26	72	78	6
7	68	73	5	27	43	44	1
8	65	64	-1	28	74	70	-4
9	66	65	-1	29	65	62	3
10	59	61	2	30	61	61	0
11	44	46	2	31	61	66	5
12	57	63	6	32	56	65	9
13	63	67	4	33	66	65	-1
14	48	54	6	34	65	68	3
15	66	67	1	35	63	71	8
16	69	68	-1	36	65	66	1
17	67	65	-2	37	50	56	6
18	51	62	11	38	51	50	-1
19	65	72	5	39	58	56	-2
20	60	55	-5	40	55	66	11

ตาราง 20 (ต่อ)

กลุ่มควบคุม				กลุ่มควบคุม			
คนที่	Pretest	Posttest	D	คนที่	Pretest	Posttest	D
41	64	65	1	45	60	60	0
42	48	46	-2	46	55	57	2
43	55	59	4	47	65	58	3
44	49	55	6				

ภาคผนวก ข

- แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
- แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

Listening and Speaking Ability Test

Mathayom I

10 Minutes

ฉบับที่ 1 : แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การฟัง-การพูด

Part I : Listening and Speaking Ability Test

จุดประสงค์ : นักเรียนสามารถฟังข้อความ คำถาม แล้วได้ตอบเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ

Direction : Listen to the tape and then answer the question you'll hear. Record your answer on the tape provided. You will hear each question twice.

1. What's your name?
2. How old are you?
3. When's your birthday?
4. Have you got any brothers and sisters?
5. Are you the youngest in your family?
6. What's your nationality?
7. Are you an American?
8. What is your address?
9. What's your telephone number?
10. What's your favorite television program?
11. How do you come to school?
12. What time do you get up?
13. What is your hobby?
14. What do you want to be when you grow up?
15. When you have free time, what do you like to do?

Reading Ability Test

Mathayom Suksa I

30 Minutes

ฉบับที่ 2 : แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การอ่าน แบบปรนัย
ชนิด 4 ตัวเลือก (a, b, c และ d)

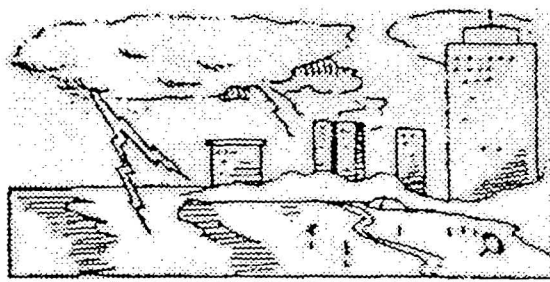
Part II : Reading Ability Test

จุดประสงค์ : นักเรียนสามารถอ่านเรื่องแล้วเติมคำและตอบคำถาม โดยแสดงถึงความเข้าใจ
เรื่องได้ (ด้านการจับใจความ, การแปลความ, การตีความ, การขยายความ และ
การบอกรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน)

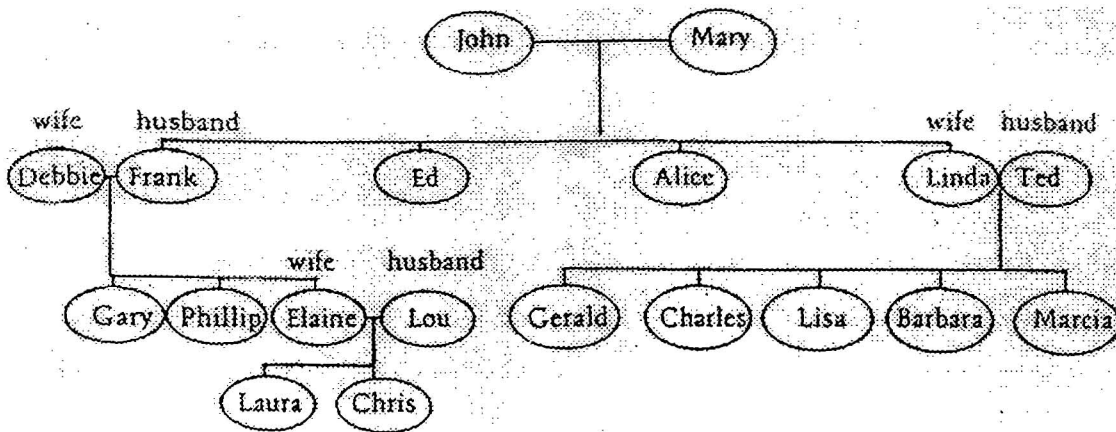
Direction : Read the following passage. Then choose the best answer by marking
(X) on a, b, c or d on your answer sheet.

1-2 : Look at the pictures and answer the question

1. What's the weather like today?

a. It's raining	b. It's drizzling
c. It's thundering and lightning	d. It's sunny

2. Who's Linda's daughter?

- a. Alice
- b. Mary
- c. Gerald and Charles
- d. Lisa, Barbara and Marcia

3: Read the following passage and answer the question.

Mike and his dog, Chipper, were walking in a woods. It was winter and snow was falling. Suddenly, Mike slipped and hurt his leg. He couldn't walk.

Soon night came. Mike was getting colder and colder. Then Chipper lay down on top of Mike. The dog kept him warm.

The next day, Mike's father found him. He had been in the woods all night. If Chipper had not kept him warm, Mike would have died. His dog had saved his life.

(Richard A. Boning . (1995). Multiple Reading Skills B: 10.)

3. The best title is.....

- a. Mike Teaches His Dog a Trick
- b. A Boy Is Saved By His Dog
- c. A Dog Runs Away
- d. A Boy Has Fun in the Snow

4 : Read the following passage and answer the question.

Lee cannot walk or run. She sits in a chair that has wheels. Lee can move the chair slowly. Sometimes people push her chair. When the children play games at school, Lee watches and cheers. One day the class was playing T-ball. This game is like baseball, but you hit a ball off a stick with your bat.

One day Pat said, "I want Lee to play on my side." Everyone was surprised. Sue said, "How can Lee play T-ball? She can't run."

Pat gave Lee a bat. Lee hit the ball off the stick. Pat pushed Lee in her chair with wheels as fast as he could. Pat and Lee reached first base before the ball. Everyone shouted.

(Richard A. Boning. (1995). Multiple Reading Skills B: 10.)

4. Why didn't the children ask Lee to play T-ball before?

- a. Because she did not know how to play.
- b. Because she could not see.
- c. Because she could not run.
- d. Because they did not like her.

5 : Look at this advertisement and answer the question.

*Order one four-course gourmet set menu for Baht 990**
and get a second one for your guest FREE!
now through January 31, 2001
 Bangkok's romantic little French Restaurant

ROSES ARE RED

413/5 Sukhumvit 55 (Between Thonglo 23-25) Tel. 3921881-2, 7129528

* Both menus are subject to 10% Service Charge.

(Bangkok Post Classified Ads. Thursday, January 5, 2001)

5. How much would you pay for a meal for two?

- a. 990 baht
- b. 1,089 baht
- c. 1,980 baht
- d. 2,070 baht

6 : Read the following conversation and answer the question.

Maew and Mary talk about the Day of Love.

Maew : What does Valentine's Day mean to you?

Mary : It's the day of love.

Maew : Who do you love the most, Mary?

Mary : My mother, of course.

Maew : Your mother! Why?

Mary : She's a wonderful friend. You know? She's someone you can laugh and cry with. She's someone who's always there when you need her. She'll stand up for you and listens to what you have to say. There's nobody on earth who can replace her.

Maew : Wow. You're very lucky. So what will you do for her on Valentine's day?

Mary : I'll give her a big hug and say "I love you".

(Bangkok Post Student Weekly, 12-18 February, 2001, p.31.)

6. What will Mary do for her mother on Valentine's day?

- a. laugh and cry with her
- b. give her a big hug
- c. say "I love you"
- d. b and c

7 : Look at the menu and answer about the price

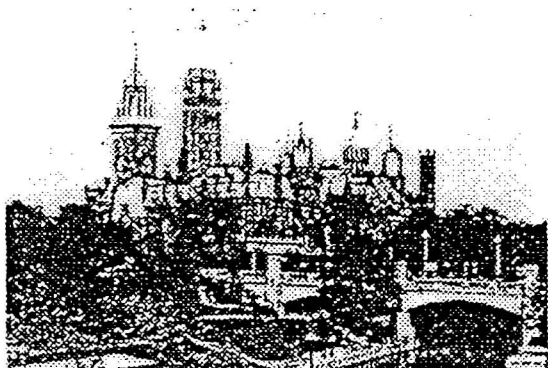
COFFEE HOUSE MENU			
Coffee	75¢	Hot Chocolate	65¢
Tea	65¢	Orange Juice	75¢
Milk Shakes	\$1.00	Cola	60¢
HOT DOG		95¢	
HAMBURGER		\$1.00	
GRILLED SANDWICHES			
Ham and Cheese	\$1.95	Cheese and Tomato	\$1.75
SOUP		SPECIALTIES	
Tomato Soup	\$1.10	Spaghetti Plate	\$2.50
Soup of the Day	\$1.25	Pizza	\$4.50
DESSERTS			
Apple Pie	\$1.75	Coffee Cake	\$1.50
Danish Pastry	95¢	Cheesecake	\$2.00

7. Two hot dogs, coffee coke, and two colas.

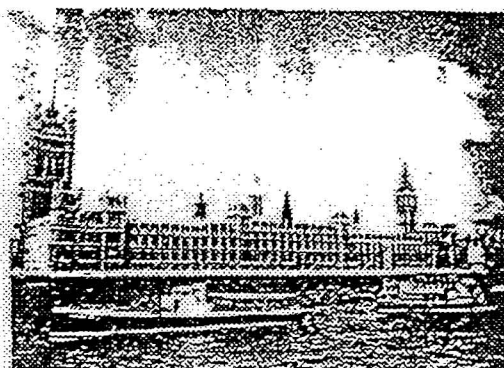
a. \$ 1.50	b. \$ 3.80
c. \$ 3.40	d. \$ 4.60

8 : Answer the questions about the passage

Ottawa and London : Two Capital Cities

Ottawa

London

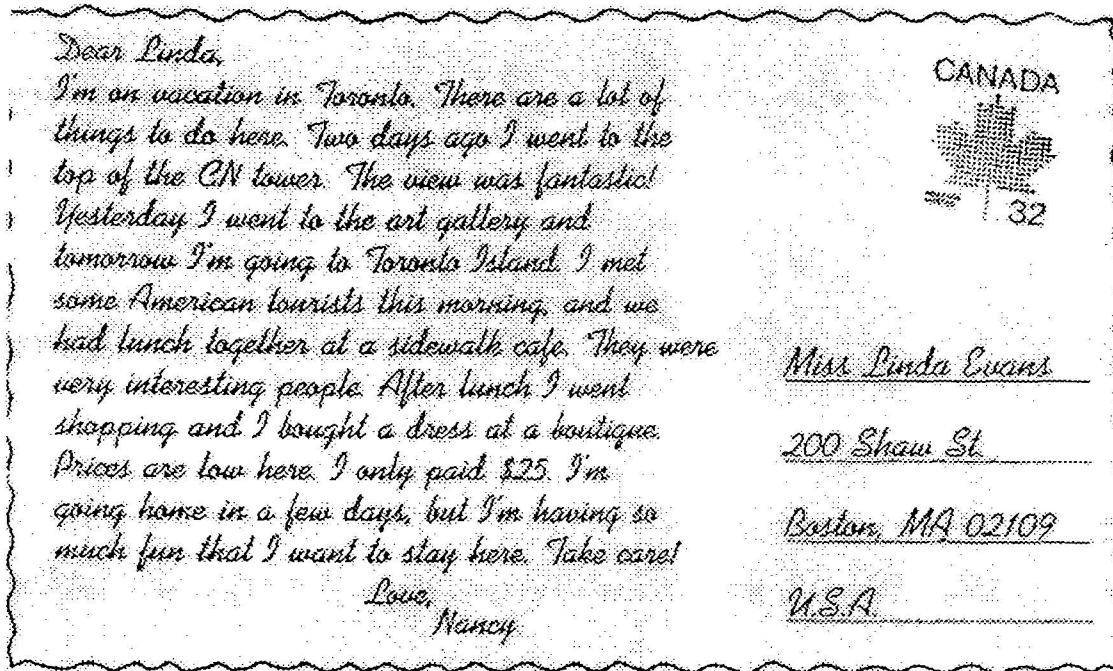
Ottawa, the capital city of Canada, is almost two hundred years old, but it is younger than London, the capital of the United Kingdom. These two capital cities are very different. Ottawa is smaller than London. Ottawa's climate is colder than London's climate, but it is wetter and foggier in London than in Ottawa. London is more crowded and more polluted than Canada's capital. It's also noisier and dirtier. Life in London is faster and more expensive than life in Ottawa.

Which city is more pleasant? Which city is more interesting? Is life better in Ottawa than in London? What's your opinion?

16. Which sentence is correct?

- a. the capital city of Canada is older than the capital of the United Kingdom.
- b. The climate of London is wetter and foggier than the climate of Ottawa
- c. London and Ottawa are the same.
- d. Canada's capital is noisier and dirtier than London.

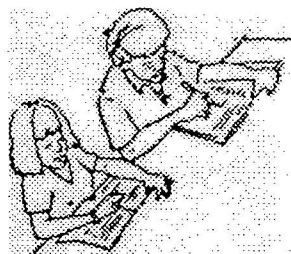
9 : Read the following letter and choose the best answer.

9. How many places did Nancy go on her vacation?

- a. 3 b. 4 c. 5 d. 6

10 : Look at the picture and choose the correct sentence.

- a. They are taking notes. b. They are writing letters.
c. They are practicing a dialog. d. They are reading a composition.

11 : Look at this advertisement and answer the question

Oriental Princess
Cuticle Hair Treatment with
Jojoba oil for Concentrated Hair

Direction:

Drop a few drops in your palms and gently rub the treatment on your hair, especially at the tips. Style as usual. Excellent on Both wet or dry hair. Do not rinse off.

11. What kind of hair do the treatment use for?

a. wet hair	b. dry hair
c. wet and dry hair	d. not wet and dry hair

12 – 13 : Read “How to make SOMTAM” and answer the questions

INGREDIENTS

2 small hot chillies	10 one-inch long string beans
1 tbsp. palm sugar	1 tbsp. dried shrimp
1 tbsp. tamarind juice	1 tbsp. roasted peanuts
2 tbsp. lime juice	4 cherry tomatoes, cut in half
2 tbsp. fish sauce	2 cloves of garlic
100 g. shredded green papaya	

SOM TAM

PREPARATION Pound garlic and chillies, add string bean and pound lightly, then add the shredded papaya. Season with palm sugar, tamarind juice, fish sauce, and lime juice. Add cherry tomatoes, and pound gently to mix. Add dried shrimp and ground peanut, stir to mix, transfer to a plate.

12. What is “น้ำมะขามเปียก” in English?

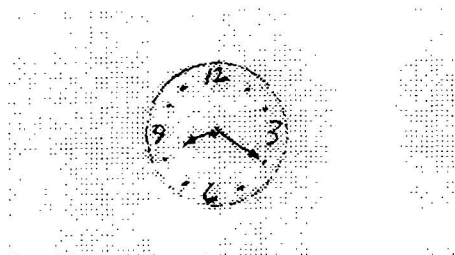
a. fish sauce	b. palm sugar
c. lime juice	d. tamarind juice

13. How many ingredients do you use for seasoning SOMTAM ?

a. 2	b. 3
c. 4	d. 5

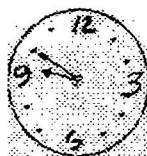
14-15 : Look at the picture and answer the questions

14. What time is it?

a. It's twenty minutes to eight.	b. It's twenty minutes past eight.
c. It's twenty minutes past four.	d. It's eight – four.

25. What time is it?

a. It's ten to nine.	b. It's nine ten.
c. It's a quarter to nine	d. It's a quarter to ten.

16-20 : Read the passage and then complete the sentences with the correct words in the blanks.

Mr. and Mrs. Allen have two daughters. ____ (16) ____ daughters are students at Howard University in Washington, D.C. ____ (17) ____ studying law. ____ (18) ____ a very good law school ____ (19) ____ . ____ (20) ____ approximately 500 students in the law school at Howard University.

16. a. Their	b. There	c. They're	d. There are
17. a. There are	b. Their	c. They're	d. There's
18. a. There	b. There's	c. Their	d. There are
19. a. there	b. there's	c. their	d. they're
20. a. There	b. Their	c. They're	d. There are

Writing Ability Test

Mathayom Suksa I

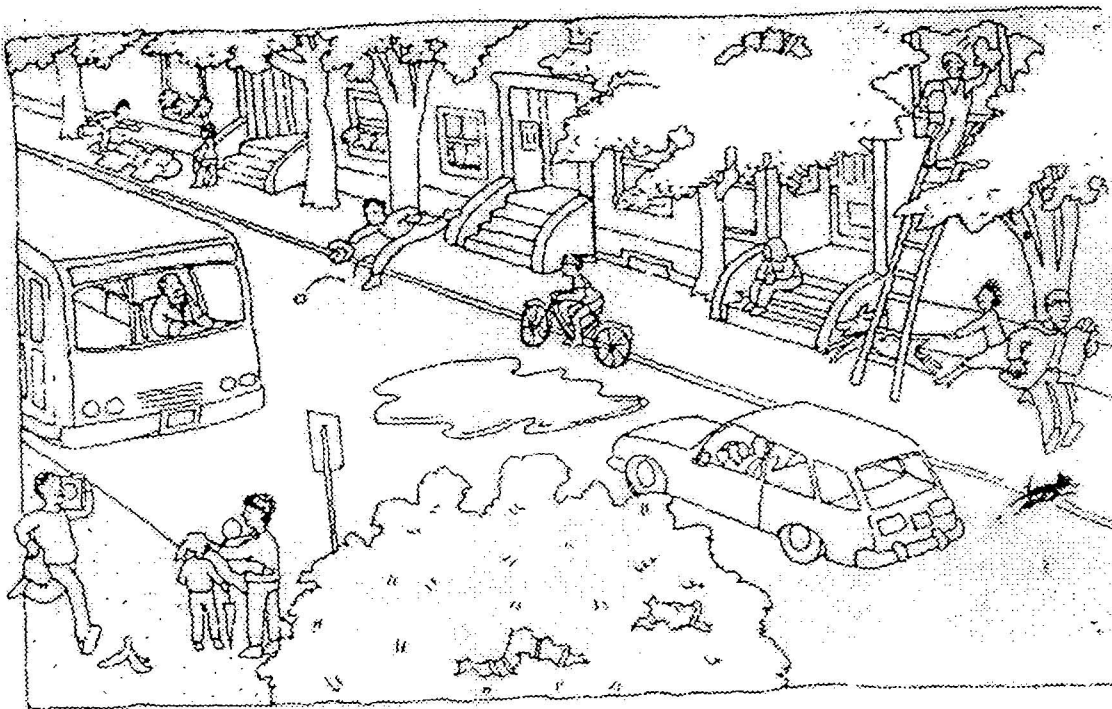
30 Minutes

ฉบับที่ 3 : แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ด้านการเขียน

Part III : Writing Ability Test

จุดประสงค์ : นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากภาพและบรรยายภาพได้

Direction : Write a short paragraph for the following picture at least 10 sentences in length.

แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ถามความรู้สึก ความคิดเห็น และเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ แต่ละข้อความจะเป็นประโยคสั้นๆ เมื่อนักเรียนอ่านแล้ว ให้เลือกตอบตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนเอง ซึ่งคำตอบของนักเรียน ไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด ฉะนั้น ขอให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเสรี ผลหรือคำตอบที่ได้นั้นถือว่าเป็นความลับที่จะนำผลรวมไปใช้ในการวิจัยทางวิชาการ เท่านั้น นอกจากนี้ ความคิดเห็นของนักเรียนจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียน การสอนในวิชาภาษาอังกฤษด้วย และแบบสอบถามนี้ไม่มีผลต่อการเรียนหรือคะแนน สอบของนักเรียนแต่ประการใด
2. วิธีการตอบแบบสอบถาม ขอให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วพิจารณา อย่างรอบคอบจึงตอบ โดยทำเครื่องหมาย □ ในช่องทางขวามือที่ตรงกับความรู้สึก หรือความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด ในข้อหนึ่งๆจะมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ คือ
 - ก. ถ้าทำเครื่องหมาย □ ในช่องคำตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” แสดงว่า นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นอย่างยิ่ง เพราะข้อความนั้นตรงกับ ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนอย่างยิ่ง
 - ข. ถ้าทำเครื่องหมาย □ ในช่องคำตอบ “เห็นด้วย” แสดงว่านักเรียนเห็นด้วย กับข้อความนั้นมาก เพราะข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็น ของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่
 - ค. ถ้าทำเครื่องหมาย □ ในช่องคำตอบ “ไม่เห็นด้วย” แสดงว่า นักเรียนไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น เพราะข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึก หรือความคิดเห็นของนักเรียนอย่างยิ่ง
 - ง. ถ้าทำเครื่องหมาย □ ในช่องคำตอบ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” แสดงว่า นักเรียนไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นเป็นอย่างยิ่ง เพราะข้อความนั้นไม่ตรง กับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนอย่างยิ่ง

ข้อควรระวัง

- ก) ทำเครื่องหมาย □ ให้ตรงกับข้อความที่อ่านในแบบสอบถาม ข้อหนึ่งๆนักเรียน จะทำเครื่องหมายได้เพียงซึ่งเดียวเท่านั้น
- ข) ขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามนี้ให้ครบทุกข้อ

แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ข้อ	ความรู้สึกหรือความคิดเห็น ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ข้าพเจ้าต้องการอ่านหนังสือ ภาษาอังกฤษ				
2	ข้าพเจ้าชอบเรียนภาษาอังกฤษ				
3	ข้าพเจ้าเห็นในคุณค่าของการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษ				
4	ข้าพเจ้าชอบร่วมกิจกรรมเพื่อฝึกหัด การฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาอังกฤษ ที่ครูมอบหมาย				
5	ข้าพเจ้าคิดว่า การที่มีความรู้ ภาษาอังกฤษดี ถือว่าเป็นสิ่งที่น่า ภาคภูมิใจ				
6	ข้าพเจ้าต้องการให้มีชั่วโมงเรียนวิชา ภาษาอังกฤษ				
7	ข้าพเจ้ารู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เรียนรู้ วัฒนธรรมชาวต่างประเทศหลายอย่าง เพิ่มขึ้นจากการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ				
8	ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกเวลาทำกิจกรรม การเรียนในชั่วโมงภาษาอังกฤษ				
9	ข้าพเจ้าเตรียมตัวอ่านบทเรียน ภาษาอังกฤษก่อนถึงวันที่มีเรียนเสมอ				
10	ข้าพเจ้าชอบหาแบบฝึกหัดภาษาอังกฤษ เพิ่มเติม				
11	ข้าพเจ้าคิดว่ามีหนังสือภาษาอังกฤษอีก มากที่น่าสนใจ				

ข้อ	ความรู้สึกหรือความคิดเห็น ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
12	วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ข้าพเจ้า ตั้งใจเรียน				
13	ข้าพเจ้าชอบพูดทักทายเพื่อนๆเป็น ภาษาอังกฤษ				
14	เมื่อพบเห็นป้ายประกาศหรือภาพ โฆษณาสินค้า ข้าพเจ้ามักเลือกอ่าน ข้อความที่เป็นภาษาอังกฤษ				
15	ถ้ามีโอกาสศึกษาต่อ ข้าพเจ้าจะเลือก เรียนวิชาภาษาอังกฤษ				
16	ข้าพเจ้ามักจะค้นหาความหมายของ คำศัพท์ภาษาอังกฤษจากพจนานุกรม				
17	เมื่อพบเห็นสิ่งของ เช่น ถังน้ำ รถยนต์ ข้าพเจ้ามักคิดประโยคหรือคำพูดต่อ สิ่งนั้นเป็นภาษาอังกฤษ				
18	เมื่อมีการบ้านหลายวิชา ข้าพเจ้าจะ เลือกทำการบ้านวิชาภาษาอังกฤษก่อน วิชาอื่น				
19	การเรียนวิชาภาษาอังกฤษทำให้มี ความคิดกว้างไกล				
20	การเรียนวิชาภาษาอังกฤษสามารถ นำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้มาก				

ภาคผนวก ค

- แผนการสอนโดยชุดการสอนรายวิชาย่อย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1)
- แผนการสอนตามคู่มือครู

Lesson Plan for Experimental Group

Lesson Plan for Minicourse Programs Based on CLE Activity-Based Instruction (Model I)

How to make ham sandwiches

Mathayom Suksa I : 7 periods

Activity	Input (I)	Time	Process (P)	Output (O)	Teaching Aids
<u>Step 1</u> : Teacher demonstrates the materials and ingredients of " How to make ham sandwiches " and show how to make it. (Phase 1 : Sharing a Structured experience)	1.The teacher demonstrates all of the materials and ingredients slowly and clearly.	50 Minutes 10 Minutes	- <u>Group Arrangement</u> - <u>The Whole Class</u> 1.The students listen while the teacher demonstrates the materials and ingredients.	1.The students repeat after the teacher, some can answer the questions from their experience.	<u>Authentic Materials</u> Ingredients - bread - butter - ham - lettuce - tomato <u>Materials</u> - knives - plates - a cutting board - napkins
	- When the teacher demonstrates all of the materials and ingredients, ask the students again.	10 Minutes	- The students look at the teacher and think there is some discussion.	- The students try to answer all of the teacher's questions.	
	2.The teacher shows how to make ham sandwiches step by step slowly and clearly. - Take two slices of bread. - Spread butter on each slice of bread. - Place one slice of ham on one of the slices of bread. - Place one lettuce leaf on top of the ham. - Place one or two tomato slices on top of the lettuce. - Place the other slice of bread on top. - Cut the sandwich into half.	30 Minutes	2.The students watch the demonstration of how to make ham sandwiches and encourage students to ask questions when they don't understand or want the teacher to repeat again.	2.The students speak and answer the questions while the teacher shows how to make ham sandwiches step by step.	

Activity	Input (I)	Time	Process (P)	Output (O)	Teaching Aids
<u>Step 2:</u> The students retell how to make ham sandwiches according to the teacher and try to make them. (<u>Phase 2:</u> Students recount the structured experience.)	1.The teacher asks the students to tell about the materials and ingredients by showing the things and asks each group "What do we call this?"	100 Minutes 20 Minutes	- <u>Group Arrangement</u> - <u>Small Group</u> (5-6 people) 1.The students discuss in their groups	1.The students can tell all of the materials and ingredients.	- Vocabulary Cards - Picture Cards - Real Things
	2.The teacher asks the students to tell the steps of how to make ham sandwiches from the beginning to the end (First, What do we do? And then ...etc.) about 3-4 groups.	30 Minutes	2.The students in the first group try to tell the steps of how to make ham sandwiches. The other groups have to observe, listen and try to tell the steps, too. (The teacher helps them when they have problems.) - The students try to do step by step. The teacher walks around in every group. * The students clear everything when they finish.	2.The students can tell the steps of how to make ham sandwiches .	
	- The teacher tells every group to do step by step and tells them to speak English all the time. * The teacher tells the students to clear every thing when they have finished.	50 Minutes	- The students make ham sandwiches step by step. * The students know their duties and help one another.		

Activity	Input (I)	Time	Process (P)	Output (O)	Teaching Aids
<u>Step 3:</u> Negotiating a group text.	1.The teacher asks the students about materials/ingredients and steps to do (: Can you remember the materials we need for making a sandwich? : And how to make it?) - We are going to write how to make a ham sandwich? 2.The teacher asks for the volunteer to draw the pictures about the materials and ingredients. (2-3 volunteers) 3.The teacher gives A-4 paper to every group to draw the pictures of the materials and ingredients.	50 Minutes	- <u>Group Arrangement</u> - <u>The Whole Class</u> (But sit in their groups) 1.The students think and try to tell the materials and ingredients. - The teacher asks a volunteer to write on the big paper on the blackboard. The other students read while the volunteer writes and read again when he/she finishes writing. 2.The volunteers draw the pictures on the big paper 3.The students draw the pictures in their groups.	1.The students can tell : a knife : a plate : a cutting board ..etc. - How to make Ham Sandwiches? You will need : 1.Bread 2.Ham ..etc. Steps to do - Take two slices of bread. - Spread butter on each slice of bread ..etc. 2.The students can write the materials, ingredients and steps to do. - They can read. - They can draw beautiful pictures. 3.The students have their own pictures in their groups.	- Big Paper for writing on the board (3-4 pieces) - markers - long ruler - A-4 paper (for all the students)

Activity	Input (I)	Time	Process (P)	Output (O)	Teaching Aids
<u>Step 4:</u> Making the big book.	1.The teacher tells every group to make a big book by copying words and sentences from the blackboard and draw pictures. 2.The teacher tells the students to practise reading and make their own big books completely and neatly.	50 Minutes	- <u>Group Arrangement</u> - <u>Small Group</u> 1.Every group copies words and sentences from the blackboard and draws pictures. 2.The students practice reading in their groups and make their own big books completely and neatly.	1.Every group presents his work. 2.The students can read and understand the steps of how to make ham sandwiches	- large pieces of paper for Big Book - crayons - pencils
<u>Step 5:</u> Language activity through games.	1.Game " Memorize " - The teacher takes the authentic materials for making ham sandwiches and other things about 20 pieces. Show and tell the name of them, tell the students to repeat and then put them in the black bag. Give the students one minute to write all of the things that they can remember. The group that writes the most words is the winner. 2. Game " Bingo " Give a piece of paper to every group. Each group has to write nine words from " How to make ham sandwich " 3. Game " Make word from the letters "	65 Minutes	- <u>Group Arrangement</u> - <u>Small Group</u> 1.The students play the game according to the rules. 2.The teacher will choose nine words and tell to class. The group that has the same words first says " Bingo ". The group that has more " Bingo " is the winner. 3.The teacher puts the same letters not in order on 2 card holder (play in pair). The group that can make the words correctly and more quickly is the winner.	1.The students know more words. 2.The students are able to read and write the words. - The students are able to make sentences from the words. 3.The students are able to spell the correctly words. 4.The students are able to make sentences correctly.	- Word cards - Real things - Card holders - Letter cards - Worksheet - Pictures - A-4 paper

Activity	Input (I)	Time	Process (P)	Output (O)	Teaching Aids
	4.Game "Make sentences from the words" 5.Game " Fill the missing words " (Use Worksheet) <u>How to make ham sandwich</u> Take two __ (1) __ of bread. __ (2) __ butter on __ (3) __ slice __ (4) __ bread. Place __ (5) __ slice of __ (6) __ on one of __ (7) __ of bread. __ (8) __ one __ (9) __ leaf on __ (10) __ of the __ (11) __. Place __ (12) __ slice __ (13) __ top of the lettuce. Place the __ (14) __ slice of __ (15) __ on __ (16) __. __ (17) __ the sandwich into __ (18) __. 6.Game " Write the story from the picture " 7.Game " Write How to ... " The teacher gives every group A-4 paper to write any kinds of " How to " and also tells them to decorate.		4.The teacher puts the words in random order and tells the students to make correct sentences from the words (play in pair). The group that can make sentences more correctly and quickly is the winner. 5.The teacher gives Worksheet to every group. Everybody in each group discusses and tries to fill the correct words in the blanks. 6.The teacher gives a picture to every group (different pictures). Tell the students in each group to help one another and try to describe and make a story from the picture. Tell them to write a topic. When they finish tells everyone to write their own story in a piece of paper. 7. The students in their group discuss and write any kinds of " How to ... " with decoration.	5.The students are able to read the story and fill in the suitable words correctly. 6.The students are able to describe the story from the picture from their own imagination . The volunteer from each group has to present the story in front of the class. 7.The students in each group present their own story. They can show their ability of art.	

Lesson Plan for Control Group

Period 11-20 M.1 English 011

Content : How to make ham sandwiches

Objectives :

1. Students are able to listen and understand the story.
2. Students are able to answer the questions from the story.
3. Students are able to re-tell and rearrange the story.
4. Students are able to write the sentences from words or pictures.

Teaching Aids ;

1. Text
2. Real things (knife , cutting , board , bread , butter , lettuce , tomato , napkins , ham , plate)
3. Worksheets
4. Pictures of the story
5. Word cards
6. Structural charts

Vocabulary : bread butter ham triangular-shape place
 Spread knife plate lettuce slice
 each tomato the other half

Structure : Imperative sentences

Example : Take two slices of bread

Activities :

Step 1 : Leading to the Lesson

- The teacher greets and explains the teaching process to the students.
 Then the teacher shows pictures of sandwiches.

Step 2 : Stating the objectives

- The teacher states the objectives in learning that for entertaining
 and the students should be able to listen, speak, read, and write.

Step 3 : Revising the old knowledge

- The teacher revises the old knowledge about vocabulary items, idioms
 and structures which the students have studied previously.

Step 4 : Presenting the new lesson

- The teacher teaches the new vocabulary and grammatical structures by using word cards and structure charts including examples.

Step 5 : Teaching

- The teacher reads the passage to the students once and the students listen to the teacher.
- The teacher reads the passage again and the students read after the teacher.
- The teacher demonstrates about how to make Ham – Sandwiches and explains the method .
- The teacher explains the new vocabulary items and grammatical structures by using visual aids, such as pictures, word cards and a Structural chart.
- The teacher asks the questions about the passage.

Step 6 : Student study

- Let the students read the passage themselves .
- The teacher asks some questions about the passage to help the students understand the passage better by using questions beginning with Yes/No questions or Wh-questions.
- The students answer the questions according to the passage and write a new passage .

Step 7 : Checking the students ' exercises

- the teacher checks the students ' exercises, corrects their mistakes, praises them when their work is good.
- The teacher explains the passage again to help them understand the passage better.

Step 8 : Evaluating

- The teacher evaluates the students by asking them questions observing them when they do exercises and corrects their exercises.

Step 9 : Emphasizing and transferring

- The teacher gives the students homework to summarize or revise the context and lets them take notes of new vocabulary and grammatical structure in their notebook.

- Evaluation :
1. Observe the students while doing the exercises and answering orally.
 2. Check the students' exercises.
 3. Observing the students' participation with class activity.

ภาคผนวก ง

- ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1)

ชุดการสอนรายวิชาย่อย

คำแนะนำสำหรับผู้ใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย

ชุดการสอนรายวิชาย่อย เป็นชุดการสอนที่สร้างขึ้นสำหรับผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษหลัก 6 (อ012) เพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในเนื้อหาตามอรรถลักษณะประเภทวิธีการ เรื่อง “How to make ham sandwiches” ซึ่งประกอบด้วย คำแนะนำ หลักการและเหตุผล จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแผนการสอน เนื้อหาเสริม เอกสารที่ใช้ประกอบการสอน ซึ่งจะสามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้สอนเป็นอย่างมาก ครูสามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

คำแนะนำในการใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย

1. ขั้นเตรียมการสอน

ก่อนจะนำชุดการสอนรายวิชาย่อยไปใช้ ครูควรศึกษารายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ศึกษาโครงสร้าง เป้าหมาย จุดประสงค์ทั่วไป จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของชุดการสอนให้เข้าใจละเอียดชัดเจนก่อน

1.2 ศึกษาแผนการเรียนให้เข้าใจว่า ช่วงไหน ระยะเวลาใดจะให้ทำกิจกรรมอะไรบ้าง กิจกรรมดังกล่าวมีลักษณะกลุ่มย่อย หรือรายบุคคล

1.3 ศึกษาว่าในแต่ละกิจกรรมนั้น ครูต้องทำอะไรบ้าง ทำเมื่อใด และทำอย่างไร

1.4 ตรวจสอบเอกสารประกอบ สื่อ เครื่องมือประเมินผลที่กำหนดไว้ว่าเพียงพอหรือไม่ พร้อมทั้งจะใช้เพียงใด ถ้ามีปัญหาจะใช้สื่ออะไรแทน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาในขณะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

1.5 ครูควรรักษาเวลาในการดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2. ขั้นดำเนินการกิจกรรมการเรียนการสอน

2.1 ครูควรดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ สามารถยืดหยุ่นกิจกรรมได้บ้างตามความเหมาะสมของผู้เรียนและสถานการณ์

2.2 กิจกรรมหลักที่ครูต้องดำเนินการนั้น ควรเตรียมศึกษามาเป็นอย่างดี เช่น วิธีการสอนตามขั้นตอนที่ถูกต้อง สื่อที่ใช้ ภาษาที่ใช้

2.3 ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ครูต้องคอยควบคุม ช่วยเหลือ เพื่อร่วมแก้ไขปัญหานักเรียน ครูควรแสดงความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม ให้ความร่วมมือกับนักเรียน ให้ความมั่นใจ อันเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

2.4 ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน อาจมีนักเรียนซักถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน ครูควรมีการเตรียมพร้อมในเรื่องที่จะสอน เพื่อเพิ่มความรู้ให้นักเรียนได้เสมอ

3. ขั้นตอนการประเมินผล

3.1 การประเมินผลโดยครูผู้สอน ครูสามารถประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการเรียนการสอน ดังนี้

- การเล่าเรื่องย้อนกลับ หลังจากฟังครูจบแล้ว
 - การสื่อสารการเข้าใจเนื้อเรื่อง โดยการแสดงบทบาทสมมติ และการวาดภาพประกอบเรื่อง
 - การบอกลำดับก่อน-หลังของเรื่อง ในขณะที่นักเรียนร่วมกันเขียนเรื่องในขั้นตอนที่ 3
 - การออกเสียงคำต่างๆ (ระหว่างการเล่าเรื่องย้อนกลับและเล่นเกม)
 - การเรียงคำเป็นประโยค (จากการเล่นเกม)
 - การสะกดคำและการแต่งประโยค (ระยะหนึ่ง หลังการเรียนด้วยวิธี CLE)
 - ความร่วมมือของนักเรียน และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
- กลุ่มแบบประชาธิปไตย
- ความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)

3.2 การประเมินผลตนเองของนักเรียน ประเมินผลจากแบบประเมินผลตนเอง ใบงาน แบบทดสอบ ซึ่งครูเฉลยให้ทุกครั้ง โดยใช้บัตรเฉลย แผ่นโป่งใส แล้วให้นักเรียนซักถาม และแก้ไขข้อบกพร่อง

ขั้นตอนการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย

ครูดำเนินการสอนตามแผนที่กำหนดไว้ในชุดการสอนรายวิชาย่อย ดังนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย หลักการและวิธีการของการสอนแบบ
มุ่งประสบการณ์ภาษาให้ท่องแท้เสียก่อน เพื่อการเตรียมตัว การวางระบบงานสอนให้บรรลุ
เป้าหมายที่ต้องการ
2. เตรียมงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามรูปแบบการสอน ซึ่งมีขั้นตอนของ
กระบวนการสอนที่จัดไว้ให้เหมาะสมกับความสามารถ และวัยของผู้เรียน
3. ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ และให้รูปแบบภาษาที่ถูกต้อง เหมาะสมแก่ผู้เรียนในบริบท
ภาษาต่างๆ
4. ทำหน้าที่เป็นแหล่งความรู้ โดยพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้เรียนทุกคนที่ต้องการข้อมูล
ทางภาษา เมื่อมีปัญหาและข้อสงสัย หรือการขยายความเพิ่มเติม การให้ข้อมูลอาจจะกระทำ
ในกลุ่มของผู้เรียน หรือแยกเดี่ยวเป็นรายบุคคล
5. จัดจุดประสงค์การเรียนรู้ และชี้แจงให้นักเรียนทราบว่า กิจกรรมในแต่ละช่วงมีทั้ง
กิจกรรมที่ปฏิบัติเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคล กิจกรรมกลุ่มจะมีการเลือกตัวแทน
เพื่อนำเสนอผลงาน
6. คอยสังเกตการพัฒนาทางภาษาของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง
ความคิดเห็น และแสดงทักษะทางภาษาของตนเองให้มากที่สุด ผู้สอนจะคอยเป็นผู้ช่วยเหลือ
เท่านั้น
7. ครูสังเกตการทำกิจกรรม การตอบคำถาม การตรวจแบบฝึกหัด และแบบทดสอบ
เพื่อประเมินนักเรียน

ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1)

ขั้นที่ 1 ครูแนะนำวัสดุต่างๆที่จะใช้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำ แล้วสาธิตการทำสิ่งต่างๆที่ละขั้นตอนอย่างช้าๆ และชัดเจน

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนเล่าวิธีการทำสิ่งต่างๆที่ครูสอนไปแล้วตามลำดับขั้นตอนการทำ พูดทำตามครูถึงขั้นตอนในการทำ ทดลองปฏิบัติ

ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องที่ทำร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน โดยให้นักเรียนช่วยกันเขียนเรื่องที่ทำลงในกระดาษแผ่นใหญ่ ครูทำหน้าที่เฝ้าหาข้อตกลงร่วมกัน

ขั้นที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่ โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม และช่วยกันเขียนข้อความต่างๆตามสิ่งที่ได้เขียนในขั้นที่ 3 ลงเป็นเล่ม เพื่อทำหนังสือเล่มใหญ่

ขั้นที่ 5 เล่นเกมและกิจกรรมเสริมทางภาษาอื่นๆ โดยใช้หนังสือเล่มใหญ่ที่ทำเสร็จแล้ว เป็นแหล่งในการเรียนรู้ ค้นคว้า

โครงสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1)

ประเภท	Procedure Genre
เรื่อง	How to make ham sandwiches
วิชา	ภาษาอังกฤษหลัก 6 (๐012)
เวลา	7 คาบ

หลักการและเหตุผล

จากสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน มุ่งเน้นเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และฝึกทักษะทั้ง 4 คือ ทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน สำหรับใช้ในการสื่อสารอย่างถูกต้อง และเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ในระดับที่สูงขึ้น แต่เนื่องจากในสภาพความเป็นจริงพบว่า การเรียนการสอนนักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดโอกาสในการฝึกทักษะทั้ง 4 อย่างเพียงพอ การสอนส่วนใหญ่ยังเน้นบทบาทให้ครูเป็นศูนย์กลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการฝึกทักษะเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้ การจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะวิธีการสอนของครู จึงควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข โดยการนำนวัตกรรมทางการสอน และแนวคิดด้านเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมและฝึกทักษะได้อย่างกว้างขวาง และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การนำนวัตกรรมและแนวคิดด้านเทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยพัฒนาทักษะทั้ง 4 คือ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนให้ได้ผล คือ การใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) จะช่วยให้ผู้สอนสร้างแผนการสอนได้รัดกุม สะดวกในการนำไปใช้ดำเนินการสอน อันจะเป็นผลให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะทั้ง 4 คือ ทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน

เป้าหมาย

การสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาย่อย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1) สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในวิชาภาษาอังกฤษหลัก 6 (๐012) ได้สะดวก เพราะมีแผนการสอนที่ชัดเจน รัดกุม เพื่อใช้ฝึกให้นักเรียนเกิดทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษได้ตามวัตถุประสงค์เฉพาะ(เชิงพฤติกรรม)ของชุดการสอนนี้

จุดประสงค์ทั่วไปของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชนิดวิธีการ (รูปแบบที่ 1)

ผู้เรียนสามารถอ่าน ฟัง พูด และเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอในการสื่อสารทางภาษาในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์เฉพาะ (เชิงพฤติกรรม) เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้หนึ่งๆ ผู้เรียนจะสามารถ

1. บอกวัสดุที่ใช้เกี่ยวกับเรื่องที่ทำ และลำดับขั้นตอนในการทำเป็นภาษาอังกฤษได้
2. อ่านออกเสียงคำทุกคำในหน่วยการเรียนรู้ได้
3. พูดโต้ตอบ แสดงความคิดเห็น และสรุปความให้เป็นที่เข้าใจได้
4. เขียนสะกดคำ และประโยคต่างๆที่นักเรียนเรียนรู้จากหน่วยการเรียนรู้ได้
5. แต่งประโยคเป็นคำพูด และเขียนเป็นตัวอักษรได้ถูกต้องให้เป็นที่เข้าใจได้
6. บอกความหมายและเขียนสัญลักษณ์ของเครื่องหมายวรรคตอนได้
7. สื่อความหมายของภาษาทางกายและอารมณ์ หรือทางวาจาและสีหน้าท่าทางได้

เช่น การแสดงบทบาทสมมติ วาดภาพประกอบเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้

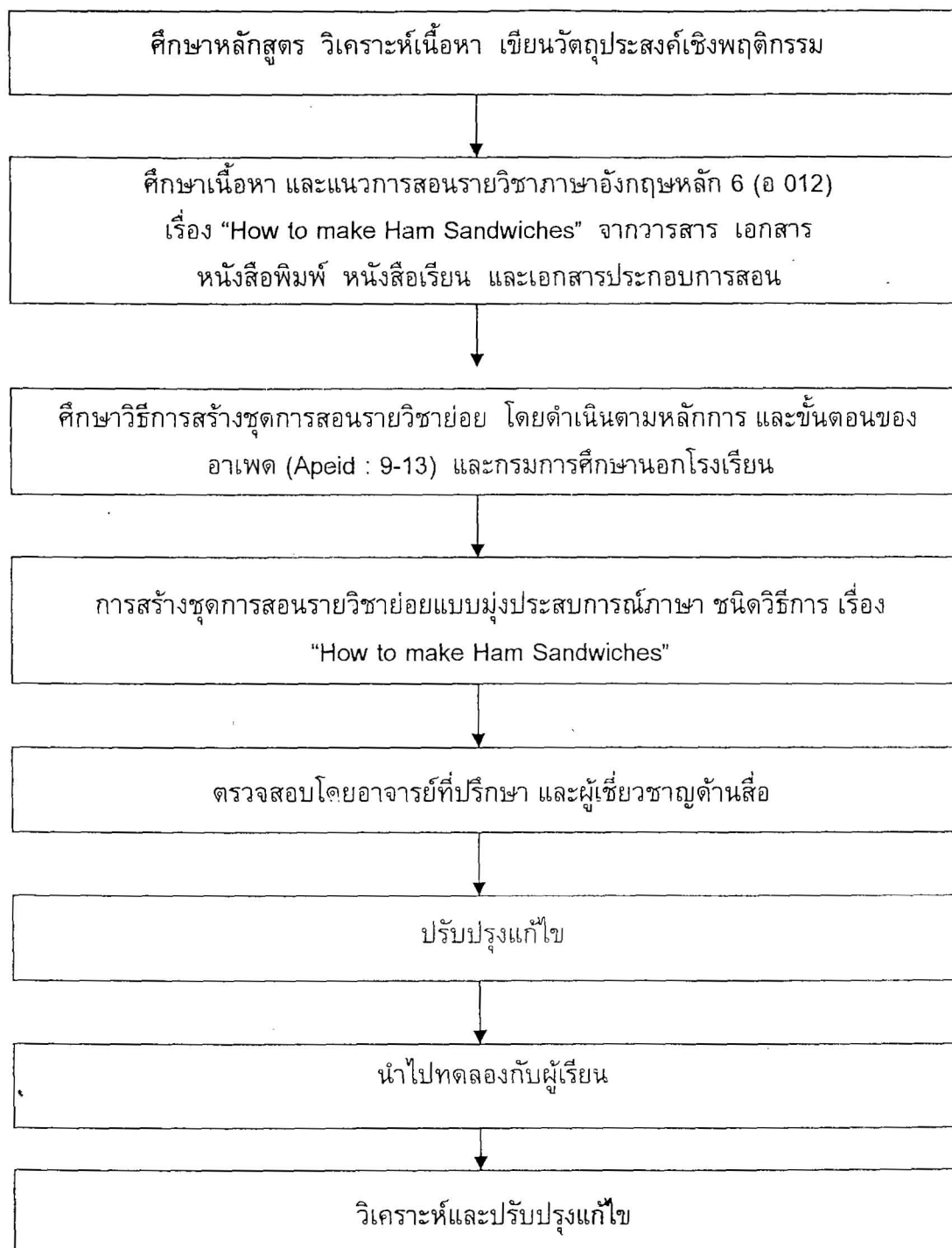
8. ร่วมมือกับเพื่อน และช่วยเหลือแบ่งปันกันในการทำงานร่วมกันได้

หมายเหตุ

I	=	Input	=	ปัจจัยป้อน
P	=	Process	=	กระบวนการ
O	=	Output	=	ผลผลิต

I □ P □ O

แผนผังแสดงขั้นตอนการสร้างชุดการสอนรายวิชาย่อย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นาง กมลภัทร์ พุทธสันติธรรม
วันเดือนปีเกิด	6 มีนาคม 2500
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	79 หมู่ 1 ซอย ปโชติการ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทร. 029361051, 025378361, 014425017
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2518	มศ. 5 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2522	ศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม
พ.ศ. 2545	การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ